

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ
ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ αρ. ΥΠΑΜ-ΓΕΕΦ/01/2019

Έλεγχος Συστήματος Επιστράτευσης της Εθνικής Φρουράς

ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΕΣ ΟΝΤΟΤΗΤΕΣ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ

6 Φεβρουαρίου 2019

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σύνοψη.....	1
A. Εισαγωγή.....	4
B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.....	4
Γ. Πλαίσιο διεξαγωγής ελέγχων Ελεγκτικής Υπηρεσίας.....	6
Δ. Αποστολή ελεγχόμενου συστήματος και επιλογή του θέματος.....	6
Ε. Εκτέλεση του ελέγχου και ευρήματα.....	7
1. Γενική περιγραφή Συστήματος Επιστράτευσης.....	9
2. Χορήγηση απαλλαγής/αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ.	11
3. Εγγεγραμμένη (παρακολουθούμενη) Εφεδρεία της ΕΦ.....	22
4. Επιστρατευτική/στρατολογική παρακολούθηση εφέδρων.....	23
5. Υπόλοιπη Δύναμη εφεδρείας.....	33
6. Ανυπότακτοι στρατεύσιμοι.....	40
7. Μηχανογραφημένο σύστημα στρατολογίας και εφεδρείας.....	44
8. Φάκελοι Ατομικών Εγγράφων (ΦΑΕ).....	47
9. Πίνακας συντομογραφιών.....	50

Σύνοψη.

Το Σύστημα Επιστράτευσης (ΣΕ) είναι το σύνολο των βασικών αρχών, μεθόδων, διαδικασιών σχεδίασης και προπαρασκευής, για τη διεξαγωγή της επιστράτευσης μέσω της πρόσκλησης προσωπικού από την εφεδρεία και ανακατανομής του διατιθέμενου προσωπικού, καθώς και της επίταξης των ελλειπόντων μέσων, προκειμένου η Εθνική Φρουρά (ΕΦ) να αποκτήσει την απαιτούμενη ισχύ στον επιθυμητό χρόνο και τόπο, συμβάλλοντας κατ'αυτό τον τρόπο στην εκπλήρωση της αποστολής των Ενόπλων Δυνάμεων όταν αυτό απαιτηθεί.

Η Ελεγκτική Υπηρεσία, στο πλαίσιο της προώθησης του δημόσιου απολογισμού, μέσω της παροχής έγκυρης, ολοκληρωμένης και τεκμηριωμένης πληροφόρησης αναφορικά με τη δράση των ελεγχόμενων Υπηρεσιών, διεξήγαγε τον εν λόγω έλεγχο συμμόρφωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του Διεθνούς Προτύπου Ελέγχου για Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα ISSAI 400 (Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης), αποσκοπώντας στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες των αρμόδιων φορέων/χειριστών συνάδουν με τους σχετικούς Νόμους, Κανονισμούς και Υπουργικές αποφάσεις, καθώς επίσης τις αντίστοιχες ρυθμιστικές διαταγές του ΓΕΕΦ που διέπουν τη λειτουργία του ελεγχόμενου συστήματος.

Τα σημαντικότερα ευρήματα/διαπιστώσεις του παρόντος ελέγχου συνοψίζονται στα ακόλουθα σημεία:

- Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για απαλλαγή από την πρόσκληση για κατάταξη στην ΕΦ, των αλλοδαπών επιχειρηματιών/επενδυτών και των αρρένων τέκνων τους, που πολιτογραφούνται κατ'εξαίρεση ως Κύπριοι πολίτες για λόγους δημοσίου συμφέροντος, φαίνεται να μην συνάδει με τις διατάξεις του περί ΕΦ Νόμου (Ν.19(Ι)/2011).
- Η Υπουργική απόφαση για την απαλλαγή των εκλεγμένων Δημάρχων και Κοινοταρχών από την κλήση για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, φαίνεται να μην είναι σύννομη.
- Βάσει Υπουργικής απόφασης, χορηγήθηκαν σε συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών της ΚΔ, απαλλαγή, καθώς και αναβολή της υποχρέωσης εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του Νόμου.
- Στους δεσμοφύλακες του Τμήματος Φυλακών παρέχεται αναβολή της υποχρέωσης εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, χωρίς ωστόσο να πληρούνται οι εκ του Νόμου προϋποθέσεις.
- Εντοπίστηκαν άτομα που έχουν διαγραφεί προσωρινά από την εφεδρεία, με την αιτιολογία ότι είναι μέλη της Αστυνομίας ή της Πυροσβεστικής, τα οποία ωστόσο ουδέποτε υπήρξαν μέλη των εν λόγω Σωμάτων Ασφαλείας.
- Εντοπίστηκαν πρώην στελέχη της ΕΦ, καθώς και μέλη των ανωτέρω Σωμάτων Ασφαλείας τα οποία, παρόλο ότι έχουν παραιτηθεί από την Υπηρεσία τους, παραμένουν στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του Νόμου.
- Εντοπίστηκαν σημαντικές αποκλίσεις από τις κατευθύνσεις/οδηγίες του ΓΕΕΦ, καθώς και τις αντίστοιχες πρόνοιες του περί ΕΦ Νόμου, σε σχέση με την αυτόματη ένταξη (εγγραφή) στην εφεδρεία, των απολυόμενων κληρωτών οπλιτών και αξιωματικών που θα μεταβούν για σπουδές στο εξωτερικό.

- Ουδέποτε προωθήθηκε μέχρι σήμερα, από μέρους των υπευθύνων, η διαδικασία δίωξης εφέδρων, οι οποίοι βάσει στοιχείων που τηρούνται τόσο στο ΓΕΕΦ, όσο και στα Τμήματα Επιστράτευσης (ΤΕ), διαφαίνεται ότι διαπράττουν συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα που καθορίζονται στον περί ΕΦ Νόμο.
- Σημαντικός αριθμός εφέδρων, ηλικίας από 30 έως 47 ετών, εξακολουθούν να παρουσιάζονται στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «εξωτερικό φοιτητής», με αποτέλεσμα να μην καλούνται για εφεδρική υπηρεσία στις Μονάδες της ΕΦ επί σειρά ετών. Για τους πλείστους από αυτούς, προκύπτει, βάσει στοιχείων του Αρχείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ότι εργοδοτούνται στην Κύπρο. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται άτομα που διατελούν σήμερα ως μέλη Διοικητικών Συμβουλίων ημικρατικών οργανισμών, διαιτητές ποδοσφαιρικών αγώνων, ποδοσφαιριστής αθλητικού σωματείου, καθώς και διατελέσαν στέλεχος του Γραφείου του Προέδρου της ΚΔ. Επίσης, αφορούν σε άτομα που είναι απόγονοι/συγγενείς διατελεσάντων ανώτατων στελεχών της ΕΦ, μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, Δημάρχων, Προέδρων της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου (ΚΟΠ), νυν κρατικού Αξιωματούχου, Βουλευτών, λειτουργών του Υπουργείου Άμυνας και γνωστών επιχειρηματιών.
- Εντοπίσθηκε σημαντικός αριθμός εφέδρων που είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «εξωτερικό για λόγους εργασίας» και ως εκ τούτου έχουν διαγραφεί προσωρινά από τη δύναμη εφεδρείας της ΕΦ, επί σειρά ετών, παρόλο ότι βάσει στοιχείων του Αρχείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, προκύπτει πως διαμένουν και εργάζονται στην Κύπρο. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται ποδοσφαιριστές αθλητικών σωματείων, εκπρόσωπος τύπου Κοινοβουλευτικού Κόμματος και επώνυμος δικηγόρος, καθώς επίσης απόγονοι/ συγγενείς διατελέσαντος ανώτατου στελέχους της Αστυνομίας, νυν Βουλευτή, λειτουργών του Υπουργείου Άμυνας και γνωστών επιχειρηματιών.
- Ανάμεσα στους εφέδρους που παρουσιάζονται στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «εξωτερικό μόνιμος κάτοικος», εντοπίσθηκε γνωστό πρόσωπο από το χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς επίσης δημοφιλής ποδοσφαιριστής κυπριακής ομάδας.
- Συνολικά 381 έφεδροι που εργοδοτούνται σε διάφορα Υπουργεία και Υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα, εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ, με τις ενδείξεις «εξωτερικό φοιτητής», «εξωτερικό για λόγους εργασίας» και «εξωτερικό μόνιμος κάτοικος».
- Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εφέδρων που, παρόλο ότι λόγω της επαγγελματικής τους ιδιότητας/δραστηριότητας θα αναμενόταν να ήταν εύκολη η εξακρίβωση της διεύθυνσης διαμονής τους για σκοπούς επιστρατευτικής τακτοποίησης, παρουσιάζονται για σειρά ετών στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «άγνωστος/άγνωστη διεύθυνση».
- Σημαντικός αριθμός εφέδρων νεαρής ηλικίας είναι τοποθετημένοι για σειρά ετών στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης, τη στιγμή που έφεδροι σημαντικά μεγαλύτερης ηλικίας εξακολουθούν να υπηρετούν σε ενεργές Μονάδες. Επίσης, εντοπίστηκαν έφεδροι που δεν πληρούν τα κριτήρια τοποθέτησής τους στη συγκεκριμένη κατηγορία, ούτε αυτή αιτιολογείται με γνώμονα τις εκάστοτε εξειδικευμένες υπηρεσιακές ανάγκες. Ανάμεσά τους

συγκαταλέγονται πρόσωπα από το χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, του ποδοσφαιρικού αθλήματος και των επιχειρήσεων, καθώς επίσης τέκνα/ συγγενείς διατελέσαντος/ων ανώτατου στελέχους της ΕΦ / μελών της Δικαστικής εξουσίας (Στρατιωτικό Δικαστήριο).

- Σημαντικός αριθμός εφέδρων που μετακινήθηκαν στην Υπόλοιπη Δύναμη, στη βάση πληροφοριών της Αστυνομίας, λόγω ακαταλληλότητάς τους για κατοχή στρατιωτικού τουφεκίου, εξακολουθούν να διατηρούν άδεια κατοχής κυνηγετικού ή άλλου όπλου.
- Επιβλήθηκε από το αρμόδιο Δικαστήριο πρόστιμο ή/και φυλάκιση στο μόλις 1% των περιπτώσεων που αφορούν στη διάπραξη του αδικήματος της ανυποταξίας για εκπλήρωση στρατιωτικής θητείας, κατά τα έτη 2014- 2017. Επίσης, διαπιστώθηκε ότι από τις εν λόγω υποθέσεις μηνύσεων ανυποταξίας στρατεύσιμων, το 39% καταλήγουν στο Αρχείο, κατόπιν απόφασης του εκάστοτε Αρχηγού ΓΕΕΦ ή του Στρατιωτικού Εισαγγελέα.
- Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εφέδρων, οι οποίοι μετά από πρόσκλησή τους μέσω της επίδοσης Φύλλου Ατομικής Πρόσκλησης, δεν παρουσιάστηκαν επανειλημμένα για εκτέλεση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, χωρίς ωστόσο να προωθηθούν από μέρους των υπευθύνων οι απαιτούμενες διαδικασίες για δίωξη τους. Ανάμεσά τους συγκαταλέγεται γνωστός τηλεοπτικός παραγωγός – παρουσιαστής, καθώς και διατέλεσαν διευθυντής Ημικρατικού Οργανισμού.

Τα πιο πάνω ευρήματα/διαπιστώσεις του ελέγχου, πέραν του ότι ενδεχομένως να έχουν επιπτώσεις στην επιχειρησιακή ετοιμότητα της ΕΦ, καταδεικνύουν σοβαρές αδυναμίες στην εφαρμογή των διατάξεων της σχετικής νομοθεσίας και δημιουργούν αισθήματα αδικίας και άνισης μεταχείρισης των πολιτών της Δημοκρατίας.

Το Υπουργείο Άμυνας, πέραν των επιμέρους σχολίων του που παρατίθεται στις ενότητες της Έκθεσης, μας πληροφόρησε ότι, από το έτος 2019 θα τεθεί σε εφαρμογή το νέο σύστημα πρόσκλησης και εκπαίδευσης της εφεδρείας το οποίο έχει σχεδιαστεί για:

- Την διαμόρφωση του συνολικού χρόνου των παρουσιάσεων προς όφελος των εφέδρων, αποφυγή απώλειας εργατωρών και πλήρη αξιοποίηση του διατιθέμενου χρόνου των παρουσιάσεων, χωρίς να επηρεάζεται η επιχειρησιακή ετοιμότητα της ΕΦ.
- Την καλύτερη κατανομή των εφέδρων στις Μονάδες ανάλογα με την επαγγελματική κατάρτιση και εμπειρία, καθώς και την ηλικία ενός εκάστου.
- Μείωση στο ελάχιστο των απαλλαγών που χορηγούνται στους έφεδρους και έκδοση αυστηρών οδηγιών προς τις Διοικήσεις για καθολική συμμετοχή των εφέδρων κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων.

A. Εισαγωγή.

Η Υπηρεσία μας διενήργησε έλεγχο συμμόρφωσης του Συστήματος Επιστράτευσης (ΣΕ) της Εθνικής Φρουράς (ΕΦ), με σκοπό να διαπιστωθεί κατά πόσο αυτό εφαρμόζεται στη βάση των σχετικών νομικών και κανονιστικών διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία του. Το πιο πάνω σύστημα αποτελεί τη βάση για τη σχεδίαση της επιστράτευσης σε όλα τα επίπεδα διοικήσεως της ΕΦ, διασφαλίζοντας την υλοποίηση των επιχειρησιακών σχεδίων του ΓΕΕΦ και κατ' επέκταση τη δυνατότητα εκπλήρωσης της αποστολής των Ενόπλων Δυνάμεων, αν αυτό απαιτηθεί. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, συμπεραίνεται ότι η επιστράτευση αποτελεί ένα ζωτικό επιχειρησιακό τομέα πολεμικής προπαρασκευής των Μονάδων, καθότι περιλαμβάνει το σύνολο των διαδικασιών με τις οποίες οι Ένοπλες Δυνάμεις αποκτούν την απαιτούμενη ισχύ, στον επιθυμητό τόπο και χρόνο. Προφανώς, η επιτυχία της επιστράτευσης διασφαλίζεται μέσω της άρτιας οργάνωσης, της λεπτομερούς σχεδίασης και σχολαστικής προπαρασκευής, καθώς επίσης της απόλυτης συνεργασίας/συντονισμού των εμπλεκόμενων φορέων, διαδικασίες οι οποίες προϋποθέτουν, μεταξύ άλλων παραγόντων, την πλήρη συμμόρφωση των εμπλεκόμενων στις πρόνοιες των σχετικών νόμων και κανονισμών, καθώς και των εκάστοτε υπηρεσιακών ρυθμιστικών διαταγών.

Διευκρινίζεται ότι, για σκοπούς δημοσίευσης της παρούσας Ειδικής Έκθεσης, έχουν απαλειφθεί όλες οι αναφορές και αριθμητικά στοιχεία που αφορούν είτε σε προσωπικά δεδομένα, είτε σε διαβαθμισμένες πληροφορίες της Εθνικής Φρουράς. Κατ' αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται, τόσο η συμμόρφωση με τον νέο ευρωπαϊκό Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, όσο και η διασφάλιση του απορρήτου των πληροφοριών που σχετίζονται με την ΕΦ, χωρίς ωστόσο να περιορίζονται ουσιωδώς τα όποια ευρήματα και διαπιστώσεις του παρόντος ελέγχου της Υπηρεσίας μας.

B. Σκοπός του ελέγχου και μεθοδολογία.

B.1 Σκοπός του ελέγχου.

Σκοπός του παρόντος ελέγχου συμμόρφωσης, είναι να εξετάσει/ αξιολογήσει, μέσω της εξασφάλισης επαρκών, κατάλληλων και συναφών αποδεικτικών στοιχείων ελέγχου, κατά πόσο το ΣΕ εφαρμόζεται σύμφωνα με τις εκάστοτε νομοθετικές και ρυθμιστικές διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του (κριτήρια ελέγχου), κατά τρόπο ισότιμο και δίκαιο προς όλους τους εφέδρους. Τα σημεία αναφοράς του συγκεκριμένου ελέγχου, αφορούν στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που περιλαμβάνει τους σχετικούς Νόμους, κανονισμούς και Υπουργικές αποφάσεις, καθώς επίσης τις ρυθμιστικές διαταγές του ΓΕΕΦ, τα οποία συναποτελούν τη βάση της σχεδίασης της επιστράτευσης σε όλα τα επίπεδα διοικήσεως της ΕΦ. Ειδικότερα, η Υπηρεσία μας μέσω της πραγματοποίησης συγκεκριμένων ελεγκτικών διαδικασιών και επαληθεύσεων, επιδιώκει τη διατύπωση έγκυρης και αξιόπιστης γνώμης/κρίσης αναφορικά με τις περιπτώσεις/τομείς που δεν συμμορφώνονται, από κάθε ουσιώδη πλευρά, με τα σχετικά νομοθετικά κείμενα, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών και διαταγών που εκδίδονται δυνάμει του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου (Ν.19(Ι)/2011). Κατ' αυτό τον τρόπο επιτυγχάνεται η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων, με ικανοποιητικό βαθμό ασφαλείας, ως προς την ύπαρξη πιθανών προβλημάτων ή ελλείψεων που απειλούν την εκπλήρωση της αποστολής του ελεγχόμενου συστήματος, διευκολύνοντας έτσι την υποβολή συγκεκριμένων συστάσεων/προτάσεων, για ανάληψη αφενός διορθωτικών ενεργειών προς

αποκατάσταση των υφιστάμενων παραλείψεων/αποκλίσεων, και αφετέρου προληπτικών/βελτιωτικών ενεργειών για αποτροπή ή περιορισμό των κινδύνων, που απειλούν την εύρυθμη και κανονική λειτουργία του ελεγχόμενου συστήματος, εντός αποδεκτών ορίων.

Ακολουθώντας την παραπάνω προσέγγιση ελέγχου, επιδιώκεται σε τελική ανάλυση η προσθήκη αξίας στο συγκεκριμένο επιχειρησιακό τομέα που άπτεται της πολεμικής προπαρασκευής των Μονάδων της ΕΦ, συνεισφέροντας κατ' αυτό τον τρόπο στην αποτελεσματική εκπλήρωση των αντικειμενικών σκοπών του συστήματος επιστράτευσης.

Διευκρινίζεται ότι, η Ελεγκτική Υπηρεσία διαμέσου του συγκεκριμένου ελέγχου συμμόρφωσης, δεν επιχειρεί με οποιοδήποτε τρόπο την έκφραση άποψης αναφορικά με το βαθμό εκπλήρωσης της επιχειρησιακής αποστολής του συστήματος επιστράτευσης της ΕΦ.

B.2 Μεθοδολογία του ελέγχου.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του συγκεκριμένου ελέγχου, η Υπηρεσία μας σχεδίασε τη διενέργεια των ακόλουθων βημάτων, προκειμένου να καταλήξει σε ασφαλή συμπεράσματα αναφορικά με το κατά πόσο το ελεγχόμενο σύστημα εφαρμόζεται με τρόπο σύννομο, σύμφωνα με τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του.

(α) Προσδιορισμός/εκτίμηση του κινδύνου μη συμμόρφωσης, μέσω της διαμόρφωσης επαρκούς αντίληψης περί του νομικού και ρυθμιστικού πλαισίου που ισχύει για το ελεγχόμενο σύστημα, καθώς και του τρόπου με τον οποίο η ελεγχόμενη οντότητα συμμορφώνεται με το πλαίσιο αυτό. Κατά το εν λόγω στάδιο διαμορφώνεται ευρεία αντίληψη, η οποία κρίνεται επαρκής για τον προσδιορισμό των πράξεων ή των γεγονότων που ενδεχομένως να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην επίτευξη της επιδιωκόμενης συμμόρφωσης του ελεγχόμενου συστήματος. Επιπρόσθετα, εξετάζεται ο τρόπος/διαδικασία με τον οποίο οι διατάξεις των σχετικών νόμων και κανονισμών αποδίδονται στις κατευθυντήριες οδηγίες, εγχειρίδια/μνημόνια λειτουργίας ή άλλα βασικά υπηρεσιακά έγγραφα (π.χ. ρυθμιστικές διαταγές), προς τους χειριστές.

(β) Εξέταση των υφιστάμενων δικλίδων ελέγχου και διαδικασιών, που αποσκοπούν στην παροχή εύλογης διασφάλισης ως προς τη συμμόρφωση της λειτουργίας του ελεγχόμενου συστήματος με τις ισχύουσες νομικές και κανονιστικές διατάξεις. Παράλληλα, επιδιώκεται η διαμόρφωση αντίληψης αναφορικά με το κατά πόσο έχει αναπτυχθεί/θεσπιστεί από μέρους της Διοίκησης κατάλληλο σύστημα εσωτερικού ελέγχου (ασφαλιστικές δικλίδες), που να διασφαλίζει την τήρηση των διατάξεων της νομοθεσίας. Σκοπός της εν λόγω διεργασίας είναι να καταστεί εφικτή η προκαταρκτική εκτίμηση του κινδύνου εμφάνισης ουσιώδους απόκλισης, η οποία δεν θα μπορούσε να αποτραπεί ή να εντοπισθεί και να διορθωθεί εγκαίρως από το σύστημα εσωτερικού ελέγχου, είτε λόγω έλλειψης κατάλληλων διαδικασιών δικλίδων ελέγχου, είτε διότι οι υπάρχουσες διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου δεν λειτουργούν κατά τρόπο αποτελεσματικό, συνεπή και αδιάλειπτο.

(γ) Συγκέντρωση κατάλληλων και αξιόπιστων αποδεικτικών στοιχείων για την τεκμηρίωση της νομιμότητας/ορθότητας των αποφάσεων, πράξεων και γενικότερα της σύννομης λειτουργίας του ΣΕ, με βάση τις σχετικές νομικές/κανονιστικές διατάξεις. Για την εν λόγω διεργασία, η Υπηρεσία μας προέβη στην εφαρμογή διαδικασιών επαλήθευσης επί των συγκεκριμένων αποφάσεων/πράξεων, λαμβάνοντας υπόψη την

εκτίμηση της αποτελεσματικότητας του σχεδιασμού του ανωτέρω συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

(δ) Κατάρτιση της τελικής έκθεσης του ελέγχου, με βάση τα ευρήματα/διαπιστώσεις ως προς τη συμμόρφωση του υπό αναφορά συστήματος και συζήτησή της με το Υπουργείο Άμυνας οι απόψεις του οποίου έχουν ενσωματωθεί.

Γ. Πλαίσιο διεξαγωγής ελέγχων Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

Το πλαίσιο λειτουργίας της Ελεγκτικής Υπηρεσίας καθορίζεται από το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) και αριθμό ειδικών και γενικών Νόμων. Σύμφωνα με το άρθρο 81(2) του περί της Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου Νόμου του 2014 (Ν.20(Ι)/2014) ο Γενικός Ελεγκτής διεξάγει τον εξωτερικό έλεγχο στη βάση διεθνών αναγνωρισμένων προτύπων ελέγχου που ο ίδιος αποφασίζει. Όπως αναφέρεται στις Ελεγκτικές Οδηγίες που έχουν εκδοθεί από τον Γενικό Ελεγκτή, οι έλεγχοι της Υπηρεσίας διεξάγονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ISAs) και τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (ISSAIs), που εκδίδονται από τη Διεθνή Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC) και τον Οργανισμό Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων (INTOSAI), αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι, ο εν λόγω Οργανισμός είναι αυτόνομος, ανεξάρτητος και μη-πολιτικοποιημένος, έχοντας ειδικό συμβουλευτικό καθεστώς προς το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο (ECOSOC) του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Σύμφωνα με τα ISSAIs, οι έλεγχοι που διενεργούνται από τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα διαχωρίζονται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες, οι οποίες αφορούν στον οικονομικό έλεγχο (“financial audit”), έλεγχο συμμόρφωσης (“compliance audit”), καθώς και διαχειριστικό έλεγχο (“performance audit”) και η διενέργειά τους διέπεται από τα σχετικά πρότυπα που έχουν εκδοθεί κατά καιρούς.

Η διενέργεια του παρόντος ελέγχου διέπεται κυρίως από τις διατάξεις των πιο κάτω Προτύπων:

- ISSAI 100 - Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου για τον Δημόσιο Τομέα.
- ISSAI 400 – Θεμελιώδεις Αρχές Ελέγχου Συμμόρφωσης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Προτύπου ISSAI 400, οι έλεγχοι συμμόρφωσης των Ανώτατων Ελεγκτικών Ιδρυμάτων μπορεί να διεξαχθούν ως ξεχωριστοί έλεγχοι ή ως μέρος ενός ευρύτερου οικονομικού ή/και διαχειριστικού ελέγχου. Οι υπό αναφορά έλεγχοι αποσκοπούν στην αξιολόγηση του κατά πόσο οι ενέργειες του ελεγχόμενου συνάδουν με τις αρχές ή κανόνες που τον διέπουν. Οι αρχές και κανόνες αυτοί μπορεί να αφορούν στη συμμόρφωση με διατάξεις της νομοθεσίας, κανονισμών ή συμφωνιών, ή με τις γενικές αρχές χρηστής χρηματοοικονομικής διαχείρισης και συμπεριφοράς δημοσίων αξιωματούχων.

Δ. Αποστολή ελεγχόμενου συστήματος και επιλογή του θέματος.

Δ.1 Αποστολή ελεγχόμενου συστήματος.

Η αποστολή του ΣΕ, όπως αυτή περιγράφεται στις σχετικές οδηγίες του ΓΕΕΦ, είναι η διεξαγωγή/υλοποίηση της επιστράτευσης, μέσω της πρόσκλησης προσωπικού από την εφεδρεία και ανακατανομής του διατιθέμενου προσωπικού, καθώς και της επίταξης των ελλειπόντων μέσων, για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών των Μονάδων, προκειμένου οι Ένοπλες Δυνάμεις να αποκτήσουν την απαιτούμενη ισχύ στον επιθυμητό χρόνο και τόπο. Για την επίτευξη της πιο πάνω αποστολής, το υπό αναφορά ελεγχόμενο σύστημα περιλαμβάνει επιμέρους στοιχεία, καθώς επίσης

αρμόδιους φορείς/χειριστές, των οποίων ωστόσο η αναφορά τους δεν κρίνεται αναγκαία για ευνόητους λόγους.

Δ.2 Επιλογή του θέματος.

Το αντικείμενο ελέγχου (ΣΕ) επιλέγηκε με βάση τα εξής κριτήρια:

(α) Την αξιολόγηση της σημαντικότητας και συνεισφοράς του στην υλοποίηση των επιχειρησιακών σχεδίων του ΓΕΕΦ και κατ'επέκταση στην εκπλήρωση της αποστολής των Ενόπλων Δυνάμεων. Η επιστράτευση αποτελεί, επιχειρησιακό τομέα ζωτικής σημασίας για την πολεμική προπαρασκευή των Μονάδων της ΕΦ, καθότι περιλαμβάνει το σύνολο των διαδικασιών με τις οποίες οι Ένοπλες Δυνάμεις αποκτούν την απαιτούμενη ισχύ, στον επιθυμητό τόπο και χρόνο.

(β) Την εκτίμηση του βαθμού κινδύνου που ενέχει, αναφορικά με την εύρυθμη λειτουργία του και επαρκή διασφάλιση των προϋποθέσεων που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων του. Για την αξιολόγηση της επικινδυνότητας του υπό αναφορά συστήματος, λήφθηκαν υπόψη οι παρακάτω παράμετροι:

- (i) Το γεγονός ότι, η επιστράτευση είναι μια πολύπλοκη γραφειοκρατική διαδικασία, κατά την οποία χρησιμοποιείται σε μεγάλη έκταση και συχνότητα, σημαντικός αριθμός πινάκων, καταστάσεων, εγγράφων, οδηγιών και εντολών, σε όλα τα επίπεδα διοίκησης της ΕΦ. Επιπρόσθετα, για την επίτευξη του επιχειρησιακού έργου που ανατίθεται στην επιστράτευση, απαιτείται αφενός η τήρηση πλήρως επικαιροποιημένων στοιχείων για τον κάθε έφεδρο ξεχωριστά και αφετέρου η στενή συνεργασία/συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων της ΕΦ και Αστυνομίας.
- (ii) Η ανάγκη για εφαρμογή του ΣΕ με τρόπο ισότιμο και δίκαιο προς όλους τους πολίτες της ΚΔ, καθώς και ο σχεδιασμός/υιοθέτηση κατάλληλων δικλίδων ασφαλείας που να αποτρέπουν την ευνοϊκή μεταχείριση ατόμων ή να μην τους επιτρέπει να διαφεύγουν των νομικών τους υποχρεώσεων προς την ΕΦ.
- (iii) Με βάση τις εκτιμήσεις του ΓΕΕΦ, το έργο της επιστράτευσης εξαντλείται σχεδόν πλήρως στα στάδια της σχεδίασης και προπαρασκευής, χωρίς να υφίστανται οποιαδήποτε περιθώρια για την περαιτέρω τροποποίησή της, μέσω της ανάληψης διορθωτικών και βελτιωτικών ενεργειών κατά το στάδιο της διεξαγωγής/υλοποίησής της.

Ε. Εκτέλεση του ελέγχου και ευρήματα.

Ε.1 Εκτέλεση του ελέγχου.

Την εκπόνηση του σχεδίου ελέγχου ακολούθησε η εκτέλεσή του, μέσω της πραγματοποίησης όλων των ελεγκτικών ενεργειών, δοκιμασιών και επαληθεύσεων, επί των δικλίδων ελέγχου, καθώς επίσης επί των πράξεων και διαδικασιών, που αφορούν στο μηχανογραφημένο αρχείο πληροφοριών του συστήματος επιστράτευσης των εφέδρων. Συναφώς αναφέρεται ότι, μια πράξη/απόφαση θεωρείται νόμιμη και κανονική, όταν αυτή συμμορφώνεται, από κάθε ουσιώδη πλευρά, με τις διατάξεις των σχετικών νομοθετημάτων που τη διέπουν. Μια απόκλιση ή σφάλμα θεωρείται ουσιώδες εάν, μεμονωμένα ή συναθροισμένα με άλλα ευρήματα, θα επηρέαζε εύλογα τα ελεγκτικά συμπεράσματα ή τις αποφάσεις των αποδεκτών της παρούσας έκθεσης ελέγχου.

Οι τεχνικές επαλήθευσης που ακολουθήθηκαν, για τη συλλογή των στοιχείων που κρίθηκαν απαραίτητα, προκειμένου να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα των ελεγκτικών επαληθεύσεων, περιελάμβαναν:

- (i) Συγκέντρωση και μελέτη των ακόλουθων θεσμικών κειμένων, που διέπουν τις δραστηριότητες, πράξεις, αποφάσεις και πληροφορίες του ελεγχόμενου συστήματος και τα οποία χρησιμοποιούνται ως σημεία αναφοράς (κριτήρια ελέγχου) για τη διενέργεια των αναγκαίων αξιολογήσεων:
 - Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.
 - Οι περί Εθνικής Φρουράς Νόμοι (Ν.19(Ι)/2011).
 - Ο περί Γενικών Αρχών Διοικητικού Δικαίου Νόμος (Ν.158(Ι)/1999).
 - Σχετικές Αποφάσεις Υπουργικού Συμβουλίου (ΥΣ).
 - Σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις υπ' αριθμό 16, 17 και 18, ημερ. 27.1.2012, 15.12.2015 και 15.2.2012, αντίστοιχα.
 - Διοικητικές οδηγίες επιστρατευτικής παρακολούθησης εφέδρων του ΓΕΕΦ (ΔΟΕΠΕΦ/ΓΕΕΦ).
- (ii) Άμεση παρατήρηση των επιμέρους λειτουργιών του ΣΕ καθώς και του μηχανογραφημένου αρχείου πληροφοριών των εφέδρων, κατά τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργήθηκαν στις εμπλεκόμενες Διευθύνσεις του ΓΕΕΦ [Διεύθυνση Επιστράτευσης (ΔΕΠΣ/ΓΕΕΦ), Διεύθυνση Επικοινωνιών, Πληροφορικής και Κυβερνοάμυνας (ΔΕΠΚΥΒ/ΓΕΕΦ) και Διεύθυνση Στρατολογικού (ΔΣΛ/ΓΕΕΦ)], καθώς επίσης στα Τμήματα Επιστράτευσης (ΤΕ) της ΕΦ.
- (iii) Συγκέντρωση πληροφοριών μέσω της ανάλυσης των δεδομένων, που αντλήθηκαν από την Βάση Δεδομένων της εφεδρείας, με χρήση υποστηρικτικών εργαλείων ελέγχου (CAATs – Computer-assisted audit tools).
- (iv) Λειτουργική προσομοίωση, δηλαδή περιγραφή και αποτύπωση μιας συγκεκριμένης διαδικασίας που ακολουθείται από την έναρξή μέχρι την ολοκλήρωσή της (πχ διαδικασία αναζήτησης και χειρισμού φοιτητών/ μόνιμων κατοίκων εξωτερικού που έχουν επαναπατρισθεί, διαδικασία υγειονομικής εξέτασης από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές των εφέδρων που εκδηλώνουν χρόνια περιστατικά υγείας).
- (v) Συνεντεύξεις με επιτελείς του ΓΕΕΦ και ΥΠΑΜ, καθώς επίσης με στελέχη που υπηρετούν στα ΤΕ και Μονάδες της ΕΦ, οι οποίοι διαθέτουν επαρκείς γνώσεις, κατάρτιση και πληροφορίες αναφορικά με το συγκεκριμένο ελεγχόμενο σύστημα.

E.2 Ευρήματα.

Τα ευρήματα/διαπιστώσεις που αποτυπώνουν την κατάσταση των πραγμάτων, έτσι όπως αυτή διαμορφώθηκε από τον έλεγχο της Υπηρεσίας μας και οι αποκλίσεις που εντοπίστηκαν, καθώς επίσης οι αντίστοιχες συστάσεις/ προτάσεις για προώθηση των ενδεδειγμένων διορθωτικών ή/και βελτιωτικών - προληπτικών ενεργειών, περιγράφονται αναλυτικά πιο κάτω.

1. Γενική περιγραφή Συστήματος Επιστράτευσης.

(α) Σύμφωνα με το άρθρο 18 του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου (Ν. 19(Ι)/2011), όλοι οι πολίτες της Δημοκρατίας, από την 1^η Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το 18^ο έτος της ηλικίας τους και μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το 50^ο έτος της ηλικίας τους, έχουν υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στη Δύναμη. Η εν λόγω υποχρέωση διακρίνεται σε υποχρέωση θητείας, υποχρέωση εφεδρικής υπηρεσίας και πρόσθετη υποχρέωση.

Το αντικείμενο του παρόντος ελέγχου είναι η εξέταση της συμμόρφωσης με την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας, η οποία ξεκινά μετά την εκπλήρωση της υποχρέωσης στρατιωτικής θητείας του εφέδρου, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνει το 50^ο έτος της ηλικίας του. Πολίτες οι οποίοι δεν εκπλήρωσαν, για οποιοδήποτε λόγο, στρατιωτική θητεία, δεν έχουν υποχρέωση για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας. Το άρθρο 23 (1) του Νόμου προνοεί για συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών που δικαιούνται απαλλαγή από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας, ενώ το άρθρο 24(1) καθορίζει συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών που δικαιούνται να υποβάλουν αίτημα χορήγησης αναβολής από την υπηρεσία αυτή. Η απόφαση για την έγκριση του αιτήματος απαλλαγής ή αναβολής λαμβάνεται από τον Υπουργό Άμυνας. Επιπρόσθετα, σύμφωνα με το άρθρο 24 (6) το Υπουργικό Συμβούλιο δύναται να χορηγεί αναβολή από την υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας σε πολίτες της Δημοκρατίας, κατά κατηγορία ή άτομο, νοουμένου ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή λόγοι δημοσίου συμφέροντος που αιτιολογούνται στην απόφαση.

Σύμφωνα με το άρθρο 25 του Νόμου, όποιος τυγχάνει απαλλαγής ή αναβολής από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής υπηρεσίας, σε περίπτωση που ο λόγος για τον οποίο του χορηγήθηκε η απαλλαγή ή αναβολή παύει να υφίσταται, υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως το αρμόδιο στρατολογικό γραφείο μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία που παύει να υφίσταται ο λόγος της απαλλαγής ή της αναβολής.

Με βάση στοιχεία του ΓΕΕΦ, από το σύνολο της εγγεγραμμένης/παρακολουθούμενης δύναμης εφέδρων, το 46% είναι ενταγμένοι σε Μονάδες της Εθνικής Φρουράς, ενώ το υπόλοιπο 54% είναι, είτε προσωρινά διαγραμμένοι, είτε περιλαμβάνονται στην Υπόλοιπη Δύναμη της εφεδρείας. Σημειώνεται ότι στην εγγεγραμμένη/παρακολουθούμενη εφεδρεία δεν περιλαμβάνονται άτομα που έχουν διαγραφεί οριστικά από το σύστημα.

Οι προσωρινά διαγραμμένοι είναι άτομα στα οποία έχει χορηγηθεί αναβολή από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στη βάση των διατάξεων του Νόμου, στους οποίους περιλαμβάνονται, κυρίως, άτομα που εμφανίζονται στο σύστημα ως να φοιτούν ή να εργάζονται στο εξωτερικό. Στην Υπόλοιπη Δύναμη της εφεδρείας περιλαμβάνονται οι αντιρρησίες συνείδησης και υπόχρεοι εκπλήρωσης ειδικής εφεδρικής υπηρεσίας, η πλεονάζουσα εφεδρεία, άτομα σωματικής ικανότητας Ι3 ή Ι4, όσοι αποδεδειγμένα αντιμετωπίζουν διάφορα κοινωνικά, οικονομικά και ψυχολογικά προβλήματα, καθώς και έφεδροι οι οποίοι κατατάσσονται προσωρινά στην κατηγορία αυτή, μέχρι να διευθετηθεί η κατανομή τους σε Μονάδες της ΕΦ. Η τελευταία κατηγορία αφορά κυρίως σε εφέδρους κλάσεων που απολύονται από τις Μονάδες της ΕΦ και προσωρινά εντάσσονται στην Υπόλοιπη Δύναμη, μέχρι την τοποθέτησή τους σε Μονάδες Εθνοφυλακής, ανάλογα των αναγκών, καθώς και σε εφέδρους που προέρχονται από Μονάδες που διαλύθηκαν στο πλαίσιο της

αναδιοργάνωσης της ΕΦ και πάλι μέχρι να τοποθετηθούν σε άλλες Μονάδες στη βάση των ειδικοτήτων τους και των υπηρεσιακών αναγκών που υφίστανται.

(β) Υποχρεώσεις εφέδρων. Οι υποχρεώσεις των εφέδρων διαφέρουν σημαντικά, ανάλογα με (α) την Μονάδα τοποθέτησή τους, εάν δηλαδή είναι τοποθετημένοι σε ενεργές Μονάδες της ΕΦ, σε Μονάδες Εθνοφυλακής, στο Έμπειρο Πάφου, στις Μονάδες Αναπληρώσεως Απωλειών (ΜΑΑ) ή στην Υπόλοιπη Δύναμη (β) ανάλογα με τον βαθμό που φέρει ο κάθε έφεδρος.

Με βάση το υφιστάμενο σύστημα παρουσιάσεων της εφεδρείας της ΕΦ παρατηρούνται σημαντικές διαφορές σε σχέση με τις υποχρεώσεις των εφέδρων, γεγονός που καθιστά, για πολλούς από αυτούς ελκυστικό το να παραμείνουν ή να τοποθετηθούν στην Υπόλοιπη Δύναμη, ή στο Έμπειρο Πάφου, ή στις ΜΑΑ, ώστε να παρουσιάζονται για υπηρεσία όσο το δυνατό λιγότερες φορές. Επισημαίνεται ότι, για τους περισσότερους εφέδρους, η κλήση τους στην ΕΦ για υπηρεσία συνεπάγεται την απουσία τους από την εργασία ή/και την οικογένειά τους.

Με βάση τα πιο πάνω, κατά την αξιολόγηση των κινδύνων του ελέγχου, κρίναμε απαραίτητη την εξέταση σε βάθος των διαδικασιών βάσει των οποίων οι έφεδροι τοποθετούνται στην Υπόλοιπη Δύναμη, που έχει ως αποτέλεσμα να τυγχάνουν λιγότερων υποχρεώσεων προς την ΕΦ, ώστε να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν περιπτώσεις όπου η κατηγοριοποίηση αυτή χρησιμοποιείται ενδεχομένως για εξυπηρέτηση και ευνοϊκή μεταχείριση εφέδρων. Με το ίδιο σκεπτικό θεωρήσαμε υψηλού κινδύνου την κατηγορία των προσωρινά διαγραμμένων από την εφεδρεία, αφού όσοι κατατάσσονται σε αυτή δεν υπέχουν οποιαδήποτε υποχρέωση προς την ΕΦ.

Επιπρόσθετη ανισότητα προκύπτει από το γεγονός ότι, ορισμένοι πολίτες καλούνται να υπηρετήσουν στην εφεδρεία της ΕΦ αμέσως μετά την εκπλήρωση της στρατιωτικής τους θητείας μέχρι και το 50^ο έτος της ηλικίας τους (πχ όσοι δεν μεταβαίνουν για σπουδές ή σπουδάζουν σε ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της Κύπρου), δηλαδή για περίπου 30 συνεχή έτη, ενώ άλλοι, όπως για παράδειγμα τα άτομα που μεταβαίνουν στο εξωτερικό (για σπουδές ή εργασία) και παραλείπουν, κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου να δηλώσουν τον επαναπατρισμό τους και συνεπώς είτε δεν εντοπίζονται καθόλου, είτε εντοπίζονται μετά από πάροδο αρκετών ετών, όχι μόνο δεν υπόκεινται σε ποινική δίωξη βάσει των προνοιών του Νόμου, αλλά υπηρετούν την ΕΦ για σημαντικά μικρότερη χρονική περίοδο.

Συστάσεις:

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, καθώς και τις διαπιστώσεις του ΓΕΕΦ για τη συνεχιζόμενη αύξηση των εφέδρων που παραλείπουν να συμμορφωθούν προς τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, με αποτέλεσμα να μην έχουν τακτοποιηθεί επιστρατευτικά, εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης του υφιστάμενου συστήματος εφεδρείας. Προς τη κατεύθυνση αυτή, εισηγηθήκαμε όπως εξετασθούν/αξιολογηθούν οι παρακάτω ενέργειες:

- Η προώθηση νομοθετικής ρύθμισης, προκειμένου όσοι αποτελούν, βάσει του άρθρου 43 του περί ΕΦ Νόμου, την εφεδρεία της Δύναμης, να έχουν υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας για προκαθορισμένο αριθμό ετών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία που θα προβούν στην επιστρατευτική τους τακτοποίηση και θα κληθούν σε Μονάδες της ΕΦ ως έφεδροι, αντί μέχρι της συμπλήρωσης του 50^{ου} έτους της ηλικίας τους, ανεξαρτήτως της επιστρατευτικής τους κατάστασης, που ισχύει σήμερα. Επισημαίνεται ότι, ο εν λόγω αριθμός ετών εφεδρικής υπηρεσίας θα πρέπει να

ανταποκρίνεται επαρκώς στις πραγματικές επιχειρησιακές ανάγκες της Δύναμης, όπως αυτές θα έχουν προσδιορισθεί στη βάση της υπό εξέλιξη μελέτης/διαδικασίας αναδιοργάνωσης της ΕΦ.

Εξυπακούεται ότι, για ευνόητους λόγους θα πρέπει να καθορισθεί και στην προκειμένη περίπτωση το ανώτατο επιτρεπτό όριο ηλικίας για την εκπλήρωση υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας, το οποίο ωστόσο θα δύναται να παραταθεί, στη βάση της πρόνοιας του άρθρου 22 του υπό αναφορά Νόμου. Επιπρόσθετα, ενδείκνυται όπως το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο παρέχεται σε έφεδρο, βάσει του άρθρου 24(1)(στ), αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας για λόγους υγείας (αναστολές υγείας εφέδρων), να μην προσμετρά ως πραγματικός χρόνος υπηρεσίας στη Δύναμη.

- Η τροποποίηση του συστήματος παρουσιάσεων των εφέδρων του Έμπεδου, των ΜΑΑ και της Υπόλοιπης Δύναμης, ώστε να συνάδει σε μεγαλύτερο βαθμό με εκείνο που ισχύει για τους υπόλοιπους εφέδρους.

Το Υπουργείο Άμυνας (ΥΠΑΜ) στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 26.10.2018, μας πληροφόρησε ότι το όριο ηλικίας των 50 ετών, υπό τις σημερινές συνθήκες δεν δύναται να τροποποιηθεί διότι τυχόν μείωσή του θα επιφέρει επιπτώσεις στην επάνδρωση και επιχειρησιακή ετοιμότητα της Εθνικής Φρουράς. Ωστόσο, θα ληφθεί σχετική πρόνοια προκειμένου όλοι οι έφεδροι, από την ημερομηνία ένταξής τους στην εφεδρεία έως και την αποδέσμευσή τους κατά το 50ο έτος της ηλικίας τους, να έχουν περίπου τα ίδια χρόνια ενεργού υπηρεσίας. Επιπρόσθετα, επισημάνθηκε ότι για συγκεκριμένες ειδικότητες η εν λόγω πρόνοια δεν δύναται να εφαρμοστεί, λόγω επιχειρησιακών αναγκών. Αναφορικά με την Υπόλοιπη Δύναμη, το ΥΠΑΜ διευκρίνισε ότι αποτελεί την πλεονάζουσα εφεδρεία και δεν δημιουργήθηκε για την ευνοϊκή μεταχείριση κάποιων εφέδρων. Συναφώς αναφέρθηκε ότι, στις περιπτώσεις που κριθεί αναγκαίο, προσωπικό της Υπόλοιπης Δύναμης τοποθετείται στις Μονάδες της ΕΦ.

2. Χορήγηση απαλλαγής/αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ.

(α) **Απαλλαγή από υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας.** Όπως αναφέρουμε και πιο πάνω, σύμφωνα με τον Νόμο όσοι τυγχάνουν απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας οφείλουν, σε περίπτωση που ο λόγος για τον οποίο τους χορηγήθηκε η απαλλαγή παύει να υφίσταται, να ενημερώσουν σχετικά εντός ενός μηνός το αρμόδιο Στρατολογικό Γραφείο. Ο Νόμος δεν αναφέρει ρητώς εάν σε τέτοια περίπτωση το άτομο επανεντάσσεται στις τάξεις της εφεδρείας, ωστόσο, κατά την άποψή μας, αυτό προκύπτει από την πιο πάνω υποχρέωση ενημέρωσης.

Ενισχυτικό του πιο πάνω είναι και το γεγονός ότι, σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση αρ. 17 «Ρύθμιση θεμάτων για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας», ημερ. 15.12.2015, οι έφεδροι που δικαιούνται απαλλαγή ή αναβολή της υποχρέωσης εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας με βάση τις διατάξεις των άρθρων 23 και 24 του Νόμου, αντίστοιχα, διαγράφονται, είτε προσωρινά, είτε οριστικά. Η ίδια απόφαση αναφέρει τις κατηγορίες που διαγράφονται οριστικά, οι οποίες αφορούν σε άτομα που καταδικάστηκαν αμετάκλητα από δικαστήριο σε ποινή φυλάκισης που υπερβαίνει τα πέντε έτη, σε άτομα που διετέλεσαν αιχμάλωτοι πολέμου και ο μόνος ή ο μεγαλύτερος υιός ή αδελφός προσώπου που χαρακτηρίστηκε ως εξαφανισθείς ή φονευθείς ή πεσών ή πλήρως ανάπηρος, λόγω τραυμάτων ή κακουχιών που

προκλήθηκαν κατά τη διάρκεια υπηρεσίας του στη Δύναμη. Οι περιπτώσεις αυτές αναφέρονται και στο άρθρο 23 του Νόμου ως δικαιούχοι απαλλαγής.

Στο ίδιο άρθρο του Νόμου αναφέρονται και αρκετές άλλες κατηγορίες δικαιούχων απαλλαγής, όπως αξιωματούχοι (Υπουργοί, Βουλευτές, Δικαστές κλπ), μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού, παιδιά εγκλωβισμένων κλπ. Τα άτομα αυτά κατατάσσονται, σύμφωνα με την ανωτέρω Υπουργική απόφαση, ως προσωρινά διαγραμμένοι και με την απώλεια της ιδιότητάς τους βάσει της οποίας απαλλάγηκαν, οφείλουν να τακτοποιηθούν επιστρατευτικά.

Όπως διαπιστώθηκε, οι πιο πάνω περιπτώσεις τυγχάνουν διαφορετικού χειρισμού από την ΕΦ, αφού εντοπίστηκαν περιπτώσεις ατόμων που απώλεσαν την ιδιότητα βάσει της οποίας τους χορηγήθηκε απαλλαγή και αναζητήθηκαν για επιστρατευτική τακτοποίηση, ενώ σε άλλες τέτοιες περιπτώσεις δεν προωθήθηκαν ανάλογες ενέργειες. Συγκεκριμένα, σε περίπτωση πρώην Βουλευτή που εντοπίστηκε αλλά, παρά τις υποδείξεις που του έγιναν, δεν προσήλθε για επιστρατευτική τακτοποίηση, δεν προωθήθηκαν οποιαδήποτε μέτρα εναντίον του, με αποτέλεσμα να εξακολουθεί να μην καλείται για εκπλήρωση εφεδρικής υποχρέωσης. Επίσης, εντοπίστηκε περίπτωση πρώην Δικαστή για τον οποίο δεν φαίνεται να προωθήθηκαν μέτρα για την επιστρατευτική τακτοποίησή του μετά την απώλεια της ιδιότητας βάσει της οποίας έτυχε απαλλαγής.

Σύσταση: Για απλοποίηση των κατηγοριοποιήσεων εισηγηθήκαμε όπως εξεταστεί το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας ώστε τα άτομα που διαγράφονται προσωρινά να τυγχάνουν αναβολής και όχι απαλλαγής.

Το Υπουργείο Άμυνας μας ανέφερε ότι, στο πλαίσιο της ανωτέρω εισήγησης θα καταγραφούν/ομαδοποιηθούν όλες οι κατηγορίες που τυγχάνουν αναβολής ή απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής υπηρεσίας και θα προωθηθεί σχετική τροποποίηση του Περί εθνικής Φρουράς Νόμου. Παράλληλα, θα διαβιβαστεί επιστολή προς όλους τους εμπλεκόμενους Φορείς/Υπουργεία για υπενθύμιση της υποχρέωσής τους, για άμεση ενημέρωση του ΥΠΑΜ στην περίπτωση που δικαιούχος εκπίπτει του δικαιώματος που του παρέχει ο Νόμος, προκειμένου να εντάσσεται στην εφεδρεία.

(β) Άτομα που έχουν πολιτογραφηθεί, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, ως πολίτες της ΚΔ.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> Βάσει προϋποθέσεων του Νόμου, οι συνολικά 3.381 αλλοδαποί που απέκτησαν κατ' εξαίρεση την κυπριακή υπηκοότητα τα τελευταία 10 έτη, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, δικαιούνται απαλλαγή από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας στην ΕΦ. Ωστόσο όσοι από αυτούς είναι κάτω των 50 ετών και εκπλήρωσαν στη χώρα τους στρατιωτική θητεία χωρίς εξαγορά, δεν δικαιούνται απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας. Το Υπουργικό Συμβούλιο, στη βάση πρότασης του ΥΠΑΜ, αποφάσισε την απαλλαγή από την πρόσκληση για κατάταξη στην ΕΦ, των αλλοδαπών επιχειρηματιών/επενδυτών που πολιτογραφούνται κατ' εξαίρεση ως Κύπριοι, για λόγους δημοσίου συμφέροντος. 	<ul style="list-style-type: none"> Η υπό αναφορά απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου θα πρέπει, είτε να αναθεωρηθεί στη βάση των διατάξεων του άρθρου 24(6) του Νόμου, είτε να προωθηθούν κατάλληλες τροποποιητικές νομοθετικές ρυθμίσεις που να την καθιστούν νομότυπη.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Η πιο πάνω απόφαση φαίνεται να προσκρούει στις ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις. 	

Σύμφωνα με το άρθρο 19(1) του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου, η υποχρέωση στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ διακρίνεται σε υποχρέωση θητείας, υποχρέωση εφεδρικής υπηρεσίας και πρόσθετη υποχρέωση. Με βάση τις διατάξεις των εδαφίων (1) και (2), του άρθρου 23 του υπό αναφορά Νόμου, όσα άτομα δεν είναι κυπριακής καταγωγής και εκπλήρωσαν, χωρίς εξαγορά, στρατιωτική θητεία στη χώρα καταγωγής τους, πριν την πολιτογράφησή τους ως πολίτες της ΚΔ, δεν δικαιούνται απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στη Δύναμη.

Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο Υπουργείο Εσωτερικών, από το έτος 2008, οπότε τέθηκαν σε ισχύ οι σχετικές αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου για κατ' εξαίρεση πολιτογράφηση αλλοδαπών, μέχρι και το 2017, έχουν αποκτήσει την κυπριακή υπηκοότητα συνολικά 3.381 αλλοδαποί, όπως πιο κάτω:

- (i) 3.336 υπηκοότητες παραχωρήθηκαν σε επενδυτές/επιχειρηματίες, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους.
- (ii) 23 υπηκοότητες παραχωρήθηκαν για λόγους δημοσίου συμφέροντος, στη βάση της παροχής υψίστου επιπέδου υπηρεσιών στην ΚΔ (τιμητική πολιτογράφηση).
- (iii) 22 υπηκοότητες παραχωρήθηκαν για λόγους δημοσίου συμφέροντος σε αθλητές και προπονητές, κατόπιν εισήγησης του ΚΟΑ.

Διαπιστώθηκε ότι δεν έχουν προωθηθεί από μέρους των αρμόδιων φορέων του ΓΕΕΦ, οποιεσδήποτε συναφείς με το εν λόγω θέμα ενέργειες, προκειμένου να διευκρινιστεί κατά πόσο υφίστανται περιπτώσεις πολιτών των ανωτέρω κατηγοριών, που πληρούν τα συγκεκριμένα κριτήρια για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ (αν, δηλαδή, στις πιο πάνω περιπτώσεις περιλαμβάνονται άτομα ηλικίας μικρότερης των 50 ετών που εκπλήρωσαν, χωρίς εξαγορά, στρατιωτική θητεία στη χώρα καταγωγής τους).

Συναφώς αναφέρεται ότι, το Υπουργικό Συμβούλιο στη συνεδρία του ημερ. 23.5.2014, αποφάσισε την απαλλαγή από την πρόσκληση για κατάταξη στη Δύναμη, των αλλοδαπών επιχειρηματιών/επενδυτών και των αρρένων τέκνων τους, που πολιτογραφούνται κατ' εξαίρεση ως Κύπριοι πολίτες, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, στη βάση των κριτηρίων και όρων που είχαν καθορισθεί σε προηγούμενες αποφάσεις του. Η πιο πάνω απόφαση λήφθηκε στη βάση των διατάξεων του άρθρου 28(2)(α) του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου, ώστε η υποχρέωση για θητεία στην ΕΦ να μην αποτελεί αντικίνητρο στην προσέλευση ξένων επενδυτών. Σε σχέση με το πιο πάνω θέμα παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Δεν παρέχεται από τις διατάξεις της νομοθεσίας (Ν.19(Ι)/2011) η εξουσία στο Υπουργικό Συμβούλιο να αποφασίζει για την παραχώρηση, σε οποιαδήποτε κατηγορία πολιτών της Δημοκρατίας, δικαιώματος απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής υπηρεσίας (δηλ. από την υποχρέωση θητείας, εφεδρικής υπηρεσίας και πρόσθετης υπηρεσίας). Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23(5) του Νόμου, το Υπουργικό Συμβούλιο σε περίοδο πολέμου, επιστράτευσης ή έκτακτης ανάγκης σε περίοδο

ειρήνης, δύναται να αναστείλει ή να διακόπτει την απαλλαγή, από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας.

- (ii) Η σχετική πρόταση του ΥΠΑΜ, ημερ. 16.5.2014, βάσει της οποίας λήφθηκε η πιο πάνω απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, κατατέθηκε στη βάση των διατάξεων της παραγράφου (α), του εδαφίου (2), στο άρθρο 28, του ίδιου Νόμου. Διευκρινίζεται ότι, η συγκεκριμένη διάταξη Νόμου, αναφέρεται στη δυνατότητα του Υπουργικού Συμβουλίου να απαλλάσσει από την πρόσκληση για κατάταξη στην ΕΦ, οποιουδήποτε στρατεύσιμου, νοουμένου ότι συντρέχουν οι εκ του Νόμου προϋποθέσεις. Συνεπώς μια τέτοια απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου προϋποθέτει, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στον Νόμο, την αιτιολόγησή της σε ετήσια βάση, στο εκάστοτε διάταγμα πρόσκλησης των στρατευσίμων για κατάταξη στη Δύναμη, το οποίο εκδίδεται δυνάμει του εδαφίου (1), του ίδιου άρθρου του Νόμου. Όπως προκύπτει, η πρόταση του ΥΠΑΜ προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για τη χορήγηση απαλλαγής από την πρόσκληση για κατάταξη στη Δύναμη της πιο πάνω κατηγορίας πολιτών της Δημοκρατίας, μέσω της έκδοσης ενός ξεχωριστού διατάγματος (Αριθμός 438) με διαχρονική ισχύ, φαίνεται να προσκρούει στις διατάξεις του άρθρου 28(2)(α) του Ν.19(Ι)/2011.
- (iii) Οι αλλοδαποί επιχειρηματίες/επενδυτές που πολιτογραφούνται κατ' εξαίρεση ως Κύπριοι πολίτες για λόγους δημοσίου συμφέροντος, παρόλο ότι απαλλάσσονται, υπό προϋποθέσεις, από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας στην ΕΦ, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 23(1)(ι), του Ν.19(Ι)/2011, εντούτοις, σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 43(1)(ε) και 23(2), δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στη Δύναμη. Συνεπώς η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου για χορήγηση απαλλαγής από την πρόσκληση για κατάταξη στη Δύναμη, στην ανωτέρω κατηγορία πολιτών της Δημοκρατίας με την αιτιολογία ότι η υποχρέωση για θητεία ενδέχεται να αποτελεί αντικίνητρο στην προσέλευσή τους για σκοπούς επενδύσεων, δεν φαίνεται να είναι σύννομη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, φαίνεται ότι η συγκεκριμένη απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και κατ' επέκταση η αντίστοιχη πρόταση του ΥΠΑΜ, καθώς και το σχετικό διάταγμα που δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας στις 14.6.2014, δεν συνάδουν με τις σχετικές νομικές και κανονιστικές διατάξεις και συνεπώς δεν είναι σύννομες.

Συστάσεις:

Δεδομένης της ανάγκης για πιστή εφαρμογή των νομικών διατάξεων, των κανονισμών και διαδικασιών που συναποτελούν το νομικό πλαίσιο λειτουργίας του ΣΕ και νοουμένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται ουσιαστικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος για απαλλαγή συγκεκριμένων κατηγοριών πολιτών της Δημοκρατίας από τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις, που θα πρέπει να αιτιολογούνται επαρκώς, εισηγηθήκαμε όπως το ΥΠΑΜ εξετάσει τις ακόλουθες διορθωτικές ενέργειες, για άμεση αποκατάσταση των ανωτέρω αποκλίσεων και στρεβλώσεων:

- (i) Να υποβληθεί νέα πρόταση από το ΥΠΑΜ στο Υπουργικό Συμβούλιο, για τη λήψη διορθωτικής απόφασης, προς αντικατάσταση της υφιστάμενης (Αρ. Απόφασης: 76 973). Η νομική βάση της εν λόγω πρότασης θα πρέπει κατά την άποψη μας να στηριχθεί στις διατάξεις του άρθρου 24(6), του Ν.19(Ι)/2011 στη βάση των οποίων το Υπουργικό Συμβούλιο νομιμοποιείται να χορηγήσει στην υπό αναφορά

κατηγορία πολιτών, αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ, νοουμένου ότι συντρέχουν οι εκ του νόμου προϋποθέσεις.

- (ii) Στην πιο πάνω πρόταση εισηγούμαστε όπως, εάν η πολιτεία το κρίνει σκόπιμο, διευκρινισθεί ότι η αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ, θα χορηγείται στους εκάστοτε δικαιούχους, ανεξαρτήτως του κατά πόσο έχουν εκπληρώσει, χωρίς εξαγορά, στρατιωτική θητεία στη χώρα καταγωγής τους, πριν την πολιτογράφησή τους ως πολιτών της ΚΔ ή από το εάν πρόκειται να την εκπληρώσουν μετά την πολιτογράφησή τους. Με τη ρύθμιση αυτή επιτυγχάνεται η νομιμότητα της αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ (δηλ. θητείας, εφεδρικής υπηρεσίας και πρόσθετης υποχρέωσης), τόσο για τους βασικούς δικαιούχους που πληρούν τα κριτήρια και όρους για την κατ' εξαίρεση πολιτογράφησή τους, όσο και για τους συζύγους, καθώς επίσης για τα ενήλικα και ανήλικα τέκνα τους.
- (iii) Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.19(Ι)/2011, σε περίπτωση που ο λόγος για τον οποίο χορηγήθηκε η αναβολή παύει να υφίσταται, τότε ο εκάστοτε δικαιούχος υποχρεούται να προβεί εντός ενός μηνός σε σχετική ενημέρωση του αρμόδιου γραφείου της ΕΦ. Συναφώς αναφέρεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 68 του Νόμου, όποιος παραλείπει να συμμορφωθεί με τις πιο πάνω διατάξεις διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του, επιβάλλονται οι ανάλογες νομικές κυρώσεις.
- (iv) Να εξεταστεί το ενδεχόμενο παροχής της δυνατότητας εξαγοράς της υποχρέωσης για κατάταξη στην εφεδρεία από τη συγκεκριμένη κατηγορία πολιτών της Δημοκρατίας, νοουμένου ότι η ισχύουσα νομοθεσία θα τροποποιηθεί σχετικά.
- (v) Στην περίπτωση που το ΥΠΑΜ κρίνει απαραίτητο, θα πρέπει να αποταθεί στη Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας για καθοδήγηση, ώστε να διασφαλιστεί ότι η όποια ρύθμιση του θέματος θα είναι σύννομη.

(γ) Υπουργική απόφαση αναφορικά με τους εκλεγμένους Δημάρχους και Κοινοτάρχες.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Στη βάση της πρόνοιας του άρθρου 45(2) του Νόμου, έχει εγκριθεί με Υπουργική απόφαση η απαλλαγή των εκλεγμένων Δημάρχων και Κοινοταρχών από την κλήση για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων τους. • Για λόγους που αναλύονται στη συνέχεια της παραγράφου, διαπιστώνεται η ύπαρξη σφάλματος στην ερμηνεία των διατάξεων του Νόμου, στη βάση των οποίων στηρίχθηκε η συγκεκριμένη απόφαση, καθότι φαίνεται να προσκρούει στις διατάξεις του άρθρου 24(6) του Νόμου. • Το ΓΕΕΦ είχε υποβάλει εγκαίρως προς το ΥΠΑΜ, σχετική πρόταση για τροποποίηση του Νόμου, με σκοπό, μεταξύ άλλων, τη σύννομη διευθέτηση του συγκεκριμένου ζητήματος, χωρίς ωστόσο να έχουν προωθηθεί μέχρι στιγμής οποιεσδήποτε ενέργειες από μέρος του Υπουργείου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Η υπό αναφορά Υπουργική απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί, εφόσον δεν είναι σύννομη. • Νοουμένου ότι συντρέχουν οι εκ του Νόμου προϋποθέσεις θα μπορούσε να προωθηθεί, στο Υπουργικό Συμβούλιο, πρόταση για χορήγηση <u>αναβολής</u> εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στους εκλεγμένους Δημάρχους και Κοινοτάρχες, για τη χρονική περίοδο άσκησης των καθηκόντων τους, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 24(6) του Νόμου. • Εναλλακτικά, θα μπορούσε να εξετασθεί η σκοπιμότητα νομοθετικής ρύθμισης, στη βάση των εισηγήσεων του ΓΕΕΦ/ΔΣΛ, ημερ. 19.9.2012. • Σε αντίθετη περίπτωση, θα πρέπει σε όσους από τους εκλεγμένους Δημάρχους και Κοινοτάρχες πληρούνται οι πρόνοιες του Νόμου για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, να επιδοθούν άμεσα ΦΑΠ, προκειμένου να τακτοποιηθούν επιστρατευτικά.

Σύμφωνα με σχετικό έγγραφο του ΥΠΑΜ ημερ. 8.2.2013, προκύπτει ότι κατόπιν Υπουργικής απόφασης έχει εγκριθεί η απαλλαγή από την κλήση για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, των εκλεγμένων Δημάρχων και Κοινοταρχών, κατά τη διάρκεια των καθηκόντων τους. Συναφώς αναφέρεται ότι, η υλοποίηση της εν λόγω απόφασης επιβεβαιώθηκε από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, στις αντίστοιχες βάσεις δεδομένων που τηρούνται τόσο στο ΓΕΕΦ, όσο και στο Υπουργείο Εσωτερικών. Από στοιχεία που τηρούνται στο ΥΠΑΜ, προκύπτει ότι η ανωτέρω Υπουργική απόφαση λήφθηκε στη βάση των διατάξεων του εδαφίου (2), του άρθρου 45, του Ν.19(Ι)/2011, σύμφωνα με τις οποίες ο Υπουργός Άμυνας δύναται, όταν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή ειδικοί λόγοι, να απαλλάσσει από την κλήση εφέδρους, κατά κατηγορία, ή άτομα μετά από αίτημά τους, ή όταν οι υπηρεσιακές ανάγκες της Δύναμης το επιτρέπουν. Αναφορικά με τα πιο πάνω θα θέλαμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23(3), ο Υπουργός Άμυνας δύναται να αποφασίζει, κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος, τη χορήγηση απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, μόνο σε πολίτες της Δημοκρατίας που εμπίπτουν στις κατηγορίες που καθορίζονται ρητώς στο εδάφιο (1) του ίδιου άρθρου. Οι εκλεγμένοι Δήμαρχοι και Κοινοτάρχες δεν περιλαμβάνονται στις κατηγορίες πολιτών της Δημοκρατίας που αναφέρονται στο εν λόγω εδάφιο, συνεπώς ο Υπουργός Άμυνας δεν έχει τη διακριτική ευχέρεια να τους χορηγήσει απαλλαγή από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ κατά τη χρονική περίοδο άσκησης των καθηκόντων τους.
- (ii) Οι διατάξεις του άρθρου 45(2), στις οποίες βασίστηκε η συγκεκριμένη Υπουργική απόφαση, αφορούν στην εξουσία που παρέχεται στον εκάστοτε Υπουργό Άμυνας να απαλλάσσει, υπό προϋποθέσεις, από την κλήση εφέδρους για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ. Συναφώς επισημαίνονται τα ακόλουθα:
 - Με βάση την Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμό 17, που αφορά στη ρύθμιση θεμάτων εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας, η κλήση των εφέδρων στην ΕΦ για εκπαίδευση και επιστρατευτική/διαχειριστική τακτοποίηση, υλοποιείται μέσω της επίδοσης των Φύλλων Ατομικής Πρόσκλησης (ΦΑΠ).
 - Με βάση τις ΔΟΕΠΕΦ/ΓΕΕΦ/2013, κληθέντες θεωρούνται οι έφεδροι/εθνοφύλακες που σύμφωνα με τις τηρούμενες αποδείξεις, παρέλαβαν ΦΑΠ και έλαβαν γνώση της ημερομηνίας, ώρας, καθώς και του χώρου παρουσίας τους.

Όπως προκύπτει από τα πιο πάνω, η επίδοση του ΦΑΠ στον έφεδρο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη δυνατότητα μετέπειτα απαλλαγής του από συγκεκριμένη κλήση, διαδικασία η οποία δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση των εκλεγμένων Δημάρχων και Κοινοταρχών. Συνεπώς η απαλλαγή από την κλήση για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, για συνεχή περίοδο πέντε ετών, στους εκάστοτε εκλεγμένους Δημάρχους και Κοινοτάρχες, χωρίς να έχει προηγηθεί οποιαδήποτε κλήση τους στη Δύναμη, δεν φαίνεται να καλύπτεται από τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου και δεν είναι σύννομη.

- (iii) Πριν από τη λήψη της Υπουργικής απόφασης, ημερ. 8.2.2013, για απαλλαγή των εκλεγμένων Δημάρχων και Κοινοταρχών από την κλήση για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, υποβλήθηκε πρόταση της Διεύθυνσης Στρατολογίας του

ΓΕΕΦ (ΓΕΕΦ/ΔΣΛ) προς το ΥΠΑΜ, ημερ. 19.9.2012, για τροποποίηση συγκεκριμένων διατάξεων του Νόμου 19(Ι)/2011, με σκοπό τη νομοθετική ρύθμιση των προβλημάτων που προέκυψαν από την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας. Στις προτεινόμενες τροποποιήσεις περιλαμβάνονταν, μεταξύ άλλων, η κατάργηση του δικαιώματος απαλλαγής από την υποχρέωση εκπλήρωσης στρατιωτικής υπηρεσίας, για τους δικαιούχους του άρθρου 23(1) (ια), στον πιο πάνω Νόμο (Υπουργούς, Βουλευτές, Ευρωβουλευτές, Γενικό Εισαγγελέα, Βοηθό Γενικό Εισαγγελέα και Δικαστές οποιουδήποτε Δικαστηρίου), με ταυτόχρονη ένταξή τους στους δικαιούχους αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας του άρθρου 24(1) και προσθήκης, στους δικαιούχους αναβολής του παραπάνω άρθρου, των Δημάρχων και Κοινοταρχών. Μέχρι σήμερα δεν έχουν προωθηθεί οποιεσδήποτε ενέργειες από μέρους του ΥΠΑΜ, για επίλυση του πιο πάνω θέματος, με αποτέλεσμα οι εκλεγμένοι Δήμαρχοι και Κοινοτάρχες να μην δικαιούνται αναβολή από τις στρατιωτικές υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

Συστάσεις:

Δεδομένης της υποχρέωσης για συμμόρφωση με τις νομοθετικές διατάξεις, που ρυθμίζουν το πλαίσιο λειτουργίας του ΣΕ, εισηγηθήκαμε όπως το ΥΠΑΜ εξετάσει τα ακόλουθα, προς άμεση αποκατάσταση των ανωτέρω αποκλίσεων και στρεβλώσεων:

- (i) Εάν κρίνεται ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή λόγοι δημοσίου συμφέροντος που καθιστούν επιτακτική τη χορήγηση αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στους εκλεγμένους Δημάρχους και Κοινοτάρχες, για τη χρονική περίοδο άσκησης των καθηκόντων τους, να υποβληθεί, σε αντικατάσταση της υφιστάμενης Υπουργικής απόφασης, ημερ. 8.2.2013, πρόταση του ΥΠΑΜ προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για τη λήψη ανάλογης απόφασης, στη βάση των εξουσιών που του παρέχονται από τις πρόνοιες του άρθρου 24(6), του Νόμου 19(Ι)/2011. Ειδικότερα, το Υπουργικό Συμβούλιο θα κληθεί να χορηγήσει στις υπό αναφορά κατηγορίες πολιτών της ΚΔ, αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ, για ορισμένη χρονική περίοδο, νοουμένου ότι συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή λόγοι δημοσίου συμφέροντος που αιτιολογούνται επαρκώς στη συγκεκριμένη απόφαση.
- (ii) Εάν προωθηθεί μια τέτοια απόφαση, στη σχετική δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι, στην περίπτωση που παύει να υφίσταται ο λόγος για τον οποίο χορηγήθηκε η αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας, ο εκάστοτε δικαιούχος υποχρεούται, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 25 του Ν.19(Ι)/2011 να προβεί εντός ενός μηνός σε σχετική ενημέρωση του αρμόδιου γραφείου της ΕΦ. Σε αντίθετη περίπτωση, διαπράττει αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του, επιβάλλονται οι ανάλογες νομικές κυρώσεις βάσει των προνοιών του άρθρου 68.
- (iii) Εναλλακτικά, θα μπορούσε να εξετασθεί το ενδεχόμενο προώθησης τροποποίησης της νομοθεσίας στη βάση των εισηγήσεων του ΓΕΕΦ/ΔΣΛ, ημερ. 19.9.2012, για τροποποίηση του άρθρου 24(1) του περί ΕΦ Νόμου του 2011, ώστε να προστεθούν οι εκλεγμένοι Δήμαρχοι και Κοινοτάρχες στους δικαιούχους αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ.
- (iv) Εάν κριθεί ότι δεν συντρέχουν εξαιρετικές περιστάσεις ή λόγοι δημοσίου συμφέροντος και συνεπώς δεν θα χορηγηθεί αναβολή στους Δημάρχους και

Κοινοτάρχες από το Υπουργικό Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 24(6), τότε θα πρέπει, σε όσους Δημάρχους και Κοινοτάρχες πληρούν τις διατάξεις του άρθρου 43(1), για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, να επιδοθούν άμεσα τα ΦΑΠ ασκήσεων, προκειμένου τα ΤΕ να προβούν στις προβλεπόμενες από τις ΔΟΕΠΕΦ ενέργειες για την επιστρατευτική τακτοποίησή τους.

(δ) Χορήγηση δικαιωμάτων απαλλαγής/αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας, στη βάση Υπουργικής απόφασης.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> Βάσει Υπουργικής απόφασης, χορηγήθηκε τόσο απαλλαγή, όσο και αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας, σε συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών της ΚΔ, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του Νόμου. 	<ul style="list-style-type: none"> Το ΥΠΑΜ θα πρέπει να προβεί στην ακύρωση και τροποποίηση, των εσφαλμένων ρυθμίσεων που περιλαμβάνονται στην εν λόγω Υπουργική απόφαση. Το νομικό έρεισμα κάθε νέας ρύθμισης, θα πρέπει να αποτελούν τα σχετικά άρθρα στον περί ΕΦ Νόμο του 2011-2016, προκειμένου να διασφαλίζεται η αιτιολόγηση της ορθότητας/νομιμότητά τους.

Σύμφωνα με την παράγραφο 2β της Υπουργικής απόφασης υπ' αριθμό 17, οι έφεδροι είναι δυνατό να διαγράφονται είτε προσωρινά (αφορά όσους δεν είναι δυνατή η διάθεσή τους σε Μονάδες), είτε οριστικά (αφορά όσους δεν είναι δυνατή η παραμονή τους στην παρακολουθούμενη εφεδρεία), βάσει των άρθρων 23 και 24 του περί της ΕΦ Νόμου του 2011. Σύμφωνα με την εν λόγω Υπουργική απόφαση, μεταξύ άλλων κατηγοριών, οι κάτωθι πολίτες της ΚΔ δικαιούνται προσωρινή διαγραφή λόγω:

- (i) Απαλλαγής της υποχρέωσης για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας.
 - Οι πολίτες της Δημοκρατίας, που διαμένουν στην περιοχή «Στροβίλια».
- (ii) Αναβολής της υποχρέωσης για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας.
 - Όσοι υπηρετούν ως αστυνομικοί στις Βρετανικές Βάσεις
 - Όσοι προσλαμβάνονται ως υπάλληλοι του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Αναφορικά με τα πιο πάνω θα θέλαμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα:

- (i) Η εν λόγω Υπουργική απόφαση απαλλάσσει τους πολίτες της Δημοκρατίας που διαμένουν στην περιοχή «Στροβίλια», από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ. Επισημαίνεται ότι αυτοί δεν περιλαμβάνονται στις κατηγορίες πολιτών της ΚΔ που δικαιούνται απαλλαγής, σύμφωνα με το άρθρο 23(1), του Ν.19(Ι)/2011. Εφόσον ο Νόμος δεν παρέχει, ούτε στον Υπουργό Άμυνας, ούτε στο Υπουργικό Συμβούλιο, τη διακριτική ευχέρεια να αποφασίζουν τη χορήγηση απαλλαγής σε κατηγορίες πολιτών της ΚΔ, πέραν αυτών που καθορίζονται στον σχετικό Νόμο, η πιο πάνω Υπουργική απόφαση φαίνεται να στερείται νομιμότητας.
- (ii) Με την ίδια Υπουργική απόφαση παραχωρήθηκε αναβολή από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ στους αστυνομικούς των Βρετανικών βάσεων και τους υπάλληλους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Ωστόσο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24(6) του Νόμου, η λήψη μιας τέτοιας απόφασης εμπίπτει στη δικαιοδοσία του Υπουργικού Συμβουλίου,

νοουμένου ότι συντρέχουν οι εκ του Νόμου προϋποθέσεις, συνεπώς η ρύθμιση αυτή φαίνεται επίσης να στερείται νομιμότητας.

Συστάσεις:

Λαμβάνοντας υπόψη ότι καμία απόφαση/ρύθμιση δεν είναι νόμιμη, ανεξαρτήτως αιτιολόγησης, εφόσον παραβαίνει ή προσκρούει στις διατάξεις του Νόμου που την διέπουν, το ΥΠΑΜ θα πρέπει να προβεί στη λήψη διορθωτικών μέτρων για συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

(ε) Χορήγηση αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας, για τα μέλη του προσωπικού των Φυλακών.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Παρέχεται αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, στους δεσμοφύλακες του Τμήματος Φυλακών, οι οποίοι ανέρχονται σήμερα σε 304 άτομα. • Με βάση τις σχετικές νομοθετικές πρόνοιες, διατάξεις και κανονισμούς, τα μέλη του προσωπικού των Φυλακών δεν πληρούν τις εκ του Νόμου προϋποθέσεις για τη χορήγηση της εν λόγω αναβολής. 	<ul style="list-style-type: none"> • Το ΥΠΑΜ θα πρέπει, είτε να προωθήσει σχετική πρόταση για λήψη απόφασης παραχώρησης αναβολής από το Υπουργικό Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 24(6) του Ν.19(Ι)/2011, ή να εξετάσει το ενδεχόμενο συμπερίληψης αριθμού δεσμοφυλάκων στη διατεθείσα εφεδρεία (ΑΣ) επ' ωφελεία συγκεκριμένης Μονάδας και να διαθέσει τους εναπομείναντες, βάσει των ειδικότητων τους, στα υπόλοιπα όπλα και σώματα της ΕΦ.

Με βάση το άρθρο 24(1)(η) του Ν.19(Ι)/2011, χορηγείται αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ σε όσους υπηρετούν στο Στρατό ή στις Δυνάμεις Ασφαλείας της Δημοκρατίας. Συναφώς αναφέρεται ότι, βάσει του άρθρου 130 του Συντάγματος, οι Δυνάμεις Ασφαλείας της Δημοκρατίας, αποτελούνταν αρχικά από τα Σώματα της Αστυνομίας και της Χωροφυλακής, τα οποία αργότερα ενοποιήθηκαν για να σχηματίσουν την Αστυνομία Κύπρου με τη σημερινή της μορφή. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, με βάση την Αστυνομική Διάταξη αρ. 1/10, που αφορά στην οργάνωση/συγκρότηση της Δύναμης, η Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου υπάγεται στην Αστυνομία και λειτουργεί ως ξεχωριστή Αστυνομική Διεύθυνση, ενώ το Τμήμα Φυλακών δεν περιλαμβάνεται στην οργανωτική δομή και σύνθεση της Αστυνομίας, συνεπώς δεν ανήκει στα Σώματα Ασφαλείας της Δημοκρατίας. Συναφώς αναφέρεται ότι, ενώ τα μέλη του Στρατού και των Σωμάτων Ασφαλείας, δεν περιλαμβάνονται, βάσει του άρθρου 122 του Συντάγματος της ΚΔ, στην κατηγορία των δημοσίων υπαλλήλων, τα μέλη του προσωπικού των Φυλακών, σύμφωνα με τους περί Υπηρεσίας Φυλακών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π. 19/2000), θεωρούνται δημόσιοι υπάλληλοι.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω πρόνοιες, διατάξεις και κανονισμούς, φαίνεται ότι, τα μέλη του προσωπικού των Φυλακών δεν μπορούν να θεωρηθούν ως να υπηρετούν στις Δυνάμεις Ασφαλείας της Δημοκρατίας και συνεπώς δεν δικαιούνται αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ. Ωστόσο, κατά τον έλεγχο διαπιστώθηκε πως συνολικά 304 δεσμοφύλακες περιλαμβάνονται στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία, καθότι όπως μας αναφέρθηκε από επιτελείς του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, τους χορηγήθηκε αναβολή. Όπως αναφέρουμε και πιο πάνω, αναβολή χορηγείται, δυνάμει των προνοιών του άρθρου 24(6) του Ν.19(Ι)/2011 μόνο με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και νοουμένου ότι συντρέχουν οι εκ του Νόμου προϋποθέσεις. Από έλεγχο που διενεργήσαμε δεν ανευρέθηκε οποιαδήποτε σχετική με το θέμα δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, συνεπώς

με βάση το Νόμο και τα γεγονότα της συγκεκριμένης περίπτωσης, δεν υποστηρίζεται η νομιμότητα/ορθότητα της ανωτέρω ρύθμισης.

Συστάσεις:

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω ευρήματα/διαπιστώσεις, θα πρέπει αρχικά να διευκρινισθεί η αποστολή των δεσμοφυλάκων και σε περίοδο στρατιωτικών επιχειρήσεων. Συναφώς αναφέρεται ότι, από έλεγχο που διενεργήσαμε στο Τμήμα Φυλακών, διαπιστώθηκε πως δεν υφίσταται οποιοδήποτε σχετικό σχέδιο ασφαλείας. Ακολούθως, εισηγηθήκαμε όπως το ΓΕΕΦ εξετάσει, αναλόγως των ανωτέρω ευρημάτων, το ενδεχόμενο τοποθέτησης αριθμού δεσμοφυλάκων στην Αποστολή Συμπληρώσεως (ΑΣ) συγκεκριμένης Μονάδας της ΕΦ. Επιπρόσθετα, αριθμός δεσμοφυλάκων θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν στη διατεθείσα εφεδρεία, βάσει των ειδικοτήτων που απέκτησαν κατά την εκπλήρωση της στρατιωτικής τους θητείας, καθώς και των λοιπών κριτηρίων, για κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών των Μονάδων (ΕΜ και ΑΣ) των υπολοίπων όπλων και σωμάτων της ΕΦ και Μονάδων Εθνοφυλακής.

Το Υπουργείο Άμυνας (ΥΠΑΜ) στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 26.10.2018, μας πληροφόρησε ότι το πιο πάνω θέμα θα συζητηθεί σε σύσκεψη με το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, προκειμένου να καθορισθεί το καθεστώς εν καιρώ επιχειρήσεων.

(στ) Χορήγηση αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 24(1)(η), στον περί ΕΦ Νόμο του 2011-2016.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Τα μέλη της Αστυνομίας και Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, καθώς και το προσωπικό της ΕΦ, περιλαμβάνονται, βάσει των προνοιών του ανωτέρω άρθρου, στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία. • Εντοπίστηκαν αρκετές περιπτώσεις ατόμων που περιλαμβάνονται στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία με την αιτιολογία ότι είναι μέλη της Αστυνομίας ή της Πυροσβεστικής, τα οποία ουδέποτε υπήρξαν μέλη της αστυνομίας και πυροσβεστικής υπηρεσίας. Εντοπίστηκαν επίσης μέλη, τόσο της ΕΦ, όσο και των προαναφερόμενων Δυνάμεων Ασφαλείας που έχουν παραιτηθεί, ωστόσο παραμένουν στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία, κατά παράβαση των διατάξεων του Νόμου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Λήψη διορθωτικών ενεργειών, για την άμεση επιστρατευτική τακτοποίηση όσων πληρούν τις προϋποθέσεις του Νόμου. • Διενέργεια ελέγχων για την επαλήθευση της ορθότητας των στοιχείων των μελών των Δυνάμεων Ασφαλείας, βάσει των αντίστοιχων στοιχείων του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας. • Θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο διεξαγωγής διοικητικής έρευνας, προκειμένου να αποδοθούν στους υπευθύνους οι ανάλογες ευθύνες στο βαθμό που προκύπτουν.

Όπως αναφέρεται πιο πάνω, στα μέλη της Αστυνομίας και Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, καθώς και στο προσωπικό της ΕΦ χορηγείται, με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 24(1)(η) του Ν.19(Ι)/2011, αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης στρατιωτικής υπηρεσίας στην ΕΦ. Στο πλαίσιο ελέγχου επαλήθευσης των στοιχείων που τηρούνται στη βάση δεδομένων του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ και αφορούν στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία της ΕΦ, τα οποία αντιπαραβάλαμε με στοιχεία του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας (Διεύθυνση Προσωπικών Απολαβών και Συντάξεων), διαπιστώθηκαν οι ακόλουθες αποκλίσεις:

- (i) Εντοπίστηκαν επτά περιπτώσεις ατόμων που περιλαμβάνονται, βάσει της πρόνοιας του υπό αναφορά άρθρου, στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία της ΕΦ, με την αιτιολογία ότι αυτά είναι μέλη της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, τα οποία ωστόσο ουδέποτε υπήρξαν μέλη της συγκεκριμένης υπηρεσίας, ούτε προσλήφθηκαν ποτέ ως έκτακτοι πυροσβέστες.
- (ii) Επιπρόσθετα εντοπίστηκαν 21 περιπτώσεις που αφορούν σε άτομα τα οποία περιλαμβάνονται στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία με την αιτιολογία ότι αυτά είναι μέλη της Αστυνομίας, αλλά ουδέποτε υπήρξαν μέλη της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου.
- (iii) Συνολικά 42 άτομα, τα οποία παραιτήθηκαν από την Αστυνομία και την Πυροσβεστική Υπηρεσία εξακολουθούν, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 24(3)(γ), του Νόμου, να περιλαμβάνονται στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία της ΕΦ, παρόλο ότι έχει παρέλθει αριθμός ετών από την ημερομηνία παραίτησής τους. Ενδεικτικά αναφέρεται η περίπτωση πρώην μέλους της Αστυνομίας, ο οποίος έχει παραιτηθεί από την 1.1.1999 και εξακολουθεί να είναι καταχωρισμένος από το ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία της Δύναμης.
- (iv) Χορηγήθηκε σε σύνολο 35 ατόμων αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, με την αιτιολογία ότι ανήκουν στα μέλη της Αστυνομικής Δύναμης, τα οποία όπως πληροφορηθήκαμε από τον υπεύθυνο του Γραφείου Προσωπικού της Αστυνομίας, έχουν προσληφθεί με τον τίτλο του «Ειδικού Αστυφύλακα» επ' ωφελεία άλλων φορέων (πχ Κυβερνητικών Τμημάτων/Υπηρεσιών, Δήμων, Ιερών Μητροπόλεων, Πρεσβειών, Κεντρικής Τράπεζας) και δεν περιλαμβάνονται σε καμία επετηρίδα μελών της Δύναμης, ούτε στις καταστάσεις μισθοδοσίας του προσωπικού της Αστυνομίας που τηρούνται στο λογιστήριο, καθότι αμείβονται από κονδύλια των αντίστοιχων φορέων στους οποίους απασχολούνται.
- (v) Εντοπίστηκαν συνολικά εννέα περιπτώσεις εν αποστρατεία στελεχών της ΕΦ, που παραμένουν επί σειρά ετών στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία, ενώ θα έπρεπε να είχαν συμπεριληφθεί, από την ημερομηνία αποδοχής της αναφοράς παραίτησής τους, στη διατεθείσα εφεδρεία της Δύναμης, για τη συγκρότηση των Μονάδων (ΕΜ/ΑΣ) και Μονάδων Εθνοφυλακής. Ενδεικτικά αναφέρεται περίπτωση στελέχους που παραιτήθηκε από τις τάξεις της ΕΦ στις 9.3.1992, ωστόσο εξακολουθεί να του χορηγείται, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 24(3)(γ), του Εθνικής Φρουράς Νόμου, αναβολή εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας.

Συστάσεις:

- (i) Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, θα πρέπει να ληφθούν οι απαιτούμενες διορθωτικές ενέργειες, προκειμένου στις περιπτώσεις όπου εξακολουθούν να πληρούνται οι διατάξεις του άρθρου 43(1), του Νόμου, για την εκπλήρωση υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, να επιδοθούν άμεσα στους επηρεαζόμενους ΦΑΠ για την επιστρατευτική τακτοποίησή τους. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της προσπάθειας βελτιστοποίησης της αξιοπιστίας των λειτουργιών και διαδικασιών που επιτελούνται στο σύστημα επιστράτευσης, ελαχιστοποιώντας παράλληλα τους συναφείς με τις δραστηριότητες κινδύνους, κρίνεται αναγκαίο όπως επαληθεύεται η ορθότητα/εγκυρότητα των στοιχείων των μελών της Αστυνομίας και Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, στη βάση ελέγχων με τα αντίστοιχα

στοιχεία που τηρούνται στη Διεύθυνση Προσωπικών Απολαβών και Συντάξεων, του Γενικού Λογιστηρίου της Δημοκρατίας.

- (ii) Η Υπηρεσία μας θεωρεί ότι η πιστή εφαρμογή, από το σύνολο των εμπλεκομένων, των κανονισμών/διαδικασιών που διέπουν τη διαχείριση της εφεδρείας και κυρίως την επιστρατευτική παρακολούθηση των εφέδρων, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας του συστήματος επιστράτευσης. Συνεπώς, για τις περιπτώσεις των εν αποστρατεία στελεχών της ΕΦ που παραμένουν στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία, καθώς και των ατόμων που ουδέποτε υπήρξαν μέλη της Αστυνομίας ή της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο διεξαγωγής διοικητικής έρευνας, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν ευθύνες.

Το ΥΠΑΜ μας πληροφόρησε ότι, στη βάση των ανωτέρω ευρημάτων του ελέγχου, η αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ έχει ήδη προχωρήσει στην επιστρατευτική τακτοποίηση σημαντικού αριθμού ατόμων. Αναφορικά με τα άτομα τα οποία περιλαμβάνονται στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία, με την αιτιολογία ότι είναι μέλη της Αστυνομίας, χωρίς ωστόσο να διαφαίνεται ότι υπήρξαν οποτεδήποτε μέλη της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου, διαπιστώθηκε πως τελικά ανήκουν στην Αστυνομία των Βρετανικών Βάσεων και ως εκ τούτου στον υπό αναθεώρηση Νόμο θα προβλεφθεί η χορήγηση αναβολής της υποχρέωσης εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας για όσο χρονικό διάστημα έχουν την εν λόγω ιδιότητα.

3. Εγγεγραμμένη (παρακολουθούμενη) Εφεδρεία της ΕΦ.

Ευρήματα/Συμπεράσματα
<ul style="list-style-type: none"> • Από το σύνολο της εγγεγραμμένης (παρακολουθούμενης) εφεδρείας της ΕΦ, μόνο το 46% αποτελεί τη Διατεθείσα Εφεδρεία, για την υλοποίηση της επιστράτευσης στην ΕΦ. • Το υπόλοιπο 54% αφορά στην Προσωρινά Διαγραμμένη Εφεδρεία, καθώς και στην Υπόλοιπη Δύναμη της εφεδρείας.

Στην εγγεγραμμένη/παρακολουθούμενη εφεδρεία της ΕΦ περιλαμβάνονται, επιπλέον των εφέδρων, οι Εθνοφύλακες, οι οποίοι βάσει των διατάξεων του περί ΕΦ Νόμου, έχουν υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας, υπό προϋποθέσεις, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνουν το πεντηκοστό έτος (50ο) της ηλικίας τους. Από περαιτέρω ανάλυση των στοιχείων που είναι καταχωρισμένα στην Τράπεζα Πληροφοριών της αρμόδιας Διεύθυνσης του ΓΕΕΦ, διαπιστώθηκε ότι, από το σύνολο της εγγεγραμμένης εφεδρείας, μόνο το 46% είναι ενταγμένοι στη Διατεθείσα Εφεδρεία για την υλοποίηση της επιστράτευσης στην ΕΦ, δηλαδή για τη συγκρότηση και οργάνωση των Επιστρατευόμενων Μονάδων (ΕΜ) και Αποστολών Συμπληρώσεως (ΑΣ), καθώς επίσης των Μονάδων Εθνοφυλακής. Το υπόλοιπο 54% αφορούν αφενός στην Προσωρινά Διαγραμμένη Εφεδρεία, που περιλαμβάνει τις κατηγορίες των εφέδρων, οι οποίοι βάσει των σχετικών διατάξεων του περί ΕΦ Νόμου, τυγχάνουν αναβολής εκπλήρωσης της υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ και αφετέρου στην Υπόλοιπη Δύναμη της εφεδρείας, για την οποία αναφερόμαστε εκτενέστερα σε ξεχωριστή παράγραφο της έκθεσής μας.

4. Επιστρατευτική/στρατολογική παρακολούθηση εφέδρων.

(α) Αυτόματη ένταξη των απολυόμενων εθνοφρουρών στην εφεδρεία.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Το ΓΕΕΦ έχει καθιερώσει το σύστημα της αυτόματης ένταξης (εγγραφής) στην εφεδρεία, των απολυόμενων κληρωτών οπλιτών και αξιωματικών που θα μεταβούν για σπουδές στο εξωτερικό. • Με βάση τις ρυθμιστικές διαταγές του ΓΕΕΦ, η επιστρατευτική τακτοποίηση των ανωτέρω εφέδρων, ολοκληρώνεται από τα ΤΕ μέχρι την 31 Δεκεμβρίου του ακαδημαϊκού έτους της έναρξης του κύκλου σπουδών τους. • Στις περιπτώσεις των εφέδρων που δεν συμμορφώνονται στην εν λόγω επιστρατευτική υποχρέωση, τα ΤΕ προβαίνουν στην άμεση διερεύνηση/εξακρίβωση της διεύθυνσης μόνιμου διαμονής τους. • Ανάλογα των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από την ανωτέρω διερεύνηση, τα ΤΕ οφείλουν να ενεργήσουν αυτεπάγγελα, στη βάση νομοθετικών διαταξέων, για τη διαδικασία δίωξης τους για ανυποταξία. • Κατά τον επιτόπιο έλεγχο στα ΤΕ, διαπιστώθηκαν σημαντικές αποκλίσεις από τις κατευθύνσεις/οδηγίες του ΓΕΕΦ, καθώς και τις σχετικές πρόνοιες στον περί ΕΦ Νόμο. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Νόμου, που διέπουν το σύστημα επιστρατεύσεως της ΕΦ. Για το σκοπό αυτό, να προωθηθεί από τα ΤΕ η δίωξη των ανυπότακτων εφέδρων. • Για όσους έφεδρους δεν έχουν προσκληθεί για παρουσίαση στα ΤΕ με συγκεκριμένη διαταγή κλήσεως, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για εξακρίβωση της διεύθυνσης του τόπου διαμονής τους. Για το σκοπό αυτό εισηγούμαστε όπως διατεθεί το αναγκαίο προσωπικό προκειμένου να συνδράμει στο έργο των αστυνομικών οργάνων, στη βάση του εγγράφου του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, ημερ. 4.12.2015. • Εισηγούμαστε όπως εξεταστεί σε συνεργασία με τις εμπλεκόμενες Υπηρεσίες/φορείς δημοσίου, το ενδεχόμενο ενημέρωσης της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων της Αστυνομίας που τηρείται για τον έλεγχο, μεταξύ άλλων, των πολιτών που διακινούνται εκτός συνόρων της επικράτειας της ΚΔ, με τα στοιχεία των εφέδρων της συγκεκριμένης κατηγορίας, οι οποίοι δεν έχουν τακτοποιηθεί επιστρατευτικά.

Το σύστημα της αυτόματης ένταξης (εγγραφής) στην εφεδρεία των απολυόμενων κληρωτών οπλιτών και αξιωματικών που θα μεταβούν στο εξωτερικό για σπουδές, κατόπιν εξασφάλισης θέσης σε εκπαιδευτικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΑΕΙ/ΤΕΙ), έχει καθιερωθεί από το ΓΕΕΦ στο πλαίσιο της προώθησης διορθωτικών/βελτιωτικών ενεργειών για την αποτροπή εκδήλωσης του κινδύνου, που αφορά αφενός στη φυγοστρατία όσων προβαίνουν σε ψευδή δηλώση σχετικά με τη φοίτησή τους στο εξωτερικό και αφετέρου στη μη επιστρατευτική τακτοποίηση των φοιτητών οι οποίοι μεταβαίνουν για σπουδές εκτός Κύπρου. Σύμφωνα με τις οδηγίες του ΓΕΕΦ, οι ανωτέρω έφεδροι, βάσει των βεβαιώσεων εξασφάλισης θέσης ή των βεβαιώσεων αποδοχής τους από πανεπιστήμια του εξωτερικού, τοποθετούνται προσωρινά σε ειδικό τμήμα της κατηγορίας «Υπόλοιπη Δύναμη» εφεδρείας. Ακολούθως, με την προσκόμιση σχετικής βεβαίωσης εγγραφής τους ως φοιτητές, διενεργείται η επιστρατευτική τακτοποίηση μέσω της οριστικής καταχώρησής τους στο μηχανογραφικό σύστημα στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας με την ένδειξη «εξωτερικό φοιτητής», μέχρι την αποπεράτωση του κύκλου σπουδών τους. Συναφώς αναφέρεται ότι, βάσει προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων που έχουν καθορισθεί για τον σκοπό αυτό από το ΓΕΕΦ, η επιστρατευτική τακτοποίηση των εφέδρων της συγκεκριμένης κατηγορίας πρέπει να ολοκληρώνεται από τα ΤΕ μέχρι την 31 Δεκεμβρίου του ακαδημαϊκού έτους της έναρξης του κύκλου σπουδών τους, συνεπώς με την έναρξη του νέου ημερολογιακού έτους δεν πρέπει να υπάρχει οποιαδήποτε σχετική καταχώριση στην κατηγορία της «Υπόλοιπης Δύναμης». Για

σκοπούς πληρότητας σημειώνεται ότι, όσοι φοιτητές δεν συμμορφώνονται για οποιοδήποτε λόγο με την ανωτέρω διαδικασία, έχουν υποχρέωση, βάσει του ΦΑΠ που τους είχε επιδοθεί κατά την απόλυσή τους μαζί με το Ειδικό Φύλλο Πορείας (ΕΦΠ), να παρουσιαστούν στο ΤΕ/Υπηρεσίας τους, σε ακριβή ημερομηνία και ώρα, για επιστρατευτική τακτοποίηση. Εάν δεν το πράξουν, τα ΤΕ οφείλουν να προβούν στην άμεση διερεύνηση/εξακρίβωση της διεύθυνσης μονίμου διαμονής τους, αρχικά μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας και ηλεκτρονικής αναζήτησης στοιχείων από το αρχείο πληθυσμού και το αρχείο των κοινωνικών ασφαλίσεων και ακολούθως σε συνεργασία με τις κατά τόπους Αστυνομικές Αρχές, επί τακτικής βάσης κάθε έξι μήνες. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, αναλόγα των αποτελεσμάτων που θα προκύψουν από την ανωτέρω διερεύνηση, τα ΤΕ ενεργούν αυτεπάγγελα, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 67 του Ν.19(Ι)/2011, προκειμένου στις περιπτώσεις όπου κρίνεται αδικαιολόγητη η μη παρουσίαση ενός εφέδρου, να διωχθεί για το αδίκημα της ανυποταξίας.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και σύμφωνα με τα ευρήματα/διαπιστώσεις των επιτόπιων ελέγχων που διενεργήθηκαν στις έδρες των ΤΕ της ΕΦ, καθώς επίσης των σχετικών στοιχείων που τηρούνται στο ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, ημερ. 18.3.2018, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα:

- Συνολικά 669 εφέδροι της υπό αναφορά κατηγορίας δεν είχαν τακτοποιηθεί επιστρατευτικά κατά παράβαση των ανωτέρω διαταγών του ΓΕΕΦ.
- Μόνο το 22% των εν λόγω εφέδρων αφορά στην τελευταία απολυθείσα κλάση του 2016, ενώ το υπόλοιπο 78% αφορά σε παλαιότερες κλάσεις, μέχρι και του 2003. Επιπρόσθετα σημειώνεται ότι, το ΤΕ της 1^{ης} Μ/Κ ΤΑΞΠΖ, παρουσιάζει μόλις δύο περιπτώσεις εφέδρων από το σύνολο των 669, σε αντίθεση με τα ΤΕ της ΔΠΖ και 3^{ης} ΤΑΞΥΠ, στα οποία ο αριθμός των υπό αναφορά εφέδρων ανέρχεται στους 211 και 176, αντίστοιχα.
- Τα ΤΕ, κατά παράβαση των σχετικών διατάξεων του άρθρου 67 του περί ΕΦ Νόμου, δεν έχουν προωθήσει μέχρι στιγμής οποιαδήποτε διαδικασία δίωξης για το αδίκημα της ανυποταξίας, για κανένα από τους ανωτέρω 669 εφέδρους.

Συστάσεις:

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και το γεγονός ότι, η πιστή εφαρμογή των σχετικών κανονισμών και διαδικασιών που διέπουν τη διαχείριση της εφεδρείας, καθώς επίσης την επιστρατευτική παρακολούθηση των εφέδρων, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας του συστήματος επιστράτευσης, απαιτείται η άμεση προώθηση από τα ΤΕ της διαδικασίας δίωξης των ανωτέρω εφέδρων για ανυποταξία. Αναφορικά με τους εφέδρους παλαιότερων κλάσεων, που ενδεχομένως να μην έχουν προσκληθεί για παρουσίαση στο ΤΕ/Υπηρεσίας/ Καταγωγής τους με συγκεκριμένη διαταγή κλήσεως (δηλαδή με επίδοση ΦΑΠ που εκδόθηκε δυνάμει σχετικής απόφασης του Υπουργού Άμυνας), θα πρέπει να επισπευτούν οι ενέργειες για εξακρίβωση της διεύθυνσης του τόπου διαμονής τους, σε συνεργασία με τους κατά τόπους Αστυνομικούς Σταθμούς. Για το σκοπό αυτό εισηγηθήκαμε όπως τα ΤΕ διαθέσουν το αναγκαίο προσωπικό προκειμένου να συνδράμει στο έργο των αστυνομικών οργάνων, σύμφωνα με τα καθοριζόμενα στο σχετικό έγγραφο του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, ημερ. 4.12.2015. Επιπρόσθετα, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του εν λόγω φαινομένου, εισηγηθήκαμε όπως το ΥΠΑΜ εξετάσει, σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς, το ενδεχόμενο ενημέρωσης του Κεντρικού Πληροφοριακού Συστήματος της Αστυνομίας (CPCS), που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων εφαρμογών, κατά τον έλεγχο των διακινήσεων των

πολιτών (e-passport) στα σημεία εισόδου και εξόδου της ΚΔ, με τα στοιχεία των εφέδρων της συγκεκριμένης κατηγορίας οι οποίοι δεν έχουν τακτοποιηθεί επιστρατευτικά. Αναφορικά με την εν λόγω εισήγηση, παραθέτονται περισσότερες λεπτομέρειες στη συνέχεια της Έκθεσης Ελέγχου της Υπηρεσίας μας.

Το ΥΠΑΜ με επιστολή του ημερ. 26.10.2018, μας πληροφόρησε ότι η προσπάθεια ανεύρεσης ατόμων που δεν έχουν ενταχθεί στην εφεδρεία, όπως ορίζει ο Νόμος, θα εντατικοποιηθεί σε συνεργασία με την Αστυνομία. Επιπρόσθετα, το ΓΕΕΦ με σχετική διαταγή, ημερ. 21.3.2018, επισήμανε προς τα ΤΕ την ανάγκη για μείωση του αριθμού των ανυπότακτων εφέδρων, με αποτέλεσμα από τις ανωτέρω περιπτώσεις να έχουν ήδη εντοπισθεί και τοποθετηθεί επιστρατευτικά οι 436. Επίσης, μας αναφέρθηκε ότι δόθηκαν οδηγίες προκειμένου να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό το νέο μηχανογραφικό σύστημα για τις ανάγκες του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ.

(β) Αναζήτηση εφέδρων που καθίστανται αγνώστου διαμονής ή δεν δηλώνουν τον επαναπατρισμό τους στην Κύπρο.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικός αριθμός εφέδρων δεν είναι ενταγμένοι σε Μονάδες της ΕΦ, καθότι είτε καθίστανται αγνώστου διαμονής για διάφορους λόγους, είτε παραλείπουν να προβούν στη δήλωση του επαναπατρισμού τους με την επιστροφή τους στην Κύπρο. • Σύμφωνα με εκτιμήσεις του ΓΕΕΦ, το ανωτέρω πρόβλημα έχει λάβει ανησυχητικές διαστάσεις, αφού σχεδόν 11.000 εφέδροι της κατηγορίας φοιτητών εξωτερικού, εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένοι στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας μετά τη λήξη της αναστολής που τους χορηγήθηκε. • Από τον έλεγχο που διενεργήθηκε από την Υπηρεσία μας, διαπιστώθηκαν τα ακόλουθα: <ul style="list-style-type: none"> (i) Περιπτώσεις εφέδρων που είναι ή διετέλεσαν αξιωματούχοι του κράτους και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, κοινοβουλευτικού κόμματος, επώνυμοι δικηγόροι, γνωστό πρόσωπο των ΜΜΕ, διαιτητές ποδοσφαίρου και γνωστοί ποδοσφαιριστές, ή είναι απόγονοι/συγγενείς διατελεσάντων και νυν αξιωματούχων του κράτους, εκλεγμένων αξιωματούχων, προέδρων αθλητικών ομοσπονδιών, πρώην ανώτατων αξιωματικών της ΕΦ και Αστυνομίας, λειτουργών του ΥΠΑΜ και γνωστών επιχειρηματιών, των οποίων δεν αιτιολογείται η καταχώρηση στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας της ΕΦ, εφόσον βάσει στοιχείων διαμένουν και εργάζονται στην Κύπρο. (ii) 381 Δημόσιοι Υπάλληλοι εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα της εφεδρείας με τις ενδείξεις «εξωτερικό φοιτητής», «εξωτερικό για λόγους εργασίας» και «εξωτερικό μόνιμος κάτοικος», με αποτέλεσμα να μην καλούνται για εκτέλεση εφεδρικής υπηρεσίας σε Μονάδες της ΕΦ. (iii) Οι ΦΑΕ όλων των πιο πάνω κατηγοριών εφέδρων, παρουσιάζουν, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, σημαντικές ελλείψεις σε απαιτούμενα δικαιολογητικά/ αποδεικτικά έγγραφα. (iv) Ουδέποτε προωθήθηκε μέχρι στιγμής από μέρος των υπευθύνων η διαδικασία δίωξης εφέδρων, οι οποίοι βάσει στοιχείων που τηρούνται τόσο στο ΓΕΕΦ, όσο 	<ul style="list-style-type: none"> • Κρίνεται αναγκαίος ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την επανεξέταση/αναθεώρηση των υφιστάμενων διαδικασιών/πρακτικών οι οποίες εφαρμόζονται μέχρι σήμερα, με σκοπό τη λήψη των ενδεδειγμένων διορθωτικών/βελτιωτικών μέτρων που θα διασφαλίζουν τη συνεχή επιστρατευτική παρακολούθηση κάθε εφέδρου. Προς τη κατεύθυνση αυτή, εισηγηθήκαμε όπως εξετασθούν/αξιολογηθούν οι παρακάτω ενέργειες: <ul style="list-style-type: none"> (i) Καλύτερη αξιοποίηση των βάσεων δεδομένων των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Αρχείου Πληθυσμού, όπου τηρούνται επικαιροποιημένα στοιχεία για το σύνολο των πολιτών της ΚΔ, προκειμένου να διενεργείται σε τακτική βάση επαλήθευση των αντίστοιχων στοιχείων των εφέδρων που είναι καταχωρισμένα στο ΓΕΕΦ. (ii) Ενημέρωση του Κεντρικού Πληροφοριακού Συστήματος της Αστυνομίας (CPCS) με τα στοιχεία των εφέδρων, που αναζητούνται μέσω των Αστυνομικών Σταθμών για επίδοση διαφόρων στρατιωτικών εντολών. (iii) Προώθηση νομοθετικών ρυθμίσεων ώστε να επιτρέπεται η ανάθεση συγκεκριμένων

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<p>και στα ΤΕ, διαφαίνεται ότι διαπράττουν συγκεκριμένα ποινικά αδικήματα που καθορίζονται στον περί ΕΦ Νόμο.</p> <p>(v) Οι διαδικασίες που ακολουθούνται από τους Αστυνομικούς Σταθμούς, για την επίδοση των πάσης φύσεως στρατιωτικών εντολών προς τους εφέδρους είναι ανεπαρκείς και αναποτελεσματικές.</p>	<p>καθηκόντων, που εκτελούνται σήμερα από την Αστυνομία και αφορούν στην επίδοση στρατιωτικών εντολών προς τους εφέδρους, από κατάλληλα εξουσιοδοτημένο και εκπαιδευμένο προσωπικό της ΕΦ.</p>

Η συνεχής επιστρατευτική/στρατολογική παρακολούθηση των εφέδρων αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του συστήματος επιστράτευσης της ΕΦ, καθότι, σύμφωνα με το ΓΕΕΦ, μέσω της τήρησης μιας πλήρως ενημερωμένης και επικαιροποιημένης επιστρατευτικής μερίδας για κάθε έφεδρο, επιτυγχάνεται η αναζήτησή του από τις Αρχές Προώθησης για ανάληψη στρατιωτικών καθηκόντων, όταν αυτό απαιτηθεί. Διευκρινίζεται ότι, το εν λόγω εγχείρημα προϋποθέτει αφενός την επιστρατευτική τακτοποίηση του συνόλου της εγγεγραμμένης εφεδρείας, και αφετέρου την ορθή καταχώριση, τόσο των αμετάβλητων, όσο και των μεταβλητών στοιχείων κάθε εφέδρου, ιδίως της διεύθυνσης μόνιμου διαμονής, καθώς επίσης του τηλεφωνικού αριθμού επικοινωνίας, στην επιστρατευτική του μερίδα. Συναφώς αναφέρεται ότι, βάσει ειδικών αναφορών του ΓΕΕΦ, διαπιστώνεται η σημαντικότητα της συνεισφοράς των εφέδρων στην υλοποίηση των Σχεδίων Επιχειρήσεων και Διοικητικής Μέριμνας, σε περιόδους κρίσης/έντασης και πολέμου, γεγονός το οποίο καθιστά την ανάγκη για διαρκή επιστρατευτική/στρατολογική παρακολούθηση του συνόλου των εφέδρων της ΕΦ, ως κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας του ελεγχόμενου συστήματος (ΣΕ). Ωστόσο, σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ προκύπτει ότι, σημαντικός αριθμός εφέδρων εκφεύγει του συστήματος παρακολούθησης εφεδρείας, είτε διότι καθίστανται αγνώστου διαμονής λόγω αλλαγής της διεύθυνσης μόνιμου διαμονής τους στην Κύπρο ή μετάβασης στο εξωτερικό για σπουδές/εργασία, είτε διότι παραλείπουν να προβούν στη δήλωση του επαναπατρισμού τους από το εξωτερικό. Το ΓΕΕΦ από την πλευρά του διαφαίνεται ότι αναγνωρίζει τη σοβαρότητα του συγκεκριμένου προβλήματος, επισημαίνοντας μάλιστα πως το φαινόμενο λαμβάνει ανησυχητικές διαστάσεις, αφού επί καθημερινής βάσης γίνεται αποδέκτης συγκεκριμένων παραπόνων από μέρους των εφέδρων που είναι ενταγμένοι σε Μονάδες της ΕΦ. Ειδικότερα, τα εν λόγω παράπονα εστιάζονται στο γεγονός ότι, πολίτες της ΚΔ οι οποίοι έχουν εγκατασταθεί μόνιμα στην Κύπρο μετά την αποπεράτωση των σπουδών τους στο εξωτερικό και ενώ έχουν υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στη Δύναμη, δεν κλήθηκαν από τα ΤΕ/Υπηρεσίας για επιστρατευτική τακτοποίηση και ένταξή τους στη διατεθείσα εφεδρεία. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, ο συνολικός αριθμός εφέδρων των κλάσεων μεταξύ των ετών 1990 έως 2010, που σύμφωνα με σχετικό έγγραφο του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, ημερ. 28.8.2017, δεν έχουν τακτοποιηθεί επιστρατευτικά, καθότι εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα με την ένδειξη «εξωτερικό φοιτητής», ακόμη και μετά τη λήξη της αναστολής που τους χορηγήθηκε, ανέρχεται στις 10.930. Το γεγονός αυτό, πέραν του ότι αποστερεί την ΕΦ από σημαντικό αριθμό εφέδρων, δημιουργεί αισθήματα αδικίας και άνισης μεταχείρισης μεταξύ των πολιτών της Δημοκρατίας.

Για την αντιμετώπιση του εν λόγω προβλήματος, το ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ έχει αναθέσει στα ΤΕ συγκεκριμένες αρμοδιότητες, με σκοπό την υλοποίηση των παρακάτω προληπτικών/βελτιωτικών και διορθωτικών ενεργειών:

- Ως προληπτικό μέτρο, τοποθετείται στο Ειδικό Φύλλο Πορείας, που επιδίδεται σε όλες τις κατηγορίες εφέδρων, ευδιάκριτη σφραγίδα με την οποία επισημαίνεται η υποχρέωσή τους για συμμόρφωση στις διατάξεις των άρθρων 25 και 45(3) του περί ΕΦ Νόμου.
- Σε όσους εφέδρους έχει λήξει η αναστολή που τους χορηγήθηκε κατά τη μετάβασή τους στο εξωτερικό για σπουδές, διαβιβάζεται προσωπική επιστολή καλώντας τους να παρουσιαστούν στο ΤΕ, εντός 15 ημερών, για επιστρατευτική τακτοποίηση.
- Για την εξακρίβωση της διεύθυνσης διαμονής των εφέδρων, που για οποιονδήποτε λόγο καθίστανται αγνώστου διαμονής ή δεν προβαίνουν στη δήλωση της επιστροφής τους από το εξωτερικό, επιχειρείται σε πρώτο στάδιο η αναζήτησή τους στο αρχείο πληθυσμού και το αρχείο κοινωνικών ασφαλίσεων, καθώς επίσης μέσω τηλεφωνικής επικοινωνίας.
- Στις περιπτώσεις όπου οι πιο πάνω προσπάθειες προβαίνουν άκαρπες, επιχειρείται η εξακρίβωση της διεύθυνσης μόνιμου διαμονής των υπό αναφορά εφέδρων, μέσω της συνεργασίας των ΤΕ με τις κατά τόπους Αστυνομικές Διευθύνσεις/Σταθμούς. Σημειώνεται ότι, βάσει οδηγιών του ΓΕΕΦ, η εν λόγω διαδικασία αναζήτησης των εφέδρων μέσω της Αστυνομίας, διενεργείται κάθε έξι μήνες και επιπρόσθετα, έχουν ορισθεί ανά επαρχία Αξιωματικοί της ΕΦ ως σύνδεσμοι με τις αντίστοιχες Αστυνομικές Διευθύνσεις, προκειμένου να συντονίζουν τη διάθεση/αποστολή προσωπικού της ΕΦ εντός των Αστυνομικών σταθμών, για διευκόλυνση των εργασιών των αστυνομικών οργάνων.

Από περαιτέρω διερεύνηση του συγκεκριμένου θέματος παρατηρήσαμε τα ακόλουθα:

- (i) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ και αφορούν στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας για το μήνα Οκτώβριο του 2017, προκύπτει ότι οι έφεδροι όλων των παρακολουθούμενων κλάσεων, που βρίσκονται εκτός Κύπρου για σπουδές, εργασία, μόνιμη κατοικία, ιατρικούς λόγους, καθώς και για διάφορες άλλες ανάγκες, ανέρχονταν συνολικά στις 29.728. Από έλεγχο που διενεργήσαμε, βάσει των στοιχείων που τηρούνται τόσο στους Φακέλους Ατομικών Εγγράφων (ΦΑΕ) των εφέδρων, όσο και στο Αρχείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, καθώς και στο Γενικό Λογιστήριο της ΚΔ (Διεύθυνση Προσωπικών Απολαβών και Συντάξεων) προέκυψαν ουσιώδη ευρήματα που αφορούν σε σημαντικό αριθμό φυσικών προσώπων, τα στοιχεία των οποίων έχουν απαλειφθεί από την παρούσα έκθεσή μας για ευνόητους λόγους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα παρακάτω:
- Εντοπίστηκε σημαντικός αριθμός περιπτώσεων εφέδρων που ανήκουν στις ηλικιακές ομάδες των 30 έως 47 ετών, οι οποίοι εξακολουθούν να παρουσιάζονται στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «εξωτερικό φοιτητής», με αποτέλεσμα να μην καλούνται για εφεδρική υπηρεσία στις Μονάδες της ΕΦ επί σειρά ετών, παρόλο που, κατά πάσα λογική πιθανότητα, αναμένεται να έχουν ολοκληρώσει προ πολλού τις σπουδές τους. Σε αυτούς περιλαμβάνονται άτομα που διατελούν σήμερα ως μέλη Διοικητικών Συμβουλίων ημικρατικών οργανισμών, διαιτητές ποδοσφαιρικών αγώνων της πρώτης κατηγορίας του Κυπριακού πρωταθλήματος, ποδοσφαιριστής αθλητικού σωματείου που αγωνίζεται επίσης στην πρώτη κατηγορία, καθώς και διατελέσαν στέλεχος του Γραφείου του Προέδρου της ΚΔ. Επιπρόσθετα, σε αυτούς εντοπίστηκαν

περιπτώσεις που αφορούν σε άτομα που είναι απόγονοι/συγγενείς διατελεσάντων ανώτατων στελεχών της ΕΦ, μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, Δημάρχων, Προέδρων της Κυπριακής Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου, νυν κρατικού Αξιωματούχου, Βουλευτών, λειτουργών του Υπουργείου Άμυνας και γνωστών επιχειρηματιών. Επισημαίνεται ότι, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΓΕΕΦ, για όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις εφέδρων δεν έχει καταστεί εφικτή μέχρι στιγμής η διερεύνηση του τόπου διαμονής τους για την επιστρατευτική τακτοποίησή τους από τα ΤΕ, παρόλο ότι παρήλθαν αρκετά έτη από τη λήξη της αναστολής που τους χορηγήθηκε λόγω σπουδών στο εξωτερικό. Συναφώς αναφέρεται ότι βάσει στοιχείων του Αρχείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, οι πλείστοι από αυτούς διαμένουν και εργοδοτούνται στην Κύπρο.

- Εντοπίστηκαν πολλές περιπτώσεις εφέδρων που είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «εξωτερικό για λόγους εργασίας» και ως εκ τούτου υπάγονται στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας της ΕΦ, με αποτέλεσμα να μην καλούνται για εφεδρική υπηρεσία στις Μονάδες της ΕΦ, επί σειρά ετών, για τους οποίους, βάσει στοιχείων του Αρχείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των υφιστάμενων δικαιολογητικών στους αντίστοιχους ΦΑΕ, διαπιστώνεται ότι δεν αιτιολογείται η καταχώριση στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας. Σε αυτές περιλαμβάνονται ποδοσφαιριστές αθλητικών σωματείων που αγωνίζονται στην πρώτη κατηγορία του Κυπριακού πρωταθλήματος, εκπρόσωπος τύπου Κοινοβουλευτικού Κόμματος και επώνυμος δικηγόρος. Επίσης, στην κατηγορία αυτή εντοπίστηκαν περιπτώσεις εφέδρων που είναι απόγονοι/συγγενείς διατελέσαντος ανώτατου στελέχους της Αστυνομίας, νυν Βουλευτή, λειτουργών του Υπουργείου Άμυνας και γνωστών επιχειρηματιών.
- Αναφορικά με τις περιπτώσεις εφέδρων που παρουσιάζονται στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «εξωτερικό μόνιμος κάτοικος» και τυγχάνουν επίσης αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας, στη βάση των διατάξεων του περί ΕΦ Νόμου, εντοπίστηκε γνωστό πρόσωπο από το χώρο των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς επίσης δημοφιλής ποδοσφαιριστής που μέχρι πρόσφατα διαγωνιζόταν σε διάφορα αθλητικά σωματεία της πρώτης κατηγορίας του Κυπριακού πρωταθλήματος.
- Συνολικά 381 έφεδροι που εργοδοτούνται σε διάφορα Υπουργεία και Υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα, εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, με τις ενδείξεις «εξωτερικό φοιτητής», «εξωτερικό για λόγους εργασίας» και «εξωτερικό μόνιμος κάτοικος», παρά το γεγονός ότι παρέχεται στα ΤΕ η δυνατότητα πρόσβασης στα στοιχεία που απαιτούνται για την εξακρίβωση της διεύθυνσης διαμονής τους, προκειμένου να κληθούν για επιστρατευτική τακτοποίηση.
- Οι ΦΑΕ των εφέδρων όλων των ανωτέρω κατηγοριών, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, είναι ελλιπείς, καθότι δεν είχαν προσκομισθεί, κατά τον ουσιώδη χρόνο, οι απαιτούμενες, βάσει Υπουργικής Απόφασης και διαταγών του ΓΕΕΦ, βεβαιώσεις και δικαιολογητικά έγγραφα των ενδιαφερομένων (πχ εγγραφής φοιτητών στις Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εξωτερικού,

πιστοποιητικά μονίμου διαμονής από πρεσβείες/προξενεία, βεβαιώσεις εργοδοτών και πιστοποιητικά φορολογικών δηλώσεων ξένων κρατών), προκειμένου να οριστικοποιηθούν οι εκάστοτε καταχωρήσεις στο μηχανογραφικό σύστημα.

- (ii) Επισημάναμε ότι, σε περίπτωση που παύει να υφίσταται ο λόγος για τον οποίο χορηγήθηκε απαλλαγή/αναβολή από την υποχρέωση εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας, ο εκάστοτε έφεδρος υποχρεούται, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 25 του περί ΕΦ Νόμου, να ενημερώσει εγγράφως την αρμόδια στρατιωτική αρχή, μέσα σε ένα μήνα από την ημερομηνία τερματισμού της αιτιολογίας της απαλλαγής/αναβολής. Σε αντίθετη περίπτωση διαπράττει, σύμφωνα με το άρθρο 68(1)(γ) του Νόμου, ποινικό αδίκημα και σε περίπτωση καταδίκης του από το Στρατιωτικό Δικαστήριο του επιβάλλεται η ανάλογη ποινή. Όπως προέκυψε από τον έλεγχό μας, ουδέποτε επιχειρήθηκε μέχρι στιγμής από μέρους των αρμοδίων η δίωξη των παραβατών, παρόλο που ένας σημαντικός αριθμός εφέδρων, βάσει στοιχείων που τηρούνται στο ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, δεν έχει συμμορφωθεί με την ανωτέρω νομοθετική διάταξη, ακόμη και μετά τη λήξη της αναστολής πρόσκλησης για εφεδρική υπηρεσία στην ΕΦ που τους χορηγήθηκε. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, σύμφωνα με έγγραφο του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, ημερ. 28.8.2017, 10.930 εφέδροι των κλάσεων 1990 έως 2010, για τους οποίους έχει λήξει η αναστολή πρόσκλησης για εκπλήρωση εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ και κατ' επέκταση ο λόγος/αιτιολογία της συγκεκριμένης χορήγησης, εξακολουθούν να είναι καταχωρισμένοι στο μηχανογραφικό σύστημα με την ένδειξη «εξωτερικό φοιτητής», παρόλο που δεν έχουν συμμορφωθεί στη συγκεκριμένη νομοθετική διάταξη.
- (iii) Οι έφεδροι που δεν δηλώνουν εγγράφως, εντός ενός μηνός, στις αρμόδιες στρατιωτικές αρχές, την αλλαγή του τόπου ή της διεύθυνσης διαμονής τους όπως αναγράφεται στο Ειδικό Φύλλο Πορείας τους, καθώς επίσης όσοι αρνούνται να παραλάβουν οποιοδήποτε έγγραφο επιστράτευσης που τους αποστέλλεται, διαπράττουν, βάσει των διατάξεων του άρθρου 68(1)(στ), του περί ΕΦ Νόμου, ποινικό αδίκημα, για το οποίο επισύρονται, σε περίπτωση καταδίκης τους, οι καθοριζόμενες από το Νόμο κυρώσεις. Από δειγματοληπτικό έλεγχο των Ημερολογίων Ενεργείας (Η.Ε), που αφορούν στα αποτελέσματα των ενεργειών των Αστυνομικών Σταθμών κατά την επίδοση των πάσης φύσεως στρατιωτικών εντολών προς τους εφέδρους (ΦΑΠ, καταθέσεις, εξακρίβωση διαμονής), διαπιστώθηκαν σημαντικές ελλείψεις στην υφιστάμενη διαδικασία που ακολουθείται. Επιπρόσθετα, διαφάνηκε ότι δεν εφαρμόστηκαν σε καμία περίπτωση οι διατάξεις του Νόμου για προσαγωγή των παραβατών, ενώπιον της δικαιοσύνης. Σχετικά επισημαίνονται τα ακόλουθα ευρήματα/διαπιστώσεις:
- Εντοπίστηκαν περιπτώσεις εφέδρων που, παρόλο ότι λόγω της επαγγελματικής τους ιδιότητας/δραστηριότητας (πχ νυν Γενικός Διευθυντής Ημικρατικού Οργανισμού, πρώην διεθνής ποδοσφαιριστής και νυν προπονητής ποδοσφαίρου, καθώς επίσης επώνυμος δικηγόρος), θα αναμενόταν να ήταν εύκολη η εξακρίβωση της διεύθυνσης διαμονής τους για σκοπούς επιστρατευτικής τακτοποίησης, παρουσιάζονται για σειρά ετών στο μηχανογραφικό σύστημα του ΓΕΕΦ με την ένδειξη «άγνωστος/άγνωστη διεύθυνση». Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, στην περίπτωση του προαναφερόμενου δικηγόρου, δεν διαφαίνεται από τον σχετικό φάκελο να

αναζητήθηκε ποτέ από το αρμόδιο ΤΕ, για εκπλήρωση υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ τα τελευταία 10 έτη.

- Σύμφωνα με το Η.Ε του Αστυνομικού Σταθμού Πόλεως/Επαρχίας Λάρνακας, ημερ. 9.5.2017, έφεδρος αρνήθηκε να παραλάβει το ΦΑΠ αναφέροντας ότι «έκανε τη στρατιωτική του θητεία όταν ήταν 18 χρονών και τώρα είναι αναφαίρετό του ευρωπαϊκό δικαίωμα να μην παραλάβει το ΦΑΠ και να μην παρουσιαστεί ως έφεδρος στο στρατό».

Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο Αστυνομικός Σταθμός αρκέστηκε στην επιστροφή του φακέλου της υπόθεσης στο ΤΕ, με το αιτιολογικό της μη εξακρίβωσης της διεύθυνσης διαμονής του εφέδρου.

- Στο Η.Ε, ημερ. 4.12.2017, του ίδιου Αστυνομικού Σταθμού, αναφέρεται ότι, υπό διερεύνηση έφεδρος δεν συμμορφώθηκε στις υποδείξεις των αστυνομικών οργάνων για παραλαβή του ΦΑΠ, παρά τις κατ'επανάληψη τηλεφωνικές επικοινωνίες που προηγήθηκαν, καθώς και τις από μέρους του σχετικές διαβεβαιώσεις/υποσχέσεις. Παρόλα αυτά, ο εν λόγω Αστυνομικός Σταθμός περιορίστηκε στην επιστροφή της αλληλογραφίας στο ΤΕ, χωρίς να προβεί στην αναζήτηση του τόπου διαμονής του συγκεκριμένου εφέδρου.
- Στο Η.Ε του Αστυνομικού Σταθμού Κλήρου, ημερ. 5.11.2017, αναγράφεται ότι, υπό διερεύνηση έφεδρος δεν επιθυμεί να προβεί στη δήλωση της νέας διεύθυνσης διαμονής του και η σχετική αλληλογραφία επιστράφηκε στο ΤΕ/Υπηρεσίας του εφέδρου, χωρίς την προώθηση διαδικασίας δίωξης του.
- Στο Η.Ε του Αστυνομικού Σταθμού Αγίου Ιωάννη της Επαρχίας Λεμεσού, ημερ. 28.4.2018, αναφέρεται ότι, οι έφεδροι εφόσον αντιληφθούν τόσο την παρουσία των αστυνομικών οργάνων στον τόπο διαμονής τους, όσο και την τηλεφωνική κλήση στον προσωπικό τους αριθμό, εσκεμμένα δεν ανταποκρίνονται σε καμία από τις ανωτέρω ενέργειες. Ωστόσο, ακόμη και σ' αυτές τις περιπτώσεις οι Αστυνομικοί Σταθμοί επιστρέφουν τους φακέλους αλληλογραφίας στα ΤΕ, χωρίς να λαμβάνονται οποιαδήποτε μέτρα για εφαρμογή των προνοιών του Νόμου.
- Στο Η.Ε του Αστυνομικού Σταθμού Αγίου Δομετίου/Επαρχίας Λευκωσίας, ημερ. 24.4.2018, αναφέρεται από τα αρμόδια αστυνομικά όργανα ότι, λόγω της έλλειψης διαθέσιμου χρόνου και προσωπικού που στελεχώνει τον συγκεκριμένο Σταθμό, αποφασίστηκε όπως επιστραφούν στο ΤΕ ανεκτέλεστες όλες οι στρατιωτικές εντολές που τους αποστάληκαν.

Συστάσεις:

(α) Λαμβάνοντας υπόψη τη νομική υποχρέωση των αρμόδιων φορέων/Διοικήσεων, αφενός για πιστή εφαρμογή των ανωτέρω νομοθετικών διατάξεων που διέπουν την επιστρατευτική/στρατολογική παρακολούθηση των εφέδρων και αφετέρου για διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης των πολιτών, στη βάση της πρόνοιας του άρθρου 28 του Συντάγματος της ΚΔ, ζητήθηκε όπως παρατεθούν τα ακόλουθα:

- Επαρκή στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι, για την κάθε περίπτωση εφέδρου (τα στοιχεία των οποίων έχουν απαλειφθεί για ευνόητους λόγους), που περιλαμβάνεται στην προσωρινά διαγραμμένη εφεδρεία με την ένδειξη «Άγνωστος – Άγνωστη Διεύθυνση», παρά τις ενέργειες/διαβήματα των υπευθύνων των ΤΕ, στο πλαίσιο υλοποίησης των προαναφερθέντων

προληπτικών/βελτιωτικών και διορθωτικών ενεργειών, δεν κατέσται εφικτή η αναζήτησή του για επιστρατευτική τακτοποίηση. Σε αντίθετη περίπτωση, όπου δεν τεκμηριώνεται η συμμόρφωση των υπευθύνων στις απορρέουσες υποχρεώσεις τους, βάσει των σχετικών διαταγών του ΓΕΕΦ, κρίνεται σκόπιμη η διεξαγωγή σχετικής διοικητικής έρευνας για αναζήτηση και απόδοση των ευθυνών που ενδεχομένως να προκύπτουν.

- Συγκεκριμένους λόγους ή/και αντικειμενικές δυσκολίες, που συνέβαλαν στη μη προώθηση από μέρους των υπευθύνων, των διαδικασιών δίωξης των εφέδρων, οι οποίοι, βάσει των καταθέσεών τους στα Η.Ε των Αστυνομικών Σταθμών, παρέλειψαν να συμμορφωθούν στις διατάξεις των άρθρων 25 και 45(3),(5), στον περί ΕΦ Νόμο.

(β) Λαμβάνοντας υπόψη, αφενός τα ανωτέρω ευρήματα/διαπιστώσεις του ελέγχου μας και αφετέρου τη σημαντικότητα της επισήμανσης του ΓΕΕΦ αναφορικά με τη συνεχιζόμενη αύξηση των εφέδρων που παραλείπουν να συμμορφωθούν προς τις σχετικές πρόνοιες του Νόμου, με αποτέλεσμα να μην έχουν τακτοποιηθεί επιστρατευτικά, κρίνεται αναγκαίος ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την επανεξέταση/αναθεώρηση των υφιστάμενων διαδικασιών/πρακτικών οι οποίες εφαρμόζονται μέχρι σήμερα, με σκοπό τη λήψη των ενδεδειγμένων διορθωτικών/βελτιωτικών μέτρων που θα διασφαλίζουν τη συνεχή επιστρατευτική παρακολούθηση κάθε εφέδρου. Προς τη κατεύθυνση αυτή, εισηγηθήκαμε όπως εξετασθούν/ αξιολογηθούν οι παρακάτω ενδεχόμενες ενέργειες:

- Η δυνατότητα διενέργειας, από μέρους κατάλληλα εξουσιοδοτημένων στελεχών τόσο του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, όσο και των ΤΕ, συστηματικών ελέγχων των ατομικών στοιχείων των εφέδρων που είναι καταχωρισμένα στη βάση δεδομένων του ΓΕΕΦ, στο πλαίσιο της προσπάθειας των εκάστοτε Διοικήσεων για συνεχή επιστρατευτική/στρατολογική παρακολούθηση της εγγεγραμμένης εφεδρείας. Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να αξιοποιηθούν οι αντίστοιχες βάσεις δεδομένων των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του Αρχείου Πληθυσμού, όπου τηρούνται τα απαιτούμενα επικαιροποιημένα στοιχεία για το σύνολο των πολιτών της ΚΔ.
- Η ενημέρωση του Κεντρικού Πληροφοριακού Συστήματος της Αστυνομίας (CPCS), που χρησιμοποιείται, μεταξύ άλλων εφαρμογών, από την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης κατά τον έλεγχο (e-passport) των διαβατηρίων/ταξιδιωτικών εγγράφων των πολιτών (αλλοδαπών και μη) στα σημεία εισόδου και εξόδου της ΚΔ, με τα στοιχεία των εφέδρων οι οποίοι αναζητούνται από τα ΤΕ, διαμέσου των κατά τόπους Αστυνομικών Σταθμών για την εξακρίβωση της διεύθυνσης του τόπου διαμονής τους (πχ περιπτώσεις φοιτητών εξωτερικού, μόνιμων κατοίκων εξωτερικού, πολιτών που μεταβαίνουν στο εξωτερικό για εργασία και αναστολών υγείας), επίδοση ΦΑΠ συμμετοχής σε άσκηση, καθώς και λήψη καταθέσεων λόγω ανυποταξίας. Ειδικότερα, όταν στο πλαίσιο του συνήθους ελέγχου (e-passport) που διενεργείται κατά την προσέλευση του επιβατικού κοινού στις θυρίδες ελέγχου, εντοπιστεί έφεδρος σε βάρος του οποίου εκκρεμεί οποιαδήποτε από τις ανωτέρω στρατιωτικές εντολές, θα πρέπει να του επιδοθεί ΦΑΠ για παρουσίαση στο ΤΕ/Υπηρεσίας/Καταγωγής του, σε συγκεκριμένη ημερομηνία μετά την επάνοδό του στην επικράτεια της ΚΔ. Σε ενδεχόμενη περίπτωση μη συμμόρφωσής του εφέδρου στην εν λόγω διαταγή κλήσεως, αυτό δύναται να αποτελέσει νομική βάση για δίωξη λόγω ανυποταξίας από τις στρατιωτικές αρχές. Επιπρόσθετα, η ανωτέρω διαδικασία θα πρέπει να εφαρμόζεται, επιπλέον των αεροδρομίων/

λιμανιών/μαρίνων της ΚΔ και στα σημεία ελέγχου των οδοφραγμάτων (σημεία διέλευσης προς τα κατεχόμενα εδάφη), με τη μόνη διαφοροποίηση ότι το ΦΑΠ θα επιδίδεται στον έφεδρο κατά την επιστροφή του στις ελεύθερες περιοχές. Επίσης, στις περιπτώσεις όπου οποιοσδήποτε έφεδρος παραλείπει να συμμορφωθεί προς την ανωτέρω διαταγή κλήσεως για παρουσίασή του στο ΤΕ, επιπλέον της προώθησης της υφιστάμενης διαδικασίας δίωξης του για το αδίκημα της ανυποταξίας, βάσει των διατάξεων του άρθρου 67, του περί ΕΦ Νόμου, θα πρέπει να εκδηλώνονται παράλληλα ενέργειες για τοποθέτηση των ατομικών του στοιχείων στον κατάλογο προσώπων, για τα οποία απαγορεύεται η έξοδος από την Κύπρο (Stop List), όπως ακριβώς εφαρμόζεται κατ'αναλογία στις περιπτώσεις των ανυπότακτων στρατιωτικής θητείας.

- Το ενδεχόμενο νομοθετικής ρύθμισης, προκειμένου να δύναται η άσκηση συγκεκριμένων καθηκόντων που σήμερα εκτελούνται από την Αστυνομία, που αφορούν στην επίδοση στρατιωτικών εντολών (εξακρίβωση στοιχείων, λήψη κατάθεσης, επίδοση ΦΑΠ) προς τους εφέδρους, από κατάλληλα εξουσιοδοτημένο και εκπαιδευμένο προσωπικό της ΕΦ, το οποίο θα τοποθετείται για το σκοπό αυτό στους Αστυνομικούς Σταθμούς, κατόπιν συνεννόησης του ΥΠΑΜ με τον Αρχηγό της Αστυνομίας, στη βάση της πρόνοιας του άρθρου 64(2) του περί ΕΦ Νόμου. Διευκρινίζεται ότι, η εν λόγω πρόταση αποτελεί ουσιαστικά προέκταση του μέτρου που ήδη εφαρμόζεται σήμερα από μέρος του ΓΕΕΦ, για τη διευκόλυνση του έργου των αστυνομικών οργάνων αναφορικά με την επίδοση των ανωτέρω εντολών προς τους εφέδρους, μέσω της διάθεσης στελεχών ή οπλιτών της ΕΦ εντός των Αστυνομικών Σταθμών. Η διαφοροποίηση έγκειται στην προέκταση των καθηκόντων που θα ανατίθενται στο υπό αναφορά στρατιωτικό προσωπικό, το οποίο θα δύναται πλέον, στη βάση σχετικής νομοθετικής ρύθμισης εφόσον κριθεί αναγκαία, να προσεγγίζει υπό αστυνομική ιδιότητα τους εφέδρους, επιδιώκοντας την επιτυχή εκτέλεση/υλοποίηση των εκάστοτε στρατιωτικών εντολών. Όπως πληροφορηθήκαμε από στελέχη που υπηρετούν στα ΤΕ, στις πλείστες περιπτώσεις οι διευθύνσεις του χώρου εργασίας ή τόπου διαμονής των εφέδρων, που παραμένουν επί σειρά ετών χαρακτηρισμένοι ως αγνώστου διαμονής παρά τις συνεχείς προσπάθειες από μέρος των αστυνομικών οργάνων, είναι ήδη γνωστές στις στρατιωτικές αρχές μέσω σχετικών αναφορών/πληροφοριών που συλλέγονται από τους υπόλοιπους εφέδρους που είναι ήδη ενταγμένοι σε Μονάδες της ΕΦ. Ωστόσο, το γεγονός ότι ο έφεδρος δεν έχει στρατιωτική ιδιότητα τη δεδομένη χρονική στιγμή, καθιστά αναγκαία την προσέγγισή του μόνο από τις Αστυνομικές Αρχές, οι οποίες με τη σειρά τους προβάλλουν ως κύριο επιχείρημα για τη μη διεκπεραίωση των ανωτέρω στρατιωτικών εντολών, την έλλειψη διαθέσιμου χρόνου λόγω αυξημένου φόρτου εργασίας και μειωμένης στελέχωσης των Αστυνομικών Σταθμών σε προσωπικό. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, θεωρούμε ότι η υιοθέτηση της εν λόγω σύστασης θα συμβάλει, στην αύξηση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των ΤΕ για την επιστρατευτική παρακολούθηση της εφεδρείας, καθώς επίσης στην περαιτέρω συμμόρφωση των εφέδρων έναντι των προνοιών του Νόμου, που αφορούν στην εκπλήρωση της υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ.

Το Υπουργείο Άμυνας (ΥΠΑΜ) στην απαντητική επιστολή του, ημερ. 26.10.2018, μας πληροφόρησε σχετικά με την προώθηση των παρακάτω διορθωτικών και βελτιωτικών ενεργειών:

- Θα εντατικοποιηθεί σε συνεργασία με την Αστυνομία, η προσπάθεια ανεύρεσης ατόμων που δεν έχουν ενταχθεί στην εφεδρεία, στη βάση των σχετικών διατάξεων του Νόμου.
- Δόθηκαν οδηγίες προκειμένου να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατό το νέο μηχανογραφικό σύστημα για τις ανάγκες του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ.
- Θα διευθετηθεί συνάντηση με τον κ. Υπουργό Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως και θα τεθεί συγκεκριμένη εισήγηση από το ΥΠΑΜ, προκειμένου το σχετικό αρχείο του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ να ενταχθεί στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων της Αστυνομίας, το οποίο τηρείται για τον έλεγχο των πολιτών που διακινούνται εντός και εκτός συνόρων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με αυτόν τον τρόπο θα διαπιστώνεται η επιστρατευτική εκκρεμότητα των πολιτών και θα δίνεται αυτόματα ειδοποίηση να παρουσιαστούν σε καθορισμένο χρόνο και τόπο για την επιστρατευτική τακτοποίηση. Ταυτόχρονα θα συζητηθεί η δυνατότητα επιβολής εξωδίκου ή προστίμου για τις περιπτώσεις μη συμμόρφωσης.
- Επιπρόσθετα, θα εξετασθεί το ενδεχόμενο επέκτασης της δυνατότητας αυτής και στα Κέντρα Εξυπηρέτησης του Πολίτη.
- Το ενδεχόμενο διεξαγωγής διοικητικής έρευνας, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν υπάρχουν ευθύνες για τις περιπτώσεις εκείνες που επισημαίνονται στην παρούσα Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας, θα εξαρτηθεί από τα αποτελέσματα της περαιτέρω ανάλυσης των μη συμμορφώσεων που αναλύονται στην εν λόγω Έκθεση, διαδικασία η οποία απαιτεί εύλογο χρονικό διάστημα για τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων.

5. Υπόλοιπη Δύναμη εφεδρείας.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Η Υπόλοιπη Δύναμη (ΥΔ) της εφεδρείας περιλαμβάνει κυρίως την πλεονάζουσα δύναμη εφεδρείας και τους εφέδρους με κατηγορία σωματικής ικανότητας Ι3 (χωρίς οπλισμό) και Ι4. • Οι έφεδροι της ΥΔ δεν είναι ενταγμένοι σε Μονάδες (ΕΜ/ΑΣ), συνεπώς έχουν σαφώς λιγότερες υπηρεσίες (παρουσιάσεις εφέδρων) καθώς και συναφείς στρατιωτικές υποχρεώσεις, έναντι των υπολοίπων εφέδρων. • Προτεραιότητα τοποθέτησης στην ΥΔ, βάσει κριτηρίων του ΓΕΕΦ, έχουν οι μεγαλύτερες κλάσεις εφέδρων. Ωστόσο, εντοπίστηκε σημαντικός αριθμός εφέδρων νεαρής ηλικίας που είναι τοποθετημένοι επί σειρά ετών στην εν λόγω κατηγορία, ενώ έφεδροι μεγαλύτερης ηλικίας εξακολουθούν να υπηρετούν σε Μονάδες (ΕΜ/ΑΣ). • Στις περιπτώσεις αυτές συγκαταλέγονται, μεταξύ άλλων, έφεδροι που ανήκουν στο χώρο των ΜΜΕ, του αθλητισμού, των επιχειρήσεων, καθώς επίσης τέκνα/συγγενείς διατελέσαντος/ων Ανώτατου Αξιωματικού της ΕΦ / Προέδρων Στρατιωτικού Δικαστηρίου. 	<ul style="list-style-type: none"> • Συγκεκριμένες περιπτώσεις εφέδρων που εκ πρώτης όψεως, δεν φαίνεται να αιτιολογούν την τοποθέτησή τους στην ΥΔ θα πρέπει να διερευνηθούν και σε περίπτωση που δεν τεκμηριώνονται επαρκώς, εισηγηθήκαμε όπως διεξαχθεί διοικητική έρευνα για αναζήτηση και απόδοση των ευθυνών που ενδεχομένως να προκύπτουν. • Να επισπευτεί η ολοκλήρωση των ελέγχων που διενεργούνται από τα ΤΕ στους εφέδρους της ΥΔ, προκειμένου να εκδηλωθούν άμεσα διορθωτικές ενέργειες όπου απαιτούνται για την ένταξη των εφέδρων στις Μονάδες της ΕΦ. • Να επιβεβαιώνεται επί τακτικής βάσης η συνεχής συμμόρφωση των χειριστών στις οδηγίες/κατευθύνσεις του ΓΕΕΦ, μέσω των Γενικών Διοικητικών Επιθεωρήσεων και Ειδικών Επιθεωρήσεων. • Να προγραμματισθεί, σε συντονισμό με το Υπουργείο Υγείας η επανεξέταση συγκεκριμένων κατηγοριών εφέδρων έστω και δειγματοληπτικά, από Ειδικό Ιατροσυμβούλιο, προκειμένου να διατηρηθούν/επανατοποθετηθούν στις Μονάδες (ΕΜ/ΑΣ) όσοι έφεδροι κρίνονται ικανοί κατηγορίας Ι1 και Ι2. • Να διορισθεί Εδική Επιτροπή Ελέγχου, για την έστω δειγματοληπτική εξέταση των αποφάσεων της Επιτροπής Κατάταξης και Ε.Ε.Σ.Ι., που αφορούν στην υγειονομική εξέταση των εφέδρων.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Το ΓΕΕΦ επισήμανε το συγκεκριμένο πρόβλημα από το 2011, προβαίνοντας στη λήψη διαδοχικών διορθωτικών μέτρων για την επανατοποθέτηση των εφέδρων της ΥΔ, που δεν πληρούν τα υπό αναφορά κριτήρια, χωρίς ωστόσο να επιτευχθεί πλήρως ο συγκεκριμένος αντικειμενικός σκοπός. • Εντοπίστηκαν μεταβολές στο μηχανογραφικό σύστημα εφεδρείας που αφορούν τοποθετήσεις εφέδρων στην ΥΔ, οι οποίες δεν υποστηρίζονται από αντίστοιχη γραπτή διαταγή ή δεν τεκμηριώνονται επαρκώς οι λόγοι της εκάστοτε μεταβολής. • Το 52% του συνόλου των εφέδρων της ΥΔ, τοποθετήθηκαν απευθείας σε αυτή, ανεξάρτητα του ορίου ηλικίας, λόγω κατάταξής τους από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές της ΕΦ, στις κατηγορίες σωματικής ικανότητας Ι3 και Ι4. Ωστόσο, ουδέποτε έχει συγκροτηθεί, στη βάση σχετικών νομοθετικών διατάξεων, η Ειδική Επιτροπή Ελέγχου για αξιολόγηση των ανωτέρω αποφάσεων. 	<ul style="list-style-type: none"> • Επιπρόσθετα, να εξετασθούν από το ΓΕΕΦ τα ακόλουθα ενδεχόμενα: <ul style="list-style-type: none"> (i) Τροποποίηση του υφιστάμενου προγράμματος παρουσιάσεων των εφέδρων της ΥΔ, ώστε αφενός να αποφεύγεται η ευνοϊκή μεταχείριση όσων είναι ενταγμένοι στην κατηγορία αυτή και αφετέρου να επιτυγχάνεται η διατήρηση της μαχητικής ικανότητας των εφέδρων, διασφαλίζοντας την ομαλή επανένταξη τους στις Μονάδες της ΕΦ. (ii) Σε συνεργασία με το Υπουργείο Εσωτερικών, να εξεταστεί το ενδεχόμενο οι έφεδροι κατηγορίας σωματικής ικανότητας Ι4 και Ι3, να διατίθενται στην Δύναμη Πολιτικής Άμυνας για εναλλακτική υπηρεσία. (iii) Αύξηση του υφιστάμενου ποσοστού της απομείωσης των Μονάδων (ΕΜ/ΑΣ). (iv) Προσωρινή διάθεση, υπό προϋποθέσεις, αριθμού εφέδρων σωματικής ικανότητας Ι1 και Ι2, που είναι τοποθετημένοι στην ΥΔ, για ενίσχυση της διατεθείσας εφεδρείας βάσει των εκάστοτε υπηρεσιακών αναγκών. (v) Νοουμένου ότι εξακολουθεί να παραμένει σημαντικός αριθμός εφέδρων στην ΥΔ να μειωθεί, υπό προϋποθέσεις η συνολική χρονική διάρκεια της εφεδρικής υπηρεσίας στη Δύναμη.

Η Υπόλοιπη Δύναμη (ΥΔ) της εφεδρείας σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ, ημερ. 17.4.2018, ανέρχεται στο 22% της εγγεγραμμένης (παρακολουθούμενης) εφεδρείας της ΕΦ. Το υπόλοιπο 78% αφορά αφενός στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας (32%), όπου περιλαμβάνονται οι έφεδροι που τυγχάνουν, βάσει των προνοιών των σχετικών άρθρων στον περί ΕΦ Νόμο του 2011-2016, αναβολής εκπλήρωσης υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στη Δύναμη και αφετέρου στη διατεθείσα εφεδρεία (46%), η οποία αποτελείται από τους εφέδρους/εθνοφύλακες που διατίθενται για τη συγκρότηση και οργάνωση των Επιστρατευόμενων Μονάδων (ΕΜ), Αποστολών Συμπληρώσεως (ΑΣ) και Μονάδων Εθνοφυλακής της ΕΦ. Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ, στην Υπόλοιπη Δύναμη τοποθετούνται/μετακινούνται, οι παρακάτω κατηγορίες εφέδρων:

- (i) Όσοι εγκρίνονται ως πλεονάζουσα δύναμη εφεδρείας, βάσει του πίνακα προβλεπόμενης και διατεθείσας εφεδρείας κατά Μονάδα, καθώς και των ειδικών κριτηρίων που έχουν καθορισθεί από το ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ.
- (ii) Όσοι παρουσιάζουν χρόνια ιατρικά προβλήματα και κατόπιν υγειονομικής εξέτασής τους από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές, εντάσσονται στις κατηγορίες σωματικής ικανότητας Ι3 (χωρίς οπλισμό) και Ι4.
- (iii) Οι αντιρρησίες συνείδησης εναλλακτικής εφεδρικής υπηρεσίας.
- (iv) Οι υπόχρεοι εκπλήρωσης ειδικής εφεδρικής υπηρεσίας (ΕΕΦΥ).
- (v) Όσοι δηλώνουν ότι θα μεταβούν στο εξωτερικό για σπουδές. Σημειώνεται ότι, η τοποθέτησή τους στη εν λόγω κατηγορία είναι προσωρινή, μέχρι την οριστική καταχώρησή τους στην προσωρινά διαγραμμένη δύναμη εφεδρείας, με την ένδειξη «εξωτερικό φοιτητής», αφού πρώτα προσκομίσουν τη βεβαίωση εγγραφής τους στο αντίστοιχο εκπαιδευτικό ίδρυμα του εξωτερικού.

- (vi) Όσοι αποδεδειγμένα αντιμετωπίζουν διάφορα κοινωνικά, οικονομικά και ψυχολογικά προβλήματα.
- (vii) Έφεδροι που απολούνται από τις Μονάδες της ΕΦ και εντάσσονται προσωρινά στην κατηγορία αυτή, μέχρι τη διάθεσή τους στις Μονάδες Εθνοφυλακής.

Επισημαίνεται ότι οι έφεδροι της Υπόλοιπης Δύναμης, βάσει σχετικής Πάγιας Διαταγής του ΓΕΕΦ που αφορά στην οργάνωση/εκπαίδευση των εφέδρων, έχουν σαφώς λιγότερες υπηρεσίες (παρουσιάσεις εφέδρων) καθώς και συναφείς στρατιωτικές υποχρεώσεις, έναντι των υπολοίπων εφέδρων.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και έπειτα από περαιτέρω διερεύνηση του συγκεκριμένου θέματος, παρατηρήσαμε με τα ακόλουθα:

(α) Η Υπηρεσία μας αναγνωρίζοντας αφενός τη σημαντικότητα της επίδρασης του ορίου ηλικίας των εφέδρων μίας Μονάδας, στη διασφάλιση της σωστής συγκρότησης και οργάνωσής της σε περίοδο κρίσης/έντασης/πολέμου και αφετέρου την υποχρέωση των εκάστοτε διοικήσεων για διαφύλαξη του δικαιώματος της ίσης μεταχείρισης/αντιμετώπισης των εφέδρων, στη βάση των διατάξεων του άρθρου 28(1) του Συντάγματος, θα ανέμενε την πλήρη συμμόρφωση των υπευθύνων ως προς την τήρηση και εφαρμογή των επιμέρους κριτηρίων τοποθέτησης/ μετακίνησης εφέδρων στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης. Ειδικότερα, αναφερόμαστε στην υποχρέωση των εκάστοτε αρμόδιων επιτελών του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ και ΤΕ, για συγκρότηση των ΕΜ και ΑΣ από εφέδρους των νεότερων κλάσεων και κατ' επέκταση για τοποθέτηση/μετακίνηση στην Υπόλοιπη Δύναμη των εφέδρων παλαιότερων κλάσεων. Ωστόσο από ελέγχους που διενεργήθηκαν από την Υπηρεσία μας διαπιστώθηκε ότι, βάσει των στοιχείων που τηρούνται τόσο στο μηχανογραφικό σύστημα εφεδρείας, όσο και στους αντίστοιχους Φακέλους Ατομικών Εγγράφων (ΦΑΕ) των εφέδρων, σημαντικός αριθμός εφέδρων νεαρής ηλικίας είναι τοποθετημένοι επί σειρά ετών στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης, τη στιγμή που έφεδροι μεγαλύτερης ηλικίας εξακολουθούν να υπηρετούν σε ενεργές Μονάδες. Επίσης εντοπίστηκαν οι περιπτώσεις εφέδρων της Υπόλοιπης Δύναμης που επιπλέον του ότι δεν πληρούν τις προϋποθέσεις/κριτήρια για τοποθέτηση/μετακίνησή τους στη συγκεκριμένη κατηγορία, δεν αιτιολογούνται πάντοτε με γνώμονα τις εξειδικευμένες υπηρεσιακές ανάγκες. Ενδεικτικά επισημάνθηκαν ονομαστικές περιπτώσεις εφέδρων (οι οποίες έχουν απαλειφθεί για ευνόητους λόγους), που αφορούν, μεταξύ άλλων, σε στέλεχος τηλεοπτικού σταθμού, πρόσωπο του χώρου των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, νυν και πρώην γνωστούς ποδοσφαιριστές, διαιτητή ποδοσφαιρικών αγώνων της πρώτης κατηγορίας και γνωστούς επιχειρηματίες, καθώς επίσης τέκνα/συγγενείς διατελέσαντος/ων στελεχών της ΕΦ, Μελών Στρατιωτικού Δικαστηρίου, ανώτερου αξιωματικού εν αποστρατεία και Διευθυντή Κυβερνητικού Τμήματος, οι οποίοι έχουν τοποθετηθεί/μετακινηθεί στην εν λόγω κατηγορία σε νεαρή σχετικά ηλικία, που σε ορισμένες περιπτώσεις ανέρχεται μόλις στα 21-23 έτη, ενώ άλλοι έφεδροι παραμένουν ενταγμένοι στις Μονάδες (ΕΜ και ΑΣ) μέχρι και το 46 έτος της ηλικίας τους και στην Εθνοφυλακή μέχρι το 50°. Όπως προκύπτει, ενδέχεται η κατηγορία αυτή να χρησιμοποιείται για ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων ατόμων, κατά παράβαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης.

(β) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ, προκύπτει ότι τα ανωτέρω ευρήματα του ελέγχου επιβεβαιώνονται επίσης από την αρμόδια Διεύθυνση του ΓΕΕΦ για θέματα επιστράτευσης, η οποία στο πλαίσιο της προώθησης βελτιωτικών/προληπτικών ενεργειών, υπό μορφή ασφαλιστικών δικλίδων, για την αποτροπή εκδήλωσης παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον, προέβηκε στην έκδοση

ρυθμιστικής διαταγής, ημερ. 13.4.2011, καθιερώνοντας επιπλέον των κριτηρίων τοποθέτησης/μετακίνησης εφέδρων για τη συμπλήρωση των Μονάδων της ΕΦ, την υποχρέωση εξασφάλισης από μέρους των ΤΕ, σχετικής έγκρισης του ΓΕΕΦ, πριν από κάθε τοποθέτηση/μετακίνηση εφέδρου στην Υπόλοιπη Δύναμη. Παρόλα αυτά, βάσει των στοιχείων που τηρούνται τόσο στους ΦΑΕ των ανωτέρω εφέδρων, όσο και στο ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, συμπεραίνεται ότι στις πλείστες περιπτώσεις δεν έχει εκδοθεί η απαιτούμενη διαταγή για έγκριση της τοποθέτησης/μετακίνησής τους στη συγκεκριμένη κατηγορία. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε ότι ακόμη και στις μεμονωμένες περιπτώσεις όπου εξασφαλίσθηκε η ανωτέρω έγκριση, δεν τηρούνται οποιαδήποτε στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι η απόφαση αυτή αιτιολογείται στη βάση συγκεκριμένων υπηρεσιακών αναγκών ή/και άλλων ειδικών λόγων. Συναφώς αναφέρεται ότι η καταχώριση στο μηχανογραφικό σύστημα επιστράτευσης της κάθε μεταβολής, που αφορά στην τοποθέτηση/μετακίνηση εφέδρου στην κατηγορία «Υπόλοιπη Δύναμη», διενεργείται αποκλειστικά από εξουσιοδοτημένο χειριστή του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, καθότι δεν παρέχεται ανάλογη πρόσβαση στην εν λόγω βάση δεδομένων από τα ΤΕ της ΕΦ.

(γ) Το ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ έπειτα από διαπίστωση ότι δημιουργούνται δυσμενή σχόλια και επιπλέον καλλιεργείται το αίσθημα της αδικίας ανάμεσα στους εφέδρους παλαιότερων κλάσεων που παραμένουν ενταγμένοι σε ενεργές Μονάδες (ΕΜ και ΑΣ) της ΕΦ, προέβηκε στην έκδοση συμπληρωματικών διαταγών, ημερ. 6.10.2017 και 16.1.2018, καθορίζοντας επιπρόσθετα κριτήρια τοποθέτησης/μετακίνησης εφέδρων στην εν λόγω κατηγορία και ζήτησε την άμεση λήψη διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων χρονοδιαγραμμάτων, για την επανατοποθέτηση στις ενεργές Μονάδες των εφέδρων που δεν πληρούν τα υπό αναφορά κριτήρια. Συναφώς αναφέρεται ότι, η υποχρέωση των ΤΕ για συγκρότηση των Μονάδων που παρακολουθούν επιστρατευτικά με εφέδρους νεοτέρων κλάσεων, αποτελεί ένα από τα σημαντικά αντικείμενα αξιολόγησης κατά τη διενέργεια τόσο των Γενικών Διοικητικών Επιθεωρήσεων, όσο και των Ειδικών Επιθεωρήσεων που διενεργούνται από το ΓΕΕΦ και Σχηματισμούς, προκειμένου να διαφανεί μεταξύ άλλων, η συμμόρφωση των ΤΕ προς τις εκάστοτε διαταγές και οδηγίες του ΓΕΕΦ. Λαμβάνοντας υπόψη τις ανωτέρω ενέργειες/μέτρα που έχουν προωθηθεί από το ΓΕΕΦ, από το 2011 μέχρι και σήμερα για την επίλυση του συγκεκριμένου προβλήματος, καθώς επίσης τα ευρήματα/διαπιστώσεις του ελέγχου μας, διαφαίνεται αφενός η ύπαρξη ελλείψεων στην εφαρμογή μιας θεσπισμένης διαδικασίας από μέρους των εκάστοτε υπευθύνων των ΤΕ και αφετέρου η αδυναμία του ΓΕΕΦ να αξιολογήσει και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης των κινδύνων, που αφορούν στο σύστημα επιστράτευσης.

(δ) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, προκύπτει ότι από το σύνολο των εφέδρων της Υπόλοιπης Δύναμης, το 52% αφορά σε εφέδρους οι οποίοι έχουν τοποθετηθεί/μετακινηθεί απευθείας στη συγκεκριμένη κατηγορία ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, έπειτα από κατάταξή τους από τις αρμόδιες υγειονομικές επιτροπές στις κατηγορίες σωματικής ικανότητας Ι3 και Ι4. Σημειώνεται ότι, βάσει των προνοιών του άρθρου 37 του περί ΕΦ Νόμου, δύναται να συγκροτηθεί Ειδική Επιτροπή Ελέγχου, τα μέλη της οποίας έχουν αρμοδιότητα να διερευνούν κατά πόσο οι αποφάσεις των εν λόγω υγειονομικών επιτροπών (Επιτροπής Κατάταξης και Επιτροπής Εξέτασης Σωματικής Ικανότητας Ε.Ε.Σ.Ι) συνάδουν με τις διατάξεις του υπό αναφορά Νόμου, καθώς και του Διατάγματος του 2011 (Πίνακας νοσημάτων, παθήσεων και βλαβών της υγείας), που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 31(α) του ίδιου Νόμου, υποβάλλοντας τα όποια ευρήματα/διαπιστώσεις τους απευθείας στον

Υπουργό Άμυνας, μέσω ετήσιων και ειδικών εκθέσεων. Όπως πληροφορηθήκαμε η ανωτέρω Ειδική Επιτροπή Ελέγχου ουδέποτε έχει συγκροτηθεί για τη διερεύνηση αποφάσεων που αφορούν σε ορισμένες περιπτώσεις εφέδρων.

(ε) Από το 48% των εφέδρων της Υπόλοιπης Δύναμης που είναι σωματικής ικανότητας Ι1 και Ι2 το 44% αφορά σε εφέδρους που έχουν ενταχθεί στην κατηγορία αυτή τα τελευταία δύο χρόνια, ενώ το υπόλοιπο 56% παραμένει σε αυτή για μεγαλύτερη περίοδο που για το 40% αφορά στα πέντε χρόνια και άνω. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις, η περίοδος αυτή ανέρχεται μέχρι και σε 20 χρόνια.

(στ) Σύμφωνα με στοιχεία που τηρούνται στο ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, διαπιστώνεται ότι, σημαντικός αριθμός εφέδρων τοποθετήθηκαν/μετακινήθηκαν στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης, μετά την παραλαβή, από τις στρατιωτικές αρχές, του ατομικού οπλισμού που είχαν χρεωθεί, έπειτα από πληροφορίες που συλλέχτηκαν από την Αστυνομία, βάσει των οποίων κρίθηκαν ακατάλληλοι για κατοχή στρατιωτικού τυφεκίου. Από αντιπαραβολή των στοιχείων αυτών με το αρχείο του τμήματος πληροφορικής της Αστυνομίας για άτομα που διατηρούν σε ισχύ άδεια οπλοκατοχής, διαπιστώσαμε ότι, το 7% των πιο πάνω εφέδρων εξακολουθούν να είναι κάτοχοι κυνηγετικού ή άλλου όπλου, παρόλο που κρίθηκαν ακατάλληλοι για κατοχή στρατιωτικού τυφεκίου γεγονός το οποίο δημιουργεί εύλογα ερωτηματικά.

Συστάσεις:

(α) Λαμβάνοντας υπόψη αφενός τη σημαντικότητα της συγκρότησης και οργάνωσης των Μονάδων (ΕΜ και ΑΣ) της ΕΦ με εφέδρους των νεωτέρων κλάσεων και αφετέρου την υποχρέωση των εκάστοτε Διοικήσεων για την ίση μεταχείριση όλων των κατηγοριών εφέδρων, στη βάση της πρόνοιας του άρθρου 28(1) του Συντάγματος της ΚΔ εισηγηθήκαμε όπως το ΓΕΕΦ και το ΥΠΑΜ προβούν στις ακόλουθες ενέργειες:

- Για συγκεκριμένες περιπτώσεις εφέδρων που επισημάναμε κατά τον έλεγχό μας (τα στοιχεία των οποίων έχουν απαλειφθεί για ευνόητους λόγους), να διερευνηθεί κατά πόσο υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι, κατά τον ουσιώδη χρόνο πληρούνταν τα συγκεκριμένα κριτήρια/προυποθέσεις, που καθορίστηκαν βάσει των εκάστοτε ισχυουσών διαταγών του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, για την τοποθέτηση/μετακίνησή του στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης. Σε αντίθετη περίπτωση, όπου δεν τεκμηριώνεται επαρκώς η συμμόρφωση των υπευθύνων στις σχετικές διαταγές του ΓΕΕΦ, κρίνεται σκόπιμη η διεξαγωγή διοικητικής έρευνας για αναζήτηση και απόδοση τυχόν ευθυνών.
- Επίσπευση στην ολοκλήρωση των ελέγχων που διενεργούνται από τα ΤΕ στους εφέδρους που είναι τοποθετημένοι στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης, στο Έμπεδο Πάφου και στις Μονάδες Αναπλήρωσης Απωλειών, προκειμένου να διαπιστωθεί κατά πόσο πληρούνται τα κριτήρια/προυποθέσεις, που καθορίστηκαν βάσει διαταγής διαρκούς ισχύος του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, ημερ. 16.1.2018 και σε αντίθετη περίπτωση να μετακινηθούν στις Μονάδες (ΕΜ και ΑΣ). Επιπρόσθετα, λόγω της σοβαρότητας του συγκεκριμένου θέματος, εισηγηθήκαμε όπως η συμμόρφωση των χειριστών με τις εκάστοτε οδηγίες/κατευθύνσεις του ΓΕΕΦ, για συγκρότηση των Μονάδων (ΕΜ και ΑΣ) από εφέδρους των νεωτέρων κλάσεων, επιβεβαιώνεται επί τακτικής βάσης μέσω των Γενικών Διοικητικών Επιθεωρήσεων και Ειδικών Επιθεωρήσεων, αρμοδιότητας ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ. Τα όποια συμπεράσματα και τυχόν διαπιστώσεις προκύπτουν

κατά τη διεξαγωγή των εν λόγω επιθεωρήσεων, θα πρέπει να καταγράφονται και να αρχειοθετούνται κατάλληλα, προκειμένου να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη και επαρκής παρακολούθηση της υλοποίησης των διορθωτικών ενεργειών για την πλήρη αποκατάσταση των εκάστοτε αποκλίσεων.

- Να προγραμματισθεί σε συντονισμό με το Υπουργείο Υγείας η σταδιακή/ τμηματική παραπομπή των εφέδρων των παρακάτω κατηγοριών, για επανεξέτασή τους, έστω και δειγματοληπτικά, από Εδικό Ιατροσυμβούλιο, βάσει των διατάξεων του άρθρου 34, του περί ΕΦ Νόμου, καθώς επίσης του Υπουργικού Διατάγματος (Κ.Δ.Π.237/2011), που εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 31(β) του ίδιου Νόμου, τηρώντας την ακόλουθη σειρά προτεραιότητας:

- (i) Αναστολές υγείας εφέδρων που έχουν ήδη λήξει.
- (ii) Αναστολές υγείας που βρίσκονται σε ισχύ, τηρουμένης της πρόνοιας του άρθρου 34(3), του περί ΕΦ Νόμου.
- (iii) Έφεδροι που έχουν ενταχθεί από τις υγειονομικές επιτροπές στην κατηγορία σωματικής ικανότητας I3, με προτεραιότητα τις νεότερες κλάσεις.
- (iv) Έφεδροι σωματικής ικανότητας I4, με προτεραιότητα τις νεότερες κλάσεις.

Ανάλογα των αποτελεσμάτων των πιο πάνω ιατρικών επανεξετάσεων θα πρέπει να προωθηθούν άμεσα οι απαιτούμενες ενέργειες διατήρησης/επανατοποθέτησης των εφέδρων στις Μονάδες (ΕΜ και ΑΣ) που κρίνονται ικανοί κατηγορίας πρώτης και δεύτερης.

- Στο πλαίσιο της προσπάθειας της Διοίκησης για εγκαθίδρυση ενός αποτελεσματικού Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου, να διορισθεί Εδική Επιτροπή Ελέγχου των αποφάσεων της Επιτροπής Κατάταξης και Ε.Ε.Σ.Ι., που αφορούν στην υγειονομική εξέταση των εφέδρων, βάσει των διατάξεων του άρθρου 37 του περί ΕΦ Νόμου. Επιπρόσθετα, να επισημανθεί προς τα μέλη της Ε.Ε.Σ.Ι., ότι δύνανται, εφόσον κριθεί αναγκαίο κατά την υγειονομική εξέταση ή επανεξέταση ενός εφέδρου, να ζητούν την συνδρομή/συμβουλή οπουδήποτε ειδικού ιατρού, καθώς επίσης να αιτούνται την παραπομπή του εφέδρου στο Ειδικό Ιατροσυμβούλιο για εξέταση της σωματικής του ικανότητας, προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθότητα των εκάστοτε αποφάσεων.

Επιπρόσθετα, εισηγηθήκαμε όπως το ΓΕΕΦ προβεί στις ακόλουθες ενέργειες με σκοπό την επαναξιολόγηση και βελτίωση των υφιστάμενων διαδικασιών.

- Υποβολή εισήγησης προς το ΥΠΑΜ αναφορικά με την τροποποίηση του προγράμματος παρουσιάσεων των εφέδρων της Υπόλοιπης Δύναμης, προκειμένου να αυξηθούν οι προγραμματισμένες παρουσιάσεις, με ταυτόχρονη συμμετοχή τους σε όλες τις επιχειρησιακές δραστηριότητες της ΕΦ νοουμένου ότι ο μέσος όρος ηλικίας κατά την τοποθέτηση/μετακίνησή τους στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης εξακολουθεί να παραμένει χαμηλός. Κατά την άποψή μας αυτό θα απαλείψει τη διάκριση που υφίσταται σήμερα σε σχέση με τις υποχρεώσεις των εφέδρων που είναι ενταγμένοι σε αυτή την κατηγορία και θα συμβάλει στη διατήρηση της μαχητικής ικανότητας των εφέδρων που θα ενταχθούν στις Μονάδες της ΕΦ.
- Δεδομένου ότι οι έφεδροι κατηγορίας σωματικής ικανότητας I4 παραμένουν τοποθετημένοι στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης μέχρι την εκπλήρωση

της υποχρέωσης εφεδρικής υπηρεσίας στην ΕΦ, σε αντίθεση με τους υπόλοιπους εφέδρους της συγκεκριμένης κατηγορίας οι οποίοι εντάσσονται στην Εθνοφυλακή, βάσει των διατάξεων του άρθρου 44 του περί ΕΦ Νόμου, εισηγηθήκαμε όπως υποβληθεί πρόταση προς το ΥΠΑΜ ώστε μετά από συνεννόηση με τον Υπουργό Εσωτερικών, να εξεταστεί το ενδεχόμενο διάθεσής τους κατά τη συμπλήρωση του 46^{ου} έτους της ηλικίας τους, στην Δύναμη Πολιτικής Άμυνας, όπου θα τυγχάνουν εκπαίδευσης στα αντικείμενα Διοικητικής Μέριμνας, Πρώτων Βοηθειών, συνοικιοφυλακής και επικοινωνιών, σύμφωνα με τις διατάξεις των περί Πολιτικής Άμυνας Νόμων του 1996-1998.

(β) Επιπρόσθετα, η Υπηρεσία εισηγήθηκε όπως το ΓΕΕΦ και ΥΠΑΜ εξετάσουν από κοινού τα πιο κάτω:

- Δεδομένου ότι ο συνολικός αριθμός εφέδρων της Υπόλοιπης Δύναμης με σωματική ικανότητα I1 και I2, ανέρχεται στο 48% του συνόλου και όπως αναφέραμε πιο πάνω, πολλοί παραμένουν στην κατηγορία αυτή για πολλά χρόνια, να εξετασθεί το ενδεχόμενο αύξησης του ποσοστού της απομείωσης των Μονάδων (ΕΜ και ΑΣ).
- Βάσει στοιχείων που τηρούνται στα ΤΕ, συμπεραίνεται ότι σημαντικός αριθμός εφέδρων εξακολουθούν να υπηρετούν σε Μονάδες συγκεκριμένου Όπλου μέχρι τη συμπλήρωση του 46 έτους της ηλικίας τους, ενώ σε Μονάδες άλλων Όπλων/Σωμάτων, καθώς και Κλάδων της ΕΦ, το αντίστοιχο όριο ηλικίας είναι κάτω των 25 ετών. Αντιλαμβανόμαστε ότι, για την τοποθέτηση των εφέδρων σε οργανική θέση του Πίνακα Συγκρότησης μιας Μονάδας, λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράμετροι, ωστόσο εισηγηθήκαμε όπως καταβληθεί προσπάθεια προκειμένου ικανοποιητικός αριθμός εφέδρων σωματικής ικανότητας I1 και I2, που είναι τοποθετημένοι στην Υπόλοιπη Δύναμη και η ειδικότητά τους πληροί τις εξειδικευμένες υπηρεσιακές ανάγκες του υπό αναφορά Όπλου, ενταχθούν στη διατεθείσα εφεδρεία των συγκεκριμένων Μονάδων με προσωρινή διάθεση.
- Νοούμενου ότι, μετά την προώθηση των ανωτέρω διορθωτικών ενεργειών εξακολουθεί να παραμένει σημαντικός αριθμός εφέδρων στην κατηγορία της Υπόλοιπης Δύναμης, εναπόκειται πλέον στο ΓΕΕΦ να προωθήσει σχετική εισήγηση προς το ΥΠΑΜ αναφορικά με τη σκοπιμότητα νομοθετικής ρύθμισης, προκειμένου να μειωθεί η συνολική χρονική διάρκεια της υποχρέωσης εκπλήρωσης εφεδρικής υπηρεσίας στη Δύναμη, στη βάση της εισήγησης της Υπηρεσίας μας στην παράγραφο 1 (Γενική περιγραφή Συστήματος Επιστράτευσης), σύσταση υπ' αριθμό 1. Επαναλαμβάνεται ότι, ο συνολικός αριθμός ετών εφεδρικής υπηρεσίας που θα αποφασισθεί, πρέπει απαραίτητα να ανταποκρίνεται επαρκώς στις πραγματικές επιχειρησιακές ανάγκες της Δύναμης, όπως αυτές θα έχουν προσδιορισθεί στη βάση της υπό εξέλιξη μελέτης/διαδικασίας αναδιοργάνωσης της ΕΦ.

(γ) Καθίσταται αντιληπτό για ευνόητους λόγους ότι, ο κίνδυνος για ενδεχόμενη εκδήλωση επιθετικής/βίαιης συμπεριφοράς ή/και ενέργειας από συγκεκριμένους εφέδρους που έχουν ήδη επισημανθεί από τις Αστυνομικές Αρχές, δεν διαφοροποιείται με βάση το κριτήριο κατοχής στρατιωτικού ή οποιουδήποτε άλλου όπλου. Λαμβάνοντας υπόψη τη σοβαρότητα του θέματος, το ΥΠΑΜ θα πρέπει, στη βάση των ανωτέρω ευρημάτων/διαπιστώσεων του ελέγχου, να προβεί στην ενημέρωση της ηγεσίας της Αστυνομίας, προκειμένου να δοθούν άμεσα οδηγίες κατάργησης/αφαίρεσης της άδειας κατοχής οποιουδήποτε όπλου, για τους υπό αναφορά εφέδρους.

Το ΥΠΑΜ μας ενημέρωσε ότι, αξιολογούνται οι ανωτέρω εισηγήσεις της Υπηρεσίας μας, αλλά διευκρινίζεται ότι το συγκεκριμένο θέμα είναι επιχειρησιακό και λαμβάνονται υπόψη πολλοί παράγοντες για ένταξη εφέδρων στην εν λόγω κατηγορία. Επίσης διευκρινίσθηκε ότι, η Υπόλοιπη Δύναμη αποσκοπεί στη συγκέντρωση και έλεγχο των εφέδρων που δεν είναι ενταγμένοι σε Μονάδες. Αναφορικά με το Πρόγραμμα Ωρών Υπηρεσίας και Εκπαιδύσεως, το οποίο καλύπτει τις εκπαιδευτικές ανάγκες της συγκεκριμένης κατηγορίας εφέδρων, το Υπουργείο μας πληροφόρησε ότι δεν τίθεται θέμα αλλαγής του. Ωστόσο, μας διαβεβαίωσε πως η ένταξη εφέδρων στην Υπόλοιπη Δύναμη θα πραγματοποιείται κατόπιν σχολαστικού ελέγχου. Τέλος, το ΥΠΑΜ μας επιβεβαίωσε ότι, θα συνεχιστεί η στενή συνεργασία με την Αστυνομία ώστε όταν υπάρχουν ενδείξεις ή/και υποψίες ενδεχόμενης εκδήλωσης επιθετικής /βίαιης συμπεριφοράς από εφέδρους που έχουν επισημανθεί από τις Αστυνομικές Αρχές, να λαμβάνονται όλα τα δέοντα μέτρα και να τους αφαιρείται ο ατομικός οπλισμός.

6. Ανυπότακτοι στρατεύσιμοι.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Επιβλήθηκε πρόστιμο από το Στρατιωτικό Δικαστήριο μόνο στο 1% των διώξεων που προωθήθηκαν από τα ΣΓ προς την ΔΔΚ σε σχέση με το αδίκημα της ανυποταξίας. Σημαντικό ποσοστό υποθέσεων καταλήγουν στο Αρχείο. • Στο ΣΓ Λευκωσίας παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των διώξεων μέχρι και δύο χρόνια. • Για αρκετές από τις διώξεις που αρχειοθετήθηκαν βάσει αποφάσεων των εκάστοτε Αρχηγών ΓΕΕΦ, εκ πρώτης όψεως φαίνεται να τεκμηριώνεται το αδίκημα της ανυποταξίας και επομένως θα έπρεπε να προωθηθούν στον Στρατιωτικό Εισαγγελέα για ενέργειες. • Εφόσον οι κατηγορούμενοι για το αδίκημα της ανυποταξίας κατηγορηθούν, τα ονόματά τους διαγράφονται από το stop-list, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν να διαπράττουν το αδίκημα αλλά ταυτόχρονα να διέρχονται από και προς τη Δημοκρατία χωρίς κανένα κώλυμα. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εισηγηθήκαμε όπως, σε συνεργασία των Διευθύνσεων Στρατολογίας και Δικαστικού και του Στρατιωτικού Εισαγγελέα, να μελετηθεί σε βάθος η υφιστάμενη διαδικασία έτσι ώστε να απλοποιηθεί και να γίνει πιο αποτελεσματική. • Όλες οι διώξεις θα πρέπει να ολοκληρώνονται από τα ΣΓ εντός της προθεσμίας των πέντε μηνών που καθορίζεται από τις σχετικές Διαταγές. Η ΔΣΛ οφείλει να προβαίνει στις ανάλογες συστάσεις προς τα ΣΓ και να επιλαμβάνεται τυχών προβλημάτων. • Εκεί όπου υπάρχει αμφιβολία ως προς την πιθανή διάπραξη του αδικήματος, εισηγηθήκαμε όπως ο Αρχηγός ΓΕΕΦ προωθεί τις διώξεις στον Στρατιωτικό Εισαγγελέα. • Τα ονόματα των εκπαιδευμένων ανυπότακτων, οι οποίοι μπορούν να επανακαταταχθούν στις τάξεις της ΕΦ οποτεδήποτε, να παραμένουν στο stop-list έτσι ώστε να μην μπορούν να εξέλθουν από την Δημοκρατία μέχρι την ολοκλήρωση της στρατιωτικής τους θητείας.

Μετά την έκδοση σχετικού Διατάγματος από το Υπουργικό Συμβούλιο και απόφασης του Υπουργού Άμυνας, όσοι έχουν υποχρέωση στρατιωτικής θητείας καλούνται ετησίως για υπηρεσία στην Εθνική Φρουρά. Σε κάθε κλήση περιλαμβάνονται και όλοι όσοι είχαν κληθεί σε προηγούμενες κατατάξεις και δεν έχουν παρουσιασθεί. Με την ολοκλήρωση της κάθε κατάταξης, τα Στρατολογικά Γραφεία (ΣΓ) ετοιμάζουν καταστάσεις με τους μη καταταχθέντες και με επιστολές προς την Αστυνομία ζητείται η αναζήτηση και λήψη κατάθεσής τους για τους λόγους μη κατάταξης. Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχουν επαρκείς δικαιολογίες ως προς τους λόγους μη κατάταξης τους, τότε τα ΣΓ ζητούν από τη Διεύθυνση Δικαστικού (ΔΔΚ) να

προωθήσει δίωξη εναντίον των ανυπότακτων. Σύμφωνα με στοιχεία της ΔΣΛ, τον Μάιο 2018 υπήρχαν καταγραμμένοι 395 ανυπότακτοι στρατεύσιμοι για τις κλάσεις 1988 – 2017.

Σημειώνεται ότι, στη βάση γνωματεύσεων της Νομικής Υπηρεσίας, το αδίκημα της ανυποταξίας θεωρείται στιγμιαίο, με αποτέλεσμα σε κάθε κατάταξη να προκύπτουν νέες διώξεις για τα ίδια άτομα που διώχθηκαν ως ανυπότακτοι σε προηγούμενες κατατάξεις. Αυτό δημιουργεί μεγάλο όγκο εργασίας και γραφειοκρατία αφού για κάθε ανυπότακτο, ανοίγεται νέος φάκελος δίωξης που συνεπάγεται εκ νέου αναζήτηση από την Αστυνομία, νέων καταθέσεων κάθε φορά που καλείται για Υπηρεσία και δεν κατατάσσεται, ή βεβαιώσεων από το Υπουργείο Εσωτερικών ως προς την ιθαγένειά του κλπ.

Στο Πίνακα 1 παρουσιάζεται ο αριθμός των ανυπότακτων στις κατατάξεις νεοσύλλεκτων στρατιωτών κατά τα έτη 2014 - 2016.

Πίνακας 1 – Αρ. ανυπότακτων ανά κατάταξη

Κατάταξη	Διωχθέντες	Σε εκκρεμότητα
2014 Α'	307	-
2014 Β'	313	-
2015 Α'	361	-
2015 Β'	330	
2016 Α'	253	85
2016 Β'	270	92

Η ΔΔΚ, αφού λάβει αίτημα για δίωξη από τα ΣΓ, μπορεί είτε να εισηγηθεί, για συγκεκριμένους λόγους, στον Αρχηγό ΓΕΕΦ την αρχειοθέτησή της, είτε την αποστέλλει εκ νέου στην Αστυνομία για να εντοπιστεί και κατηγορηθεί ο στρατεύσιμος. Αφού η δίωξη επιστραφεί από την Αστυνομία, αυτή προωθείται στην Στρατιωτική Εισαγγελία η οποία με την σειρά της μπορεί να την αρχειοθετήσει ή να προχωρήσει στην παραπομπή του στρατευσίμου στο Στρατιωτικό Δικαστήριο. Στον Πίνακα 2, φαίνονται οι διώξεις που στάλθηκαν από τα ΣΓ στην ΔΔΚ κατά τα τελευταία 4 έτη καθώς και η μετέπειτα εξέλιξη τους μέχρι την ημερομηνία του ελέγχου.

Πίνακας 2 - Διώξεις ανά έτος

	2017	2016	2015	2014	Σύνολο
Αρ. Διώξεων που στάλθηκαν στην ΔΔΚ	640	709	650	758	2.757
Από αυτές:					
Τέθηκαν αρχείο από Αρχηγό ΓΕΕΦ	97	197	215	275	784
Εκκρεμούν στην Αστυνομία	400	362	262	276	1.300
Εκκρεμούν στην ΔΔΚ	92	84	65	50	291
Παραπέμφθηκαν στην Στρατ. Εισαγγελία	51	66	108	157	382
Από αυτές:					

	2017	2016	2015	2014	Σύνολο
Επιστράφηκαν στην ΔΔΚ για επιπρόσθετες ενέργειες	2	6	13	25	46
Τέθηκαν στο αρχείο από Εισαγγελία	46	53	85	106	290
Εκκρεμούν στην Στρατ. Εισαγγελία	2	1	-	2	5
Εκδικάστηκαν από Στρατ. Δικαστήριο	1	6	10	24	41
Από αυτές:					
Απόφαση για πρόστιμο ή/και φυλάκιση	1	3	5	21	30
Απαλλαγή από την κατηγορία	-	3	5	3	11

Από τον έλεγχο της διαδικασίας, προέκυψαν τα πιο κάτω:

(α) Αποτελεσματικότητα διαδικασίας. Από τα πιο πάνω στοιχεία προκύπτει ότι το Στρατιωτικό Δικαστήριο επέβαλε πρόστιμο ή/και φυλάκιση σε 30 περιπτώσεις διώξεων που προωθήθηκαν κατά τα έτη 2014- 2017, οι οποίες αφορούν σε 14 άτομα και που αντιπροσωπεύουν μόνο το 1% των περιπτώσεων που υποβάλλονται για δίωξη από τα ΣΓ. Επίσης, προκύπτει ότι από τις περιπτώσεις που υποβλήθηκαν για δίωξη, το 39% καταλήγουν στο Αρχείο, είτε βάσει απόφασης του Αρχηγού ΓΕΕΦ (784 διώξεις) είτε του Στρατιωτικού Εισαγγελέα (290 διώξεις). Όπως προκύπτει, η όλη διαδικασία που ακολουθείται για κάθε δίωξη, δεν καταλήγει στο επιθυμητό αποτέλεσμα, ούτε από πλευράς παραδειγματισμού των υπολοίπων όσο και απόδοσης δικαιοσύνης τιμωρίας των πλείστων ατόμων που παρουσιάζονται ως ανυπότακτοι.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως οι Διευθύνσεις Στρατολογίας και Δικαστικού, σε συνεργασία με τον Στρατιωτικό Εισαγγελέα, μελετήσουν σε βάθος την υφιστάμενη διαδικασία έτσι ώστε αφενός να απλοποιηθεί, αλλά και να εντοπιστούν οι γενεσιουργές αιτίες που οδηγούν στην καταχώριση των πλείστων διώξεων στο αρχείο, έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά και να είναι εφικτή η προσαγωγή των ανυπότακτων ενώπιων του Δικαστηρίου.

Το ΥΠΑΜ μας ενημέρωσε ότι, έχουν δοθεί σαφείς οδηγίες προκειμένου να προγραμματισθεί συνάντηση με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, για συντονισμό και λήψη άμεσων μέτρων ώστε να εφαρμοστεί πιο απλή και αποτελεσματική διαδικασία για ουσιαστική αντιμετώπιση του εν λόγω θέματος. Συναφώς αναφέρθηκε ότι, για την οριστική αντιμετώπιση του προβλήματος των ανυπότακτων, υπάρχουν συγκεκριμένες ιδέες, ωστόσο επί του παρόντος δεν κρίνεται σκόπιμη η ανάλυσή τους.

(β) Χρονικό διάστημα δίωξης. Σύμφωνα με την παράγραφο 2(δ)(5) του Παραρτήματος Κ της Πάγιας Διαταγής 4-11/2012, στην οποία καθορίζεται η διαδικασία ποινικής αξιολόγησης των ανυπότακτων, αναφέρεται ότι οι αναζητήσεις των μη κατατασσόμενων θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί εντός προθεσμίας πέντε μηνών από την ημερομηνία κατάταξης, επισημαίνοντας παράλληλα ότι αυτή η προθεσμία είναι η μέγιστη επιτρεπόμενη και θα πρέπει να εξαντλείται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις. Όπως προκύπτει από τον Πίνακα 1, σε αρκετές περιπτώσεις η καθυστέρηση που προκύπτει στην διερεύνηση των μη καταταγέντων υπερβαίνει τα δύο έτη. Η καθυστέρηση εντοπίζεται στο ΣΓ Λευκωσίας, όπου εκκρεμούν 423 διώξεις για τα έτη 2016 και 2017.

Σύσταση: Θεωρούμε ότι η προθεσμία των πέντε μηνών που καθορίζεται στην υπό αναφορά Πάγια Διαταγή είναι ικανοποιητική και όλα τα ΣΓ θα πρέπει να ολοκληρώνουν την διαδικασία της δίωξης εντός της αναφερόμενης προθεσμίας. Επίσης, η ΔΣΛ θα πρέπει να εποπτεύει ικανοποιητικά τα ΣΛ και να προβαίνει στις ανάλογες συστάσεις ή/και βοήθεια προς αυτά για την αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων.

(γ) Διώξεις που τίθενται στο Αρχείο από τον Αρχηγό ΓΕΕΦ. Σύμφωνα με το άρθρο 124(1) του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, εάν δεν υπάρχει μαρτυρία για πιθανή διάπραξη ποινικού αδικήματος από οποιοδήποτε πρόσωπο, ο Αρχηγός της ΕΦ θέτει τον φάκελο στο αρχείο. Στη βάση των διατάξεων του άρθρου αυτού, από τις διώξεις που υποβλήθηκαν εντός των ετών 2014 – 2017, οι 784 τέθηκαν στο Αρχείο μετά από εισήγηση της ΔΔΚ και έγκριση του Αρχηγού. Από δειγματοληπτικό έλεγχο που διενεργήσαμε, διαπιστώθηκε ότι για αρκετές από αυτές, όντως δεν φαίνεται να υπήρχε μαρτυρία για πιθανή διάπραξη αδικήματος, όπως στις περιπτώσεις μόνιμων κάτοικων εξωτερικού ή ατόμων που απέκτησαν αργότερα την Κυπριακή υπηκοότητα. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις φαίνεται να τεκμηριώνεται το αδίκημα της ανυποταξίας αλλά οι διώξεις τέθηκαν στο αρχείο από τον Αρχηγό. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις πιο κάτω περιπτώσεις:

- Στις 20.5.2016, στρατεύσιμος καταδικάστηκε σε 5 χρόνια φυλάκιση, ποινή η οποία με βάση το άρθρο 23(i)(β) του περί Εθνικής Φρουράς Νόμου, τον απαλλάσσει από την υποχρέωση υπηρεσίας στην ΕΦ. Λόγω της πιο πάνω απόφασης, αρχειοθετήθηκε προηγούμενη δίωξη του για ανυποταξία στις 8.1.2015, κατά την οποία είχε υποχρέωση κατάταξης στην ΕΦ.
- Άτομα που διώχθηκαν για ανυποταξία και σε μεταγενέστερο στάδιο κρίθηκαν ως Σωματικής Ικανότητας Ι5 (για οποιοδήποτε λόγο, συμπεριλαμβανομένου ψυχολογικών προβλημάτων).

Σύσταση: Όπως αναφέρεται στον Στρατιωτικό Ποινικό Κώδικα, ο Αρχηγός μπορεί να θέτει μια δίωξη στο Αρχείο όταν δεν υπάρχει μαρτυρία για πιθανή διάπραξη ποινικού αδικήματος. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις, ή εκεί όπου υπάρχει αμφιβολία, θεωρούμε ότι ο Αρχηγός ΓΕΕΦ οφείλει να προωθεί τις διώξεις στον Στρατιωτικό Εισαγγελέα για ενέργειες.

(δ) Εκπαιδευμένοι ανυπότακτοι. Οι ανυπότακτοι στρατεύσιμοι μπορούν να χωριστούν σε δύο κατηγορίες:

- Ανεκπαίδευτους στρατεύσιμους οι οποίοι δεν έχουν καταταγεί ποτέ στο ΚΕΝ και δεν έχουν λάβει την απαραίτητη εκπαίδευση. Τα υπό αναφορά άτομα μπορούν να καταταγούν μόνο όταν υπάρχει κλήση για κατάταξη στην ΕΦ, που από το 2018 γίνεται μία φορά τον χρόνο.
- Άτομα που είχαν καταταγεί παλαιότερα, ολοκλήρωσαν την βασική εκπαίδευση στο ΚΕΝ και είχαν τοποθετηθεί σε Μονάδες της ΕΦ. Συνήθως καθίστανται ως ανυπότακτοι όταν λάβουν αναστολή θητείας για ορισμένο χρονικό διάστημα αλλά δεν επιστρέφουν για να την ολοκληρώσουν. Τα άτομα αυτά μπορούν να παρουσιαστούν στην Μονάδα τους και να συνεχίσουν την θητεία τους οποτεδήποτε.

Σύμφωνα με την διαδικασία που ακολουθείται, η ΔΔΚ αποστέλλει τις διώξεις στην Αστυνομία ώστε να εντοπιστούν και κατηγορηθούν οι πιο πάνω για το αδίκημα της ανυποταξίας. Στην περίπτωση που δεν εντοπίζεται ο κατηγορούμενος στην Κύπρο,

εκδίδεται ένταλμα σύλληψης εναντίον του και τα στοιχεία του καταχωρίζονται σε κατάσταση ατόμων που τους απαγορεύεται η έξοδος από την Κύπρο (stop-list). Όταν εντοπιστεί το συγκεκριμένο άτομο και κατηγορηθεί, διαγράφεται από την πιο πάνω κατάσταση.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως τα στοιχεία των εκπαιδευμένων ανυπότακτων, οι οποίοι μπορούν να συνεχίσουν ανά πάσα στιγμή την στρατιωτική τους θητεία, είτε να παραμένουν στο stop-list ή σε κατάσταση που θα ελέγχεται στα σημεία εξόδου της Δημοκρατίας, έτσι ώστε να μην τους επιτρέπεται η έξοδος από την Κυπριακή Δημοκρατία μέχρι να αποκτήσουν απολυτήριο από τις τάξεις της ΕΦ.

7. Μηχανογραφημένο σύστημα στρατολογίας και εφεδρείας.

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Στα ΣΓ εξακολουθούν να τηρούνται παράλληλα για περίοδο 15 ετών χειρόγραφα και μηχανογραφικά συστήματα. • Δεν εφαρμόζονται κατάλληλες δικλείδες ασφαλείας κατά την καταχώριση των δεδομένων στο σύστημα. • Το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα της παρουσίασης του ιστορικού κάθε εφέδρου και εξαγωγής εξειδικευμένων αναφορών. • Το υφιστάμενο σύστημα δεν παρέχει οποιαδήποτε στοιχεία που να βοηθούν στην τεκμηρίωση των ενεργειών που γίνονται από τα ΤΕ ως προς τον εντοπισμό των εφέδρων που αναζητούνται 	<ul style="list-style-type: none"> • Θα πρέπει να διερευνηθεί κατά πόσο το μηχανογραφικό σύστημα παρέχει όλες τις ασφαλιστικές δικλείδες και πληροφόρηση, έτσι ώστε να προωθηθεί η κατάργηση των χειρόγραφων μητρώων η οποία θα επιφέρει σημαντική εξοικονόμηση διοικητικού κόστους. • Εγκατάσταση εφαρμογών ελέγχου κατά την καταχώριση του ονόματος και της ταυτότητας των ατόμων, όπως έλεγχος γραμματοσειράς, έλεγχος αριθμών ψηφίων στις ταυτότητες, αποτροπή νέας εγγραφής με υφιστάμενο αρ. ταυτότητας και διασύνδεση με Αρχείο Πληθυσμού • Στο ΝΣΕ να προνοείται η δυνατότητα παρουσίασης «ιστορικού εφέδρου». • Μετά από διαβούλευση της ΔΕΠΚΥΒ με την ΔΕΠΣ, να παρέχεται η εξαγωγή εξειδικευμένων αναφορών από το νέο σύστημα • Δυνατότητα εξαγωγής αναφοράς ιστορικού ενεργειών αναζήτησης εφέδρου στο νέο σύστημα

Τη σημαντικότερη πηγή πληροφόρησης κατά τον παρόντα έλεγχο, αναφορικά με την ατομική κατάσταση των εφέδρων, αποτέλεσε το μηχανογραφημένο σύστημα της εφεδρείας και συγκεκριμένα το στιγμιότυπο της βάσης δεδομένων στις 27.9.2017 που εξάχθηκε από την Διεύθυνση Επικοινωνιών και Πληροφορικής – Κυβερνοάμυνας (ΔΕΠΚΥΒ) του ΓΕΕΦ.

Από την ανάλυση των εν λόγω δεδομένων εντοπίστηκαν αδυναμίες που αφορούν στην ακρίβεια, πληρότητα και ορθότητα των αποθηκευμένων δεδομένων, οι οποίες δυσχεραίνουν την εξαγωγή συμπερασμάτων και συλλογή στατιστικών στοιχείων. Σημειώνουμε παράλληλα ότι βρίσκεται σε εξέλιξη από την ΔΕΠΚΥΒ η ανάπτυξη Νέου Συστήματος Επιστράτευσης (ΝΣΕ), το οποίο θα λαμβάνει αυτοματοποιημένα πληροφορίες από το υφιστάμενο σύστημα της Διεύθυνσης Στρατολογίας. Δεν έχει καθοριστεί χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση του ΝΣΕ και όπως μας αναφέρθηκε, δεν αναμένεται να είναι έτοιμο πριν τη λήξη του έτους.

Πιο κάτω, παραθέτουμε/συγκεντρώνουμε τις παρατηρήσεις μας αναφορικά με τα υφιστάμενα συστήματα, καθώς και τις δικές μας εισηγήσεις. Θεωρούμε ότι οι εισηγήσεις αυτές θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, τόσο για την βελτίωση του συστήματος στρατολογίας όσο και κατά την ανάπτυξη του ΝΣΕ, έτσι ώστε αφενός να

τεθούν δικλείδες ασφαλείας στην ακεραιότητα των δεδομένων και αφετέρου να διευκολυνθεί η εργασία της ΔΕΠΣ, των Τμημάτων Επιστράτευσης και της ΔΣΛ.

(α) Σύστημα στρατολογίας. Από επιτόπια επίσκεψη στο ΣΛ Λευκωσίας, διαπιστώθηκε ότι, παρόλο που παρήλθαν πέραν των 15 χρόνων από την εγκατάσταση του μηχανογραφικού συστήματος, στα ΣΛ εξακολουθούν να τηρούνται τα ίδια στοιχεία τόσο σε ηλεκτρονική, όσο και χειρόγραφη μορφή, γεγονός που προκαλεί μεγάλο διοικητικό κόστος. Επισημαίνεται ότι, για τα στοιχεία που ζητήσαμε, οι αρμόδιοι λειτουργοί λάμβαναν πληροφόρηση μόνο από το μηχανογραφικό σύστημα.

Σύσταση: Η ΔΣΛ σε συνεργασία με την ΔΕΠΚΥΒ θα πρέπει να διερευνήσει κατά πόσο το μηχανογραφικό σύστημα παρέχει όλες τις ασφαλιστικές δικλείδες και πληροφόρηση έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η κατάργηση των χειρόγραφων μητρώων.

(β) Έλεγχοι εισόδου δεδομένων (input controls). Οι νέες εγγραφές/στρατιωτικών, καταχωρίζονται αρχικά στο μηχανογραφικό σύστημα της ΔΣΛ. Με την απόλυση των στρατεύσιμων, τα δεδομένα καταχωρίζονται από την ΔΕΠΚΥΒ, μέσω μιας αυτοματοποιημένης διαδικασίας, στο υφιστάμενο σύστημα της εφεδρείας. Ακολούθως η ΔΕΠΣ ελέγχει κατά πόσο τα στοιχεία του κάθε απολυόμενου συμφωνούν με το Δελτίο Απογραφής Απολυόμενου το οποίο ετοιμάζεται από την Μονάδα απόλυσης.

Από τον έλεγχο εντοπίστηκαν λάθη στα δεδομένα που είναι καταχωρισμένα στο σύστημα. Η εφαρμογή κατάλληλων ελέγχων στα δεδομένα κατά τις λειτουργίες εισόδου εξασφαλίζει την πληρότητα και την ακρίβεια των εγγραφών, καθώς και την εγκυρότητα των στοιχείων που αποθηκεύονται στη Βάση Δεδομένων.

Πιο κάτω αναφέρονται αδυναμίες του συστήματος που εντοπίστηκαν, αναφορικά με την εφαρμογή ελέγχων κατά τη διάρκεια των λειτουργιών εισόδου.

(i) Γραμματοσειρές εισόδου. Παρατηρήθηκε ότι, κατά την αποθήκευση, στη Βάση Δεδομένων, των στοιχείων των στρατιωτών (π.χ. ονοματεπώνυμο) δεν διενεργείται ο απαραίτητος έλεγχος για το κατά πόσο χρησιμοποιείται η ελληνική ή λατινική γραμματοσειρά. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η Βάση Δεδομένων να παρουσιάζεται ασυνεπής αφού όταν γίνεται αναζήτηση ως προς το επώνυμο ενός ατόμου του οποίου τα πρώτα γράμματα πληκτρολογήθηκαν με λατινικούς χαρακτήρες, αυτό δεν εμφανίζεται στα αποτελέσματα της αναζήτησης.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε την εφαρμογή ελέγχων στο σύστημα της Στρατολογίας, κατά την είσοδο και πριν την αποθήκευση των δεδομένων στη βάση, ώστε να διασφαλίζεται η συνέπεια και ακρίβεια της Βάσης Δεδομένων.

(ii) Αριθμός ταυτότητας. Παρατηρήθηκαν αρκετές περιπτώσεις όπου τα στοιχεία που αποθηκεύονται στη Βάση Δεδομένων δεν ήταν ορθά με αποτέλεσμα να μην διασφαλίζεται η ακεραιότητα των δεδομένων (data integrity) και να δυσχεραίνεται η εξαγωγή στατιστικής πληροφόρησης και συμπερασμάτων. Συγκεκριμένα:

- 204 εγγραφές δεν έχουν καταχωρισμένο αριθμό ταυτότητας ή αυτός είναι εμφανώς λανθασμένος, αφού αποτελείται από λιγότερα από 5 ψηφία.
- Τέσσερα άτομα είναι καταχωρισμένα στο σύστημα δύο φορές. Στην μία μάλιστα περίπτωση, η μια εγγραφή παρουσιάζει τον ίδιο έφεδρο ως

«Εξωτερικό Μόνιμος Κάτοικος» και η δεύτερη ως τοποθετημένο σε Μονάδα της ΕΦ.

- Σε άλλες 68 περιπτώσεις ο αρ. ταυτότητας είναι καταχωρισμένος στο σύστημα δύο φορές. Στις περιπτώσεις αυτές οι καταχωρίσεις αντιστοιχούν σε διαφορετικά ονοματεπώνυμα και ημερομηνίες γέννησης.
- Κατά την επαλήθευση των ατόμων που είναι προσωρινά διαγραμμαμένοι λόγω του ότι αποτελούν στελέχη της ΕΦ, προέκυψε ότι 14 άτομα/στελέχη της ΕΦ είναι καταχωρισμένα στο σύστημα της εφεδρείας με λανθασμένη ταυτότητα.

Συστάσεις: Η ΔΕΠΚΥΒ, σε συνεργασία με την ΔΕΠΣ, θα πρέπει να διερευνήσει ενδελεχώς τις πιο πάνω περιπτώσεις και να προωθήσει τις απαραίτητες διορθώσεις των δεδομένων στη Βάση. Επιπρόσθετα, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των πιο πάνω προβλημάτων στο μέλλον, εισηγηθήκαμε όπως εφαρμοστούν έλεγχοι εισόδου (input controls) κατά την καταχώριση δεδομένων όπως:

- Στο πεδίο με τον αριθμό ταυτότητας, θα πρέπει να επιτρέπεται η καταχώριση μόνο αριθμών συγκεκριμένου μήκους.
- Το σύστημα δεν θα έπρεπε να επιτρέπει την καταχώριση ατόμων με ίδιο αριθμό ταυτότητας.
- Να διασυνδεθεί το σύστημα με το Αρχείο Πληθυσμού, έτσι ώστε με την καταχώριση της ταυτότητας, τα υπόλοιπα στοιχεία να καταχωρίζονται αυτόματα και ο αρμόδιος λειτουργός της στρατολογίας να επιβεβαιώνει μόνο την ορθότητα τους.

(γ) Ιστορικό εφέδρου. Το σύστημα δεν παρέχει τη δυνατότητα της παρουσίασης ιστορικού εφέδρου. Σε συνδυασμό με την ελλιπή ενημέρωση του Δελτίου Υπηρεσίας και Μεταβολών (ΕΦ42) και την λανθασμένη τήρηση των ατομικών φακέλων (βλέπε σχετική Παράγραφο 13), δεν είναι γνωστό το ιστορικό του εφέδρου, ούτε μπορούν να τεκμηριωθούν προηγούμενες ενέργειες αναφορικά με την εφεδρική υπηρεσία του κάθε ατόμου.

Σύσταση: Στο ΝΣΕ να καταστεί δυνατή η παρουσίαση «ιστορικού εφέδρου», από το οποίο θα προκύπτει ενημέρωση αναφορικά με το ιστορικό του κάθε ατόμου.

(δ) Αναφορές. Το μηχανογραφικό σύστημα της εφεδρείας δεν παρέχει την δυνατότητα εξαγωγής εξειδικευμένων αναφορών, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η λειτουργία της ΔΕΠΣ και των ΤΕ. Ενδεικτικά, από τον έλεγχο διαπιστώθηκε ότι δεν είναι δυνατή η εξαγωγή κατάστασης με τα άτομα που είναι προσωρινά απαλλαγμένοι λόγω φοίτησης στο εξωτερικό και έχει παρέλθει η αναμενόμενη ημερομηνία επιστροφής τους στην Κύπρο, ή κατάστασης με τα άτομα τα οποία είναι χαρακτηρισμένα με την ένδειξη «Χωρίς Οπλισμό» μετά από οδηγίες της Αστυνομίας.

Σύσταση: Η ΔΕΠΚΥΒ, μετά από διαβούλευση με την ΔΕΠΣ, θα πρέπει να προνοήσει ώστε το ΝΣΕ να παρέχει την δυνατότητα σχετικών εξειδικευμένων αναφορών που θα διευκολύνει το έργο τους, όπως αυτές που αναφέρονται πιο πάνω.

(ε) Τεκμηρίωση ενεργειών αναζήτησης εφέδρου. Το υφιστάμενο σύστημα δεν παρέχει οποιαδήποτε στοιχεία που να βοηθούν στην τεκμηρίωση των ενεργειών που γίνονται από τα ΤΕ ως προς τον εντοπισμό των εφέδρων που αναζητούνται.

Σύσταση: Εισηγηθήκαμε όπως το ΝΣΕ, παρέχει την δυνατότητα αυτόματης εκτύπωσης των επιστολών που αποστέλλονται στους εφέδρους, σύμφωνα με τις ΔΟΕΠΕΦ και να κρατά αρχείο με τις επιστολές που στάλθηκαν σε κάθε έφεδρο. Επίσης, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα καταχώρισης επιπρόσθετων ενεργειών που έγιναν για τον εντοπισμό του εφέδρου, όπως η τηλεφωνική επικοινωνία με τον έφεδρο και αναζήτησή του μέσω της Αστυνομίας. Ακολούθως, για σκοπούς τεκμηρίωσης των ενεργειών που γίνονται από τα ΤΕ, θα μπορεί να ετοιμάζεται μια αναφορά με όλες τις ενέργειες που έγιναν.

Το ΥΠΑΜ με την επιστολή του, ημερ. 26.10.2018, μας πληροφόρησε ότι, έχουν δοθεί οδηγίες για την ολοκλήρωση το συντομότερο δυνατό του νέου μηχανογραφικού συστήματος για τις ανάγκες του ΓΕΕΦ/ΔΕΠΣ, στο πλαίσιο του οποίου έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποκατάσταση των ανωτέρω παρατηρήσεων.

8. Φάκελοι Ατομικών Εγγράφων (ΦΑΕ).

Ευρήματα/Συμπεράσματα	Συστάσεις/Προτάσεις
<ul style="list-style-type: none"> • Στους ΦΑΕ δεν τηρούνται όλα τα προβλεπόμενα έγγραφα. • Τα έγγραφα δεν είναι αριθμημένα με αποτέλεσμα να υπάρχει αυξημένος κίνδυνος αφαίρεσης ή απώλειάς τους. • Τα Δελτία Υπηρεσίας και Μεταβολών δεν είναι πάντοτε ενημερωμένα. • Από τα έγγραφα που τηρούνται στους ΦΑΕ, τα ΤΕ δεν μπορούν να αιτιολογήσουν τους λόγους τοποθέτησης εφέδρων στην Υπόλοιπη Δύναμη. 	<ul style="list-style-type: none"> • Πλήρης συμμόρφωση από όλα τα ΤΕ και τις Μονάδες ως προς την ενημέρωση των ΦΑΕ και τα έγγραφα που πρέπει να τηρούνται σε αυτούς. • Τα έγγραφα πρέπει να είναι αριθμημένα με χρονολογική σειρά. • Τα έγγραφα πρέπει να παραμένουν στον Φάκελο ακόμη και όταν αυτά παύουν να ισχύουν.

Όπως αναφέρεται ρητά στις ΔΟΕΠΕΦ/ΓΕΕΦ, τα ατομικά έγγραφα αποτελούν και περιέχουν την ιστορία κάθε εφέδρου. Οι ΦΑΕ τηρούνται στις Μονάδες που υπηρετούν οι έφεδροι και στα ΤΕ καταγωγής των εφέδρων στις περιπτώσεις που αυτοί είναι προσωρινά απαλλαγμένοι ή έχουν τοποθετηθεί στην Υπόλοιπη Δύναμη. Από τον έλεγχο προέκυψαν σημαντικές αδυναμίες ως προς την τήρηση των φακέλων καθώς και ανομοιομορφία στον τρόπο τήρησης τους, ανάλογα με το ΤΕ. Συγκεκριμένα:

(α) Τηρούμενα έγγραφα στους ΦΑΕ. Στις εν λόγω ΔΟΕΠΕΦ καθορίζονται τα έγγραφα που πρέπει να τηρούνται εντός του ΦΑΕ. Από τον έλεγχο διαπιστώθηκαν ελλείψεις ως προς την τήρηση των προβλεπόμενων εγγράφων. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, από δειγματοληπτικό έλεγχο σε ΦΑΕ εφέδρων αξιωματικών, απουσίαζαν οι πλείστες ετήσιες εκθέσεις ικανότητας τους.

Σύσταση: Πλήρης συμμόρφωση από όλα τα ΤΕ και τις Μονάδες ως προς την ενημέρωση των ΦΑΕ και τα έγγραφα που πρέπει να τηρούνται σε αυτούς.

(β) Αρίθμηση εγγράφων. Τα έγγραφα στους φακέλους δεν είναι αριθμημένα με αποτέλεσμα να προκύπτει δυσκολία στην χρονική παρακολούθησή τους και να υπάρχει αυξημένος κίνδυνος αφαίρεσης ή απώλειας κάποιου εγγράφου.

Σύσταση: Για να είναι εφικτή η παρακολούθηση της ιστορίας του κάθε εφέδρου, τα έγγραφα πρέπει να είναι αριθμημένα με χρονολογική σειρά.

(γ) **Πιστοποιητικά προσωρινής απαλλαγής.** Διαπιστώθηκε ότι στους ΦΑΕ φυλάσσονται μόνο τα τελευταία πιστοποιητικά που αφορούν την τεκμηρίωση της προσωρινής απαλλαγής του εφέδρου ενώ τα προηγούμενα πιστοποιητικά αφαιρούνται και καταστρέφονται. Η πρακτική αυτή δυσχεραίνει τον έλεγχο και την τεκμηρίωση ενεργειών που έγιναν στο παρελθόν.

Σύσταση: Για να είναι εφικτή η παρακολούθηση της ιστορίας του κάθε εφέδρου, τα έγγραφα πρέπει να παραμένουν στον φάκελο ακόμη και όταν αυτά παύουν να ισχύουν.

(δ) **Δελτία Υπηρεσίας και Μεταβολών (ΕΦ42).** Παρατηρήθηκε μεγάλη ανομοιομορφία στην ενημέρωση των Δελτίων Υπηρεσίας και Μεταβολών, αφού σε ορισμένες περιπτώσεις αυτά ήταν ενημερωμένα μέχρι και την τελευταία αλλαγή στην κατάσταση του εφέδρου, ενώ σε ορισμένα άλλα δεν υπήρχε καθόλου ενημέρωση μετά την εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας του εφέδρου.

Σύσταση: Τα ΕΦ42 πρέπει να είναι ενημερωμένα με όλες τις αλλαγές στην κατάσταση κάθε εφέδρου, μέχρι και την απόλυσή του.

(ε) **Τοποθέτηση στην Υπόλοιπη Δύναμη.** Στις περιπτώσεις που έφεδροι τοποθετούνται στην Υπόλοιπη Δύναμη, συνήθως αναγράφεται ο αριθμός της διαταγής της ΔΕΠΣ στο Δελτίο Υπηρεσίας και Μεταβολών, χωρίς να φυλάσσεται οποιοδήποτε άλλο έγγραφο στον ΦΑΕ. Η πρακτική αυτή έχει ως αποτέλεσμα, ακόμη και στις περιπτώσεις που αυτός τοποθετήθηκε στην Υπόλοιπη Δύναμη μετά από παλαιότερη σύσταση του ΤΕ, να είναι άγνωστος ο λόγος τοποθέτησης του. Τα πιο πάνω δυσχεραίνουν τον έλεγχο και δεν επιτρέπουν την επανεξέταση των κριτηρίων βάσει των οποίων αρχικά τοποθετήθηκε κάποιος στην Υπόλοιπη Δύναμη.

Σύσταση: Εισηγούμαστε όπως στα ΤΕ ενημερώνονται για τον λόγο τοποθέτησης των εφέδρων στην Υπόλοιπη Δύναμη και αυτά με την σειρά τους να ενημερώνουν τους ΦΑΕ των επηρεαζόμενων εφέδρων.

(στ) **Δελτία Παρακολούθησης – Αξιολόγησης Εφέδρου.** Σύμφωνα με τις ΔΟΕΠΕΦ/ΓΕΕΦ, τα δελτία των εφέδρων που δεν είναι εντεταγμένοι σε Μονάδες, τηρούνται από τα ΤΕ και τοποθετούνται μέσα στους ΦΑΕ, μαζί με τα υπόλοιπα ατομικά τους έγγραφα. Από δειγματοληπτικό έλεγχο ΦΑΕ που τηρούνται στα ΤΕ, διαπιστώθηκε ότι στις πλείστες περιπτώσεις αυτά δεν φυλάσσονταν εντός των ΦΑΕ. Επίσης, στις περιπτώσεις που φυλάσσονταν εντός των ΦΑΕ, εντοπίστηκαν οι πιο κάτω περιπτώσεις εφέδρων, που αφορούν γνωστό πρόσωπο του χώρου των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς και διατελέσαντα διευθυντή Ημικρατικού Οργανισμού τα στοιχεία των οποίων έχουν απαλειφθεί για ευνόητους λόγους:

Όνοματεπώνυμο	Αρ. ταυτ.	Πληροφορίες από το Δελτίο Παρακολούθησης – Αξιολόγησης Εφέδρου	Διερεύνηση στην ΔΔΚ
		Κατά τα έτη 2006-2016 είχε κληθεί σε 15 παρουσιάσεις κατά τις οποίες έχει χαρακτηριστεί ως «Μη παρουσιασθείς»	Δεν έχει υποβληθεί οποιαδήποτε δίωξη.
		Κατά τα έτη 2007-2012 είχε κληθεί σε 12 παρουσιάσεις κατά τις οποίες, σε επτά έχει χαρακτηριστεί ως «Μη παρουσιασθείς», σε τέσσερις ως «Μη κληθείς» και σε μία ως «Απών»	Δεν έχει υποβληθεί οποιαδήποτε δίωξη.

Όνοματεπώνυμο	Αρ. ταυτ.	Πληροφορίες από το Δελτίο Παρακολούθησης – Αξιολόγησης Εφέδρου	Διερεύνηση στην ΔΔΚ
		Κατά τα έτη 2011-2014 είχε κληθεί σε 3 παρουσιάσεις κατά τις οποίες έχει χαρακτηριστεί ως «Μη παρουσιασθείς»	Πρωθώθηκε αρχικά δίωξη για μία από τις παρουσιάσεις, η οποία τελικά τέθηκε στο αρχείο από τον Στρατιωτικό Εισαγγελέα.

Συστάσεις: Τα Δελτία Παρακολούθησης – Αξιολόγησης Εφέδρου θα πρέπει να τηρούνται στους ΦΑΕ, όπως προβλέπεται στις ΔΟΕΠΕΦ/ΓΕΕΦ.

Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται μέτρα κατά των εφέδρων που δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους.

Συναφώς, ζητήσαμε όπως μας αναφερθούν οι λόγοι για τους οποίους δεν υποβλήθηκαν μηνύσεις στις περιπτώσεις των μη παρουσιασθέντων που αναφέρονται πιο πάνω.

Το ΥΠΑΜ μας ενημέρωσε ότι, έχουν ληφθεί όλα τα απαραίτητα μέτρα για την αποκατάσταση των ανωτέρω παρατηρήσεων. Επιπρόσθετα μας αναφέρθηκε ότι, δόθηκε εντολή διεξαγωγής έρευνας σχετικά με τους λόγους για τους οποίους δεν προωθήθηκαν οι διαδικασίες δίωξης των ανωτέρω εφέδρων και τα όποια αποτελέσματά της θα τεθούν ενώπιον του κ. Υπουργού Άμυνας.

Συμπέρασμα.

Τα ανωτέρω αρνητικά ευρήματα/αποκλίσεις που αφορούν στις επιμέρους λειτουργίες του ελεγχόμενου συστήματος, αποτελούν σημεία μη συμμόρφωσης με τις αντίστοιχες νομικές και κανονιστικές διατάξεις που τις διέπουν, καθώς επίσης σημεία υψηλού «υπολειμματικού κινδύνου», που δεν καλύπτονται επαρκώς από τις υφιστάμενες ασφαλιστικές δικλίδες. Συναφώς αναφέρεται ότι, τα εν λόγω ευρήματα/διαπιστώσεις αφορούν τόσο σε ελλείψεις της εφαρμογής των θεσπισμένων διαδικασιών (πλημμελής εκτέλεση) που αποσκοπούν στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας του συστήματος επιστράτευσης, όσο και στον ατελή σχεδιασμό των εν λόγω διαδικασιών. Στην πρώτη περίπτωση, την ευθύνη και αρμοδιότητα για την προώθηση των ενδεδειγμένων διορθωτικών ενεργειών φέρει το ΓΕΕΦ, ενώ στη δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να επιληφθεί το ΥΠΑΜ, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάλογες εισηγήσεις του Αρχηγού/ΓΕΕΦ δυνάμει των αντίστοιχων νομοθετικών διατάξεων. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και εφόσον το ΓΕΕΦ και ΥΠΑΜ κρίνουν αναγκαία την οικοδόμηση ενός αποτελεσματικού συστήματος επιστράτευσης, που θα διασφαλίζει επαρκώς, από τον καιρό της ειρήνης, την επιτυχή διεξαγωγή της επιστράτευσης για την κάλυψη των επιχειρησιακών αναγκών των Μονάδων της ΕΦ, αναμένεται η προώθηση των ενδεδειγμένων διορθωτικών, καθώς και προληπτικών/βελτιωτικών ενεργειών, στη βάση των αντίστοιχων εισηγήσεων/συστάσεων που έχουν προταθεί κατά περίπτωση από την Υπηρεσία μας.

9. Πίνακας συντομογραφιών.

ΑΣ	Αποστολές Συμπληρώσεως
ΓΕΕΦ	Γενικό Επιτελείο Εθνικής Φρουράς
ΔΔΚ	Διεύθυνση Δικαστικού
ΔΕΠΚΥΒ	Διεύθυνση Επικοινωνιών, Πληροφορικής και Κυβερνοάμυνας
ΔΕΠΣ	Διεύθυνση Επιστράτευσης
ΔΟΕΠΕΦ	Διοικητικές Οδηγίες Επιστρατευτικής Παρακολούθησης Εφέδρων
ΔΠΖ	Διεύθυνση Πεζικού
ΔΣΛ	Διεύθυνση Στρατολογίας
ΕΕΕ	Ευρετήριο Εντολών Επιστράτευσης
ΕΕΣΙ	Επιτροπή Εξέτασης Σωματικής Ικανότητας
ΕΜ	Επιστρατευόμενη Μονάδα
Έντυπο ΕΦ.42	Δελτίο Υπηρεσίας και Μεταβολών
ΕΦ	Εθνική Φρουρά
ΗΕ	Ημερολόγιο Ενεργείας
ΚΔ	Κυπριακή Δημοκρατία
ΚΕΝ	Κέντρο Εκπαίδευσης Νεοσυλλέκτων
ΚΟΠ	Κυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου
ΛΚΤ	Λόχος Κατοικημένων Τόπων
Μ/Κ ΤΑΞΠΖ	Μηχανοκίνητη Ταξιαρχία Πεζικού
ΝΣΕ	Νέο Σύστημα Επιστράτευσης
ΠΟΥ	Πίνακας Οργανώσεως και Υλικού
ΣΓ	Στρατολογικά Γραφεία
ΤΑΞΥΠ	Ταξιαρχία Υποστηρίξεως

ΤΕ	Τμήμα Επιστράτευσης
ΤΕΘ	Τάγμα Εθνοφυλακής
ΥΠΑΜ	Υπουργείο Άμυνας
ΥΠΔ	Υπόλοιπη Δύναμη
ΦΑΕ	Φάκελος Ατομικών Εγγράφων
ΦΑΠ	Φύλλο Ατομικής Πρόσκλησης
CPCS	Κεντρικό Πληροφοριακό Σύστημα Αστυνομίας
